BU KAÇINCI KANIT?!

ERZİNCAN VALİSİ:"İKİ ÜYD YÖNETİCİSİ VALİLİĞE BOMBA KOYARKEN YAKALANDI"

HABERİ 6. SAYFADA

Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PERŞEMBE 11 EYLÜL 1980

10 LIRA

ÜNİVERSİTE-AKADEMİ TARTIŞMASI

İstanbul Üniversitesi Rektörü Cem'i Demiroğlu:

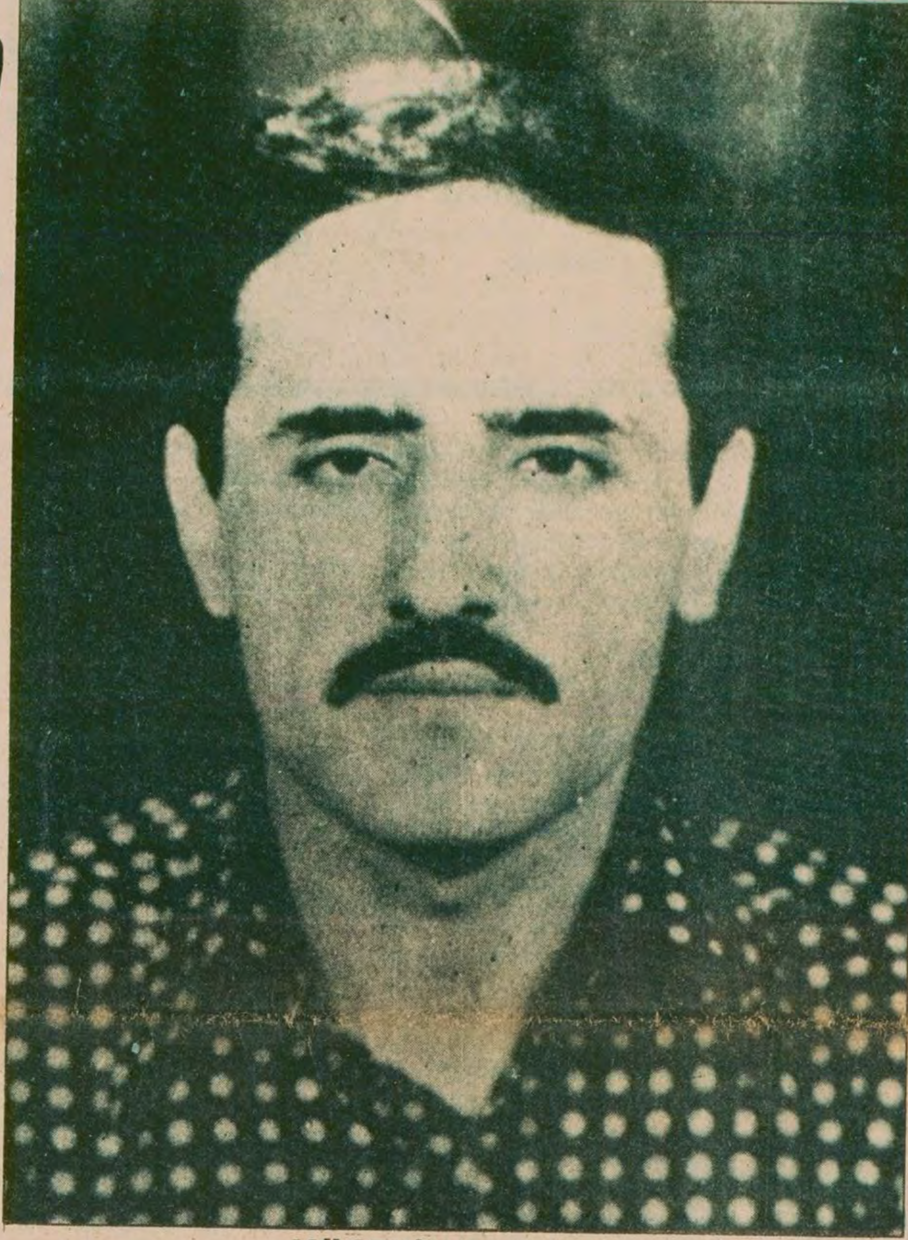
"Akademiler ön kayıtla öğrenci alarak öğrenime başlamalıdırlar"

8. Sayfamızda

İstanbul semtlerinde zorbalık yapan MHP'lileri açıklıyoruz-1

Kartal'da zorla Hergün satışını Hüseyin Baştan örgütlüyor

- Pendik, Kartal bölgesindeki faaliyetlerin merkezi durumunda

HÜSEYİN BAŞTAN

BÜLENT KAPICI

OKUYUCULARIMIZA ÇAĞRI

MHP'nin İstanbul'un çeşitli semtlerinde zorbalık yapan militanları hakkındaki yayınımıza bugünden itibaren başlıyoruz. Yurdumuzun barış ve esenliğe kavuşması dileğiyle bu konudaki bilgileri gazetemize ulaştırıp, anarşiye karşı örnek bir tutum alan okuyucularımıza teşekkür ederiz.

Yayınladığımız bilgiler birçok semtte halkın günlük yaşamını yakından ilgilendiren terör olaylarını aydınlatacaktır. Fotoğraf ve isimlerden birçoğu çeşitli zamanlarda yurttaşlarımıza saldıran, zorbalık uygulayan kişilerdir. Anarşiye karşı mücadeleye yardımcı olmak amacıyla, bu kişiler hakkında bilgisi ya da şikayeti olan yurttaşlarımızı adli makamlara başvurmaya çağırıyoruz.

Aydınlık

- MHP'nin Kartal bölgesindeki önemli militanları:
- Selman Çınar
- Bilal Esen
- Sabahattin Dilber
- Ferit Çınar
- Şaban Yılmaz
- Ali Ölmez

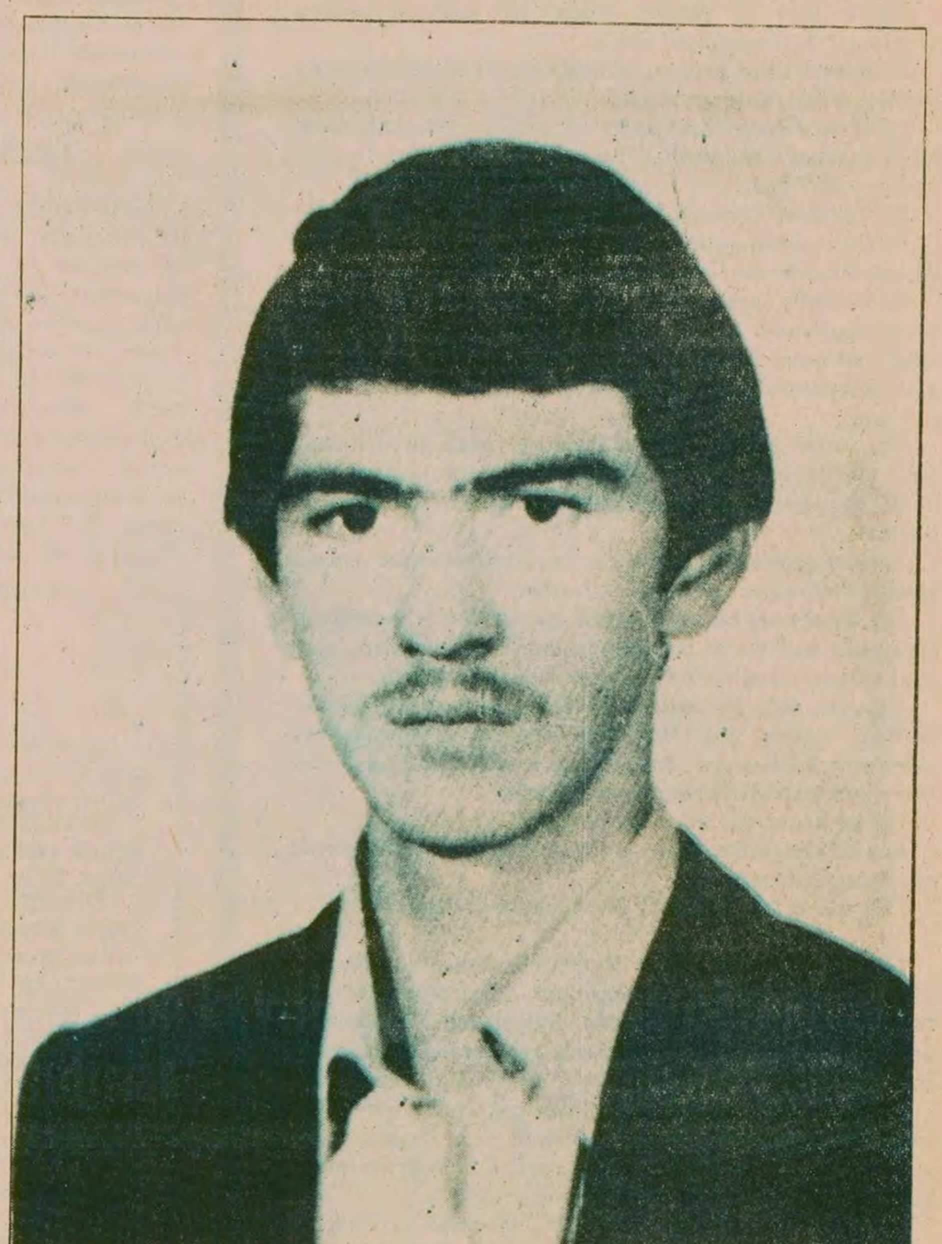
İSTANBUL (ÖZEL)

MHP'nin İstanbul'un çeşitli semtlerinde zorbalık yapan, esnafa ve yurttaşlara zorla Hergün gazetesi satan, haraç toplayan, yol kesen ve adam döven militanları mahallelerde gruplar halinde örgütleniyorlar. Kartal-Pendik bölgesinde zorla Hergün satışını örgütleyen kişinin, bölgedeki MHP'li Baştan ailesinin mensuplarından Yakacık Villa Sokak'ta oturan Hüseyin Baştan olduğu belirlendi. Hüseyin Baştan'a bu faaliyetlerinde Pendik merkezinde Vişne Sokakta bulunan Bülent Kapıcı, Zeki

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

AYDIN AVCI

ZEKİ ERGÖR

"Sol örgüt" adı altında soygun yapan MHP Yüksek Disiplin Kurulu Üyesinin davasına başlandı

ANKARA (ÖZEL)

MİLLİYETÇİ Hareket Partisi Yüksek Disiplin Kurulu yedek üyesi Abdurrahman Öncel ve arkadaşlarının duruşması dün Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 No'lu Askeri Mahkemesinde başladı. İlk duruşmaya tutuklu sanıklardan yalnız Metin Gegin geldi. Diğer sanıkların ise duruşmaya gelmedikleri görüldü. Mahkeme heyeti diğer sanıkların da gelmesi için duruşmayı 1 Ekime erteledi.

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

İtiraflar devam ediyor

HABER MERKEZİ

ÖMER Tanlak, Adnan Özçiftçi ve Ali Yurtaslan'dan sonra birçok MHP'li ülkemizi kana bulayan anarşiye karşı tavır alıp, suç örgütlerine ve cinayetlere bulaşmış kişiler hakkında gazetemize bilgi veriyorlar. Bir örneğini de dün yayınladığımız itirafları ve örgütten kopmaları önlemek için, MHP yöneticilerinin yoğun bir faaliyet içine girdikleri bildirili-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

ARABAYI TÜRKEŞ VERMİŞTİ

Bahçelievler katliamında kullanılan araba Mustafa Mit'in üzerine kayıtlı

HABERİ 6. SAYFADA

Başsavcı Kıyak:

"Yurtaslan'ın itiraflarını incelemeye başladık"

HABERİ 6. SAYFADA

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Polonya üzerine yazılar VI

İkinci Dünya Savaşının genç bir insan tarafından yaşanışı.. Belki hafif görünür size, hele bütün trajedileri, dolaylı olarak yaşamışsa. Bütün oradaki yakınlarım gitti... Bütün bir dünyam gitti!

Jula teyzenin Naziler tarafından götürülmesi, işin film tarafını benim için bitirdi. Gerçek değilmiş gibi geliyordu bana, o zamana kadar savaş. Bir film izliyormuşum gibi geliyordu.

İlle Varşova'ya gitmem gerekiyor diye düşünüyordum. Öbür yakınlarıma acep ne oldu. Tante Maria, ya ne olacaktı.

Arkadaşlarım nerelerdeydiler.. Ben çoğu zaman yazın bile dağları, onlarsa Baltık denizinin kıyılarını yeğ tutarlardı. İki plaja giderdik orda, biri daha ucuz ama daha gençlikle dolu Jostarnia, öbürü daha lüks Jurata. Gdinia'da... belki Lenin tersanesi ona yakındır. İşçilerin önüne haç diktikleri Lenin tersanesi...

Bazen Yurata'dan, gençlerle birlikte gençleşmek için, lükse alışık güzel kadınlar da gelirlerdi. Ağlarlardı zırıl zırıl:

–Ah bizim gençliğimiz geçti. Biz sizin yanınızda kendimizi geçkin mantarlar gibi hissediyoruz.

(Polonezce bir deyimdir: stara grzyba).

Ama ben gene, Tartraları hep yeğ tutardım, vahşi keçilerin yanlarında bebelerini eğledikleri Morskie Oko(deniz gözü) gibi gölleriyle, üzerlerine birdenbire inen sisleriyle, fırtınada taşları kavuran yıldırımlarıyla, kristal şeritler gibi bazen yağmurlar gibi akan şelaleleriyle, dar boğazlarıyla... ahırları, ağılları sürükleyen çığlarıyla (her yıl kurban verirdi dağlar bu çığlara) dar çuha pantalonlu delikanlılarıyla, pul pul işleme giysileriyle, mercan ve altın kolyeli, gözleri doğal sürmeli sarışın kızlarıyla, yağmurlardan sonra çamlarının dibinde biten bin çeşit mantarlarıyla, göz göre göre büyüyen... Daha ne sayayım ki?

Ama Varşova'ya dönmeliyim, kim ölü, kim diri görmek için. Arkadaşlar vazgeçirmek için ellerinden geleni yaptılar. Kar erken yağmıştı o yıl. En sert,en sarp kayak gezilerine götürdüler. Gene:

–Gözünü kapa, diye komut veriyorlardı.

Gözümü kapayıp, tepelerden kendimi iki kayak eninden az enli köprülerin üstüne salıveriyordum. Yüzlerce metre aşağılarda siyah sular akarken; ama korkunun lezzetini bile duymuyordum, çünkü kafamda bir saplantı vardı:

"Varşova'ya dönmeliyim."

Ama taşıt?... Trenler asker taşıyordu. Zaten binbir kontrolden geçmeliydi, trenlere binen sivil, çok genç bile olsa!

Kılavuz ve kayakçı Edward yolunu buldu:

–Bisikletle git Krakow'a kadar, belki sonradan taşıt falan bulursun. Bulamazsan bisikletle devam edersin.

Varşova beşyüz kilometre falan mesafedeydi. Krakow'a iki yüz küsur. Hep inişti;kolaydı.

Mola vere vere yola koyuldum. Krakow'da, bisikletimi Ala diye bir tanıdığa bıraktım.

Yollarda henüz yakım yıkım yoktu. Sönüklük vardı. Korku yoktu daha halkta. Şaşkınlık vardı. İşgal askerleri gibi gri üniformalarıyla, büyük bir selden kopan parçalar gibi karşınıza çıkıyorlardı, bütün "ach"lı, "ung"lu, "tung"lu Almancalarıyla!

Krakow'daki halk da işgal sersemliğindeydi her yerde olduğu gibi.

Eskiden halk, büyük meydandaki anıtlara kaldırırdı gözlerini. Şimdi dikkati daha fazla, kopuk kopuk gruplar halinde dolaşan Alman subaylarındaydı.

... Ve Varşova. Fazla bir şey olmamıştı Varşova'ya. Sonradan Varşova isyanından sonra büyük bir yıkım olacaktı. Küskün sokakları yeniden tanımak için kaldırım kaldırım adımladım bu dünya güzeli kenti.

Poznanski 14'ün kapısını dövdüm. En iyi arkadaşım Wisha'yı bulmak için. Kapı sessiz kaldı.

Lilka'nın evine gittim (başka bir arkadaş) gene kapı sessiz kaldı. Irka'nın evine vardım. Tanımadığım biri çıktı. "çoook uzaklara gitti' dedi.

Bu "uzaklar" toplama kampı da olabilirdi, bir cezaevi de!

Maria teyzenin evine gitmeyi hep geciktiriyordum. Dönüp dolaşıp kimseyi bulamadıktan sonra, Koşikova 22'ye vardım.

Giriş demir kapısı açıktı. Aksi, şişman, kasketli, lacivert şayak üniformalı kapıcı yoktu görünürlerde. İki anahtarım vardı, biri onun dairesinin anahtarı, biri de onun yetiştirdiği, ufak dairelerden birini tahsis ettiği Kont Terechowict'in anahtarı.

Çok sonra Maria teyzenin Majdanek toplama kampında nasıl öldüğünü Türkiye'ye döndüğümde, bana yazacak olan oydu. Dışişlerine gönderecekti mektubu, adresimi bilmediğinden!...

Yapının ortasındaki avluya vardım: Burada Gustov amcayı kendini öldürmeye zorlamışlardı Naziler.

Hiç bir ses hiç bir nefes yoktu, hiç bir tarafta. Asansör işlemiyordu nedense ve ben içimde endişe burkuntuları, mutfak kapısının merdiveninden, teyzemin katına çıktım.

Kapı gıcırdadı. Bir sessizlik içinde hiç bir şeyi değişmemiş mutfağa vardım, aşçı Marinia'yı bulurum umuduyla veya yardımcısı Bronça'yı . Belki kendi evine gitmişti.. yoktu kimse ama ev terkedilmişe benzemiyordu.

Ölü bir kente, ölü bir eve girdiniz mi?

Ben iki kez girdim. İkinci girdiğimde kent büsbütün ölüydü çünkü boşaltılmıştı.

"Neredesin Maria teyze?" diyordum boş odalara.

* * *

Grev, Polonya'da maden işçilerine atladı. Endişeliyim. Çünkü, doğal olsa da bazı haklar çok kolay elde edildi. Bu karşı tarafın bir denemesi mi?... Sosyalizmin "böylesinin" önderi olmak az değil. Böylesi yaşarsa, kazasız, belasız, neden bazı haklar verilmesin veya verilir gibi yapılmasın?

Polonya için önümüzdeki aylardan çok endişeliyim!.. Geleceği belirleyiciler ekonomik öğelerdir de... Bir süre sonra kurulmasına izin verdikleri sendikalara, iktidar kendi adamlarını oturtur. Tarih öyle akmamış mı?..

Ama artık hiç olmazsa "biçimde" hür sendika yolu açıldı ya,artık düşüş kalkışlar da olsa, hep ileriye doğrudur adımlar, oldu olacak,bütün baskı eylemlerine karşın!

İLAN
ZEYTİNBURNU 3. ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİNDEN

1980/120

Davacı Sabri Görmüş vekili Av. Nazım Kazan tarafından davalılar İsmail Narbay, İsmail Pekin, Mikail Sarıtaş aleyhine açılan alacak davasında:

Yapılan araştırmalara ve zabıta tahkikatına rağmen adresi tespit edilemeyen davalı Mikail Sarıtaş'ın duruşmanın muallak bulunduğu 26.9.1980 günü saat 10.00'da mahkememizde hazır bulunması veya kendisini bir vekil ile temsil ettirmesi dava dilekçesinin tebliğini ihtiva eden davetiye yerine geçerli olmak üzere ilan olunur.

(Basın: 6273-1198)

düşünce dünyası

8 AĞUSTOS DİRENİŞİ VE SAĞLIK ALANINDA BUGÜNKÜ DURUM

"Memleketimizin sıhhatini korumak ve takviye etmek ölümü azaltmak, nüfusu çoğaltmak, bulaşıcı ve salgın hastalıkların tahribine karşı koymak ve bu suretle millet fertlerimizi dinç ve çalışmaya kabiliyetli sıhhatli vücutlar halinde yetişmesini temin etmeliyiz" **Mustafa Kemal Atatürk**

Veysel Yılmaz
Doktor

İlhan Karabağ
İstanbul Tıp Fakültesi
Cerrahi Kliniği
Personel Temsilcisi

Bilindiği gibi 8 Ağustos günü Türkiye çapında doktorlar ve yardımcı sağlık personeli yan ödemelerin kesilmesi, tam-süre tazminatının ve maaşın birlikte vergilendirilmesi şeklindeki Sayıştay kararından dolayı uğradıkları maddi kayıplara, Sağlık Bakanlığının partizanca tayinleri ve onbinlerce sağlık çalışanlarının haksız yere, çalıştıkları ünitelerden başka yerlere sürülmesine karşı tepki olarak ve grevli-toplu sözleşmeli sendikal hakkın alınması için bir günlük doğal tepkilerini göstermişlerdir Daha sonraki günlerde de çeşitli hastanelerde değişik biçimlerde sağlık çalışanlarının tepkileri devam etti. Sağlık çalışanlarının bu doğal tepkilerine karşı hükümet derhal tepki gösterdi. Başbakan ve Sağlık Bakanı yaptıkları açıklamalarında, böyle bir davranışın Hipokrat yeminine aykırı olduğunu, 203 bin Tl. için halkın sağlığıyla oynanamayacağını, sağlık çalışanlarının mağdur duruma düşürüldüklerini, ancak bu yolla hak elde etme mücadelesinin verilemeyeceğini belirttiler.

Oysa 8 Ağustostaki sağlık çalışanlarının doğal tepkileri halkın sağlığını hiçbir şekilde tehdit etmemiştir. Bütün acil vakalara ve uzak yerlerden gelen hastalara bakılmış, acil olmadığı halde, acil hasta olduğunu belirtenlerin durumları birkaç hekimin detaylı muayenesi ile soruna çözüm getirilmiştir. 8 Ağustos ve daha sonra gösterilen tepki günlerinde hiç bir sağlık kurumunda tek bir şikayet ve olayın olmaması, hükümetin "halkın sağlığıyla oynuyorlar" yaygarasını tekzip eder niteliktedir.

Ayrıca hükümet yaptığı açıklamayla sağlık çalışanlarından mağdur olmalarının sorumlusu kendileri değil Sayıştay olduğunu beyan ederek, esas sorumlu kendileri olmasına rağmen, sorumluluğu Sayıştay'ın üzerine atarak ciddiyetsiz bir tutum içine girmişlerdir.

Türkiye'deki sağlık hizmetlerinin bozukluğunun ve sağlık çalışanlarını bugünkü duruma düşürenlerin sorumlularının kimler olduğunu ortaya koymak için Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar uygulanan sağlık politikalarının ve sağlık hizmetlerinin bugünkü durumunu özetlemekte yarar vardır kanısındayız.

Tarihçe

1920 yılında açılan TBMM'nin ilk olarak oluşturduğu Bakanlıklardan biri de "Sıhhıye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekaleti" adıyla kurulan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı idi. İlk meclisin bu tutumu ve Mustafa Kemal'in yukarıda aktardığımız sözü o dönemde halkın sağlığına verilen önemi göstermektedir. Bu anlayışladır ki, sıtma, frengi, verem gibi salgın hastalıklarla mücadele ve koruyucu sağlık hizmetlerine ağırlık verilmesi esas alınmış, tedavi hizmetleri mahalli idarelere bırakılmış, maaş-ücret politikasında koruyucu hizmetlerde çalışanlardan yana bir tutum alınmış, salgın hastalıklarla mücadelede yardımcı sağlık personelini ve köylüleri seferber eden bir politika uygulanmıştır.

1940'larda Köy Enstitüleri bünyesinde Türkiye'nin ihtiyaçlarına göre yardımcı sağlık personelinin yetiştirilmesine önem verilmesi yukarıda belirttiğimiz anlayışın bir devamıydı.

1950'den sonra dönemin iktidarı olan DP, emperyalizme kapıları tamamen açmış ve o tarihe kadar uygulanan Türkiye'nin şartlarına uygun sağlık politikası bir yana bırakılmış ve gelişmiş toplumlara özgü tedavi edici hekimlik ve büyük tedavi kurumlarının kurulması esas alınmıştır. Her alandaki dışa bağımlılık bu sağlık alanında da aynen kendini göstermiştir. Tıp eğitimi, araç-gereç ve teknoloji alanında dışa bağımlılık bütün açıklığıyla görülmüştür. Bu tutum koruyucu sağlık hizmetlerine ve halk sağlığına sırt çevrilmesi sonucunu doğurmuştur.

1960'ların başında sağlık meselesi yeniden 1950 öncesi anlayışla ele alınmış, Anayasaya, "Devlet herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesi ve tıbbi bakım görmesini sağlamakla ödevlidir" maddesi konmuştur. (Anayasa Md.49)

1963 yılında sosyalizasyon yasasının çıkarılması ve uygulamaya geçilmesiyle ileri bir adım atılmıştır. Ancak, 1965'den sonra dönemin iktidarı AP tarafından sosyalizasyon uygulaması yozlaştırılmıştır.

1978 yılında tam-süre yasasıyla olumlu bir adım atılmasına rağmen yasa çıkışında, aşağıda özetleyeceğimiz aksaklıkları içinde taşımış ve bugünkü hükümet tarafından bu yasa sağlık çalışanları üzerine bir baskı yasası haline dönüştürülmek istenmektedir.

1979 yılında kesin olarak uygulamaya konan tam-süre yasası, sağlık hizmetlerinin düzeltilmesi açısından özü itibarıyle olumlu bir adım olmasına karşın esas olarak şu aksaklıkları taşıyordu;

1– Tam-süre yasası, sağlık hizmetini bir ekip hizmeti olarak ele almadığından, sağlık hizmetinin önemli bir kısmını omuzlayan yardımcı sağlık personelini kapsamı dışında bırakmıştır. Bu durum, sağlık çalışanlarını böldüğünden, sağlık hizmetinin yürütülmesinde verimin azalmasına ve çalışma barışının bozulmasına yol açtığından Türkiye çapında sağlık çalışanlarının geniş tepkilerine neden olmuştu. Bu tepkiler sonucu Sayıştay'ın çıkardığı kararla Tıp Fakültelerindeki hastabakıcılar yasa kapsamına alınmıştı.SSYB'ye bağlı hastanelerde ise, hastabakıcılar üç aylık kursa tabi tutularak, yasa kapsamına alınacağı belirtilmiş olmasına rağmen kurs sonucu belgeleri verilmediği için durum değişmemiştir.

2– Uzun yıllar verilmiş mücadelelerle kazanılmış olan 8 saatlik işgünü hakkına darbe indirilmiş ve işgünü 9 saata çıkarılmıştır.

3– SSK'ya bağlı hastanelerde işçi statüsünde olan sağlık çalışanlarının önemli bir kısmı memur yapılarak, tüm sağlık çalışanlarının talebi olan grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak talebinden bu uygulama ile daha geri bir adım atılmıştır.

4– Tam-süre çalışma yasasına göre hazırlanan uygulama yönetmeliğinin 30.maddesi, tazminatların aylıklardan ayrı olarak vergilendirilmesini öngörmektedir, Ancak tam-süre tazminatı sağlık çalışanlarına tüm zamanlarını hastane ve benzeri resmi sağlık kuruluşlarına hasretmeleri karşılığında ek bir ücret olarak verilmiştir. Dolayısıyla bu tazminatlar sağlık çalışanlarının esas hizmetlerinin bir devamı karşılığında verilmiş oluyor. Halbuki yukarıda belirtilen tam-süre çalışma yasasının uygulama yönetmeliğinin 30.maddesi; Anayasanın 61 ve 193 sayılı gelir vergisi yasasının 61, yine aynı yasasının 63.maddesinin değişik 104.maddesine aykırı düşmektedir. Anayasanın 113.maddesi "Bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerin, kendi görev alanlarını ilgilendiren konuların tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmeliklerden çıkarabilirler" der.

Anayasanın bu maddesinde görüldüğü gibi Sayıştayın "tazminatları ve aylıkları birlikte vergilendirme" şeklindeki kararı doğru bir karardır. Sağlık Bakanlığı tam-süre çalışma yasası esaslarını ve uygulamasını belirleyen yönetmeliği çıkarırken bu yasa hükmünü gözönüne almamıştır.

Bugünkü durum

Türkiye'de en çok görülen, en çok sakat bırakan ve en çok ölüme yol açan on hastalıktan sekizi, gelişmiş ülkelerin tersine korunabilen ve tedavi edilebilen bulaşıcı hastalıklardır. 0-4 yaş ölümleri tüm ölümlerin yarısını oluşturmaktadır. Bu dönemdeki ölümlerin büyük çoğunluğu da korunabilir hastalıklardan ileri gelmektedir. Ana sağlığını tehdit eden etkenler, fazla doğurganlık nedeniyle oluşan hastalıklar yetersiz aile planlaması hizmetleri nedeni ile oluşan istenmeyen gebeliklere anaların düşük yaparak sonlandırma girişimleri sonucu oluşan hastalıklar ve ölümlerdir. Türkiye'deki toplumun tümünü etkileyen beslenme yetersizlikleri mevcuttur. Ancak bu durumdan en çok etkilenenler gebe ve emziren kadınlarla, 0-6 yaş grubu çocuklarıdır.

İşyerlerinde hijyenik şartların yetersizliği ve işçilerin eğitimsizlikleri nedeniyle işçilerin sağlığı, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının tehdidi altındadır.

Düzensiz sanayileşme ve kentleşme çevre kirlenmesine yol açmakta ve toplumumuzun sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir.

Küçük kent hastanelerinde hekim yokluğu nedeniyle çalışamaması, büyük kent hastanelerinde aşırı hasta yığılmaları sonucu tedavi kurumlarına başvuranların sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamaması sonucunu doğurmaktadır.

Sağlık kuruluşlarının tek elde toplanmış olmaması ve değişik kurumlara bağlı olması, sağlık hizmetlerinin rasyonel olarak yürütülmesini engellemektedir.

Sonuç

Yukarıda özetlediğimiz sağlık hizmetlerinin ve sağlık çalışanlarının bugünkü durumundan sorumlu olanlar, Anayasanın 49. maddesine rağmen halkın sağlığıyla oynayanlar, hakları gaspedilen sağlık çalışanlarının tepkileri değil, bugünkü iktidar ve onların 30 yıldır izledikleri sağlık politikalarıdır. Sağlık çalışanlarının haklı tepkilerini kanunsuzluk olarak nitelendiren Sağlık Bakanı, gerek partizanca tutumu ve gerekse halen yürürlükte olan tam-süre yasasını tanımadığını beyan ederek ve hekimleri bu yasayı tanımamaya çağıran yasayı çiğneyen, sağlık çalışanları değil, Bakanın bizzat kendisidir.

Sayıştay kararıyla sağlık çalışanlarının mağdur edildiğini ifade eden hükümet, sözlerinde samimi ise hazırladıkları yasa tasarısının Meclisten geçip uygulanmaya konulmasına kadar sağlık çalışanlarının uğradıkları maddi kayba eşdeğer miktarda parayı ilgili bakanlıkların çıkaracağı kararname ile şimdiden avans şeklinde ödemelidir.

Gayrimenkul Satışı: İstanbul 10 ncu İcra Memurluğundan

Dosya NO: 1980/133

Fatih, Hacı Evhadettin mahallesi, İki yüzlü çeşme sokağında kain 15 kapı, 329 pafta, 1072 ada, 17 parsel sayılı 346.00 M2. sahalı kargir apartmanın 18/300 arsa paylı bodrum kat 2 no.lu dairesi şuyuun izalesi için satılarak paraya çevrilecektir.

İMAR DURUMU: 15/10/1979 tarih ve 2188 sayılı imar durumuna göre: 12.50 metre yüksekliğinde krokisinde taralı olarak gösterilen sahada bitişik inşaat nizamında çatı katı veya çekme katsız, beher otopark bedeli 40.000.- Tl. olan iskan sahasında yeni bir inşaat yapılabilir.

TETKİKAT: Yedikule semti, Hacıkadın caddesinden merhaba mevkiinden ayrılan iki yüzlü çeşme sokağında 15-17 kapı no.lu Emiroğlu isimli apartman 1 bodrum, 1 zemin ve 2 normal kattan müteşekkil betonarme karkas olup, bodrum katta 2, diğer katlarda ise 3'er daire vardır, Bodrum kat 2 no.lu arka daire: Daire antresinin solunda aydınlığa bakan 1 mutfak, karşısında ise 1 hol vardır. Holün sol karşısından arka bahçeye bakan 1 oda, sağında 1 banyo ve karşı sağında ise 1 koridor bulunmaktadır. Koridorun sağında 1 W.C, nihayetinde ise arka bahçeye bakan 2 nci oda vardır. Daire net 60 M2. kullanılır sahalıdır. Elektrik ve su tesisatı mevcuttur.

KIYMETİ: Bilirkişi tarafından bodrum kat 2.nolu daire tamamına 670.000.- Tl. kıymet takdir edilmiştir.

İlk açık arttırması 13/10/1980 Pazartesi günü saat 14.00'den 14.30'a kadar İstanbul Sultaahmet'te Adliye Sarayı'nda 10 uncu İcra Memurluğunda yapılacaktır. Arttırma şartnamesi herkesin görebilmesi için 1/10/1980 tarihinden itibaren memuriyetimizde açık bulundurulacaktır. İlk açık arttırmada teklif edilen bedel muhammen kıymetin %75'ini ve varsa rüçhanlı alacaklıların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacakları mecmuunu aşmadığı takdirde en çok arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma on gün daha uzatılarak onuncu 23/10/1980 Perşembe günü aynı saatlerde ve ayni yerde yapılacak ikinci arttırmada en çok arttırana ihale edilecektir. Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse, verilen mehil içinde ihale bedelini vermezse namına yapılan ihale fesholunarak İ.İ.K. nun 133. üncü maddesi hükmü tatbik olunur. İki ihale arasındaki fark ve geçen günlerin %10'dan hesaplanacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın alıcıdan tahsil olunur. İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin ve irtifak hakkı sahiplerinin haklarını, faiz ve mesrafa dair olan iddiaların dayanağı belgelerle 15 gün içinde İcra dairesine bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Talep edildiği ve 12.50 liralık posta pulu gönderildiğinde şartnamenin bir örneği gönderilir. Arttırmaya iştirak etmek isteyenlerin arttırma şartnamesini okumuş ve münderecatını aynen kabul etmiş ad ve itibar olunacaklardır. İhaleye iştirak etmek isteyenlerin muhammen kıymetin %10'u nisbetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunun tevdii mecburi olup, alıcı binde üç damga resmini ihaleyi müteakip ödemeye mecburdur. Fazla bilgi edinmek isteyenlerin 1980/133 Dosya No.su ile Memuriyetimize müracaatları ilan olunur. 9/9/1980

(Basın: 62807-1200)

KONUMUZ: itiraf

Ankara'dan memure

İtiraf başlıbaşına bir olay

Ben gazetenizdeki İtiraf hakkında görüşlerimi yazmak istiyorum.

Öncelikle size çok teşekkür ederim. Bizleri siyasi olaylardan özellikle MHP hakkında haberdar ediyorsunuz, sizin hakkınız ödenmez.

İtiraf başlı başına Türkiye çapında bir olaydır(anlayanlar için) Dilerim halkımız bu yazıyı okur. Ve yine dilerim ki halkımız size destek olur.

Erzincan'dan Düzgün Akbaba

Herkes bu mücadelede yerini almalı

KGB...Kontrgerilla...MHP...sahte sol... ve de İtiraf. Bütün bu spotlar bir reklam kuruluşunun ilanları değil. Bunlar proleter Aydınlık'ın en büyük devrimci mücadele çeşitleridir. Türkiye'de faşizmi temsil eden MHP'nin amansız düşmanı TİKP'dir.

Şimdi Aydınlık ve TİKP'nin alnı açıktır. Bütün devrimci sorumluluk ve cesaretle MHP ve ÜGD Hukuk İşleri Masası Başkanı Ali Yurtaslan'ın İtirafını yayınlayarak yıllardır işlenen cinayetleri hem de bir MHP'linin ağzından belgeleriyle açıklıyor. Bundan iki yıl önce belgeleriyle Kontgerillayı açıklayıp büyük bir zafer kazandı. Şimdi ise aradan iki yıl geçti MHP'ye karşı ölüm kalım savaşına girmiş bulunuyor.

Artık MHP köşeye sıkıştı. Kurtulamaz Aydınlık ve TİKP'nin elinden. Onun için kendisine devrimciyim diyen herkesin Aydınlık ve TİKP'nin yanında yer almasını ve bu mücadeleye katılmasını istiyoruz. Bir de kendisine devrimciyim deyip de MHP'li faşistlerle birlikte Aydınlık-TİKP'ye saldıranlar şunu unutmasınlar, Aydınlık ve TİKP'nin elinden hiç bir zaman kurtulamayacaklar bu halk düşmanları.

Son olarak, Aydınlık ve TİKP'yi bağrında besleyen bugünlere getiren halkımıza, bu mücadeleyi destekleyen tüm devrimcilere bağımsızlık, toprak ve özgürlük mücadelesinde her zaman başarılar dileriz. Saygılarımla.

Niğde'den O.V

Milliyetçilik bu değil

Sayın Aydınlık gazetesi ve bütün hür düşünceye sahip kardeşlerim, hepinizi saygıyla selamlarım.

MHP'nin içyüzünü halkımıza bütün hatlarıyla açıklıyorsunuz. Sizlere teşekkür ederim.

Ben devrimci bir gencim ve emekçiyim, Yazılarımda hata varsa beni bağışlayın, ilkokul mezunuyum. Belki bir yanlışlığım olabilir.

Gazetem Aydınlık'ta bir Türk milliyetçisinin mektubunu okudum ve bu arkadaşa karşılık yazmak istedim.

Sayın, milliyetçiyim diyen arkadaşım, milliyetçi demek bütün insanların hakkının savunucusu demektir. Sizin milliyetçiliğiniz ise maskenizin altındadır. Kurmak istediğiniz milliyetçi düzen değil başbuğluk ve diktatörlüktür. Bugüne kadar Türkiye'yi sosyalistler mi yönetti, devrimciler mi yönetti, hayır. Ben sağcıyım diyenler yönetti. Atatürk'ün kurduğu cumhuriyeti Demirel yönetimi saptırdı. Bunu yapan senin gibi sahte milliyetçilerdir. Zorbalık sizin ön planınızda gelir. Ben anlattığım gibi işçiyim. Devrim yoluna canımı seve seve feda edeceğime hiç bir zorbalık görmeksizin, düşünce ve fikrim doğrultusunda söz verdim.

Rümuz:Kula kulluk etmeyin, kul hakkını yemeyin.

hukukçu gözüyle
ÖZGÜR AYDINER

Sorular-Sorunlar

"Altı ay kadar önce bir trafik kazasında oldukça ağır biçimde yaralandım. Kusurlu şoför ile anlaşmamıza karşın, masraflarımı ödemedi. Ancak şoför hakkında bugüne kadar bir dava açmadım. Dava hakkım kaybolmuş mudur? Kaybolmamış ise tazminat davası ile ne kadar tazminat alabilirim?"

Trafik kazaları hem ceza hem de medeni yasa yönünden incelenir. Araç şoförleri kusurları oranında, yargıcın da takdiri içinde olmak üzere ceza yargılığında cezalandırılırlar. Bu davayı olay yeri C. Savcılığı açarak kamu adına takip edecektir.

Tazminat konusu ise daha çok Borçlar Yasası ile ilgilidir. Dava süreleri değişik olmakla birlikte, trafik kazalarından doğan dava hakkı iki yıllık zaman aşımına bağlıdır. Sözün özü, somut olayda sizin dava açma hakkınız kaybolmamıştır. Olaydan iki yıllık süre geçmedikçe de kaybolmayacaktır.

Talep edilebilecek miktar ise, öncelikle tüm maddi zarardır. Yani tedavi için uğradığınız tüm maddi kayıplar ilk önce hesap edilecektir. Yargıç tarafların kusurlarını da dikkate alarak sizin maddi kayıplarınızı (parasal olarak) takdir ve tespit edecektir.

Ayrıca yargıç, talep etmeniz halinde bu olay nedeni ile çektiğiniz manevi acının bir ölçüde giderilebilmesi için manevi tazminata da hükmedebilecektir.

Hükümlüler de insandır.

Anadolunun küçük bir kasaba ceza ve tutukevinden bir hükümlü arkadaş, cezaevine istedikleri gazetelerin bazılarının sokulmadığını, avukatı ile olan yazışmanın bile denetimden geçirildiğini, haksiz nakiller yapıldığını ve son günlerde tutuklu olan bazı arkadaşlarının öğrenim haklarını kaybettiğini oysa henüz hükümlü olmadıklarını yazmış.

Ne yazık ki bu tür yakınmalar yeni değildir ülkemizde. Yıllardır tutuklu ya da hükümlülerin de insan olduklarının bilincine varamadık bir türlü. Çok genel anlamıyla yurdumuzdaki "infaz düzeninin" ilkelliğinin göstergesidir bu tür olaylar.

Oysa, gerek Milletler Cemiyeti gerekse Birleşmiş Milletler döneminde konuya ilişkin olmak üzere "hükümlülere uygulanacak asgari, insani muameleler" tespit edilmiş ve birçok ülke ile birlikte Türkiye de bu koşullara uyacağını taahhüt etmiştir. İtiraf etmeli ki bugüne değin bu konuda hiç bir şey yapılmamıştır.

Ülkemizde bırakın "basını izleme", "özel hayatına saygı" "avukatı ve ailesi ile haberleşme ve yazışmalarının denetim dışı bırakılması", "haksız yere nakil edilmeme" ya da "öğrenim" hakkının sağlık ya da yaşama hakkının varlığı ya da yokluğu bile tartışılmaktadır. Bu koşullarda bize düşen görev, bulunduğumuz yerde, haklı zeminlerde "daha iyinin", "daha doğrunun" mücadelesini vermek. Maceracı eğilimlere iltifat etmeden, kazanılmış haklarımızı ayakta tutarken, yeni haklar elde etmeye çalışmaktır.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA Kızılay Cad. 10 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000 TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 903

Bildirinin hazırlanması sırasında kavga çıktı

CHP'nin kuruluş yıldönümü bildirisinde 31'ler eleştirildi

● *"CHP'yi sağa kaymış gösterenler gerçek solculuğun maceracılık olmadığını anlamıyor"*

ANKARA (UBA)

PARTİNİN kuruluşunun 57. yıldönümü nedeniyle CHP TBMM Grubu adına yayınlanan bildiride, "CHP'yi sağa kaymış gibi göstermeye çalışanlar, gerçek solculuğun sol maceracılık değil, demokratik solculuk olduğunu anlamazlıktan gelmektedirler" denildi.

Bu arada, aslında bu bildirinin 31 Parlamenterin yayınladıkları bildiriye cevap niteliğinde olduğunu söyleyen muhalefete mensup milletvekilleriyle Genel Merkez yanlıları arasında kavga çıktı. Bildiriye karşı çıkan İstanbul Milletvekili Tarhan Erdem ve Bursa Milletvekili Hasan Esat Işık'ın konuşmalarından sonra hava gerginleşti. Uşak Senatörü Ahmet Tahtakılıç'la Genel Başkan Bülent Ecevit arasında devam eden sürtüşme sonunda bazı Parlamenterler arasında küfürleşmeler ve yumruklaşmalar olduğu görüldü.

Erken seçim yattı, gensorulardan sonuç beklenmiyor

Demirel kalıcı olduğunu anlayınca kış hazırlıklarına başladı

● **AP Genel İdare Kurulu da Başkanlık Kurulunun "Ne pahasına olursa olsun devam" kararını onayladı**
● **Meclisin "fiili tatili"nin kasıma kadar sürmesi bekleniyor**
● **Millet Meclisi dün de toplanamadı**

ANKARA(ÖZEL)

ANAYASA Komisyonundaki çalışmaların uzaması erken seçim ihtimalini ortadan kaldırırken muhalefet de gensoruların ucunu bırakınca hükümet "kendi işine bakmaya" başladı.

Başbakan Süleyman Demirel, ilgili bakanlarla özellikle de Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu ile yaklaşan kış konusundaki hazırlıkları gözden geçiriyor. Demirel'in Doğu bölgesinin ihtiyacı olan kömürü sağlamaya gayret ettiği, Batıda ortaya çıkabilecek kömür açığını ise sağlanmış olan kredilerle ithal etmeyi planladığı bildiriliyor. Demirel'in ayrıca fuel-oil bağlantılarını da tamamlamaya çalıştığı öğrenildi.

Bu arada CHP ve MSP de gensorularla bakan düşürme projesini şimdilik sıkıya almama, buna karşılık kışın ortaya çıkabilecek güçlüklerden yararlanarak Demirel'in oylarını azaltma politikası izleyecekleri bildiriliyor.

CHP ve MSP'nin de gensoruları boşlamasından sonra, muhalefet milletvekilleri tıpkı AP'li parlamenterler gibi yaklaşan kongre hazırlıkları ile uğraşmak ve yapılmakta olan il ve ilçe kongrelerini kazanmak için yoğun faaliyete giriştiler. Bu nedenle Ankara'daki parlamenter sayısının giderek azaldığı bildiriliyor.

Öte yandan AP Genel İdare Kurulu da daha önce Başkanlık Divanında alınmış olan "Ne olursa olsun göreve devam" kararını onayladı. Böylece gensorular sonucunda bazı bakanlar düşürülse bile göreve devam edileceği kesinleşmiş oluyor.

MECLİS DÜN DE TOPLANAMADI

İsmet Sezgin hakkında verilen gensoruyu görüşmek üzere toplanması gereken Millet Meclisi Genel Kuruluna dün 209 Parlamenter katıldı. Çoğunluk sağlanamadığından gensoru görüşülemedi.

Kıbrıs Rum yönetiminde geniş çaplı değişiklikler yapıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

KIBRIS Rum Yönetimi Lideri Spiros Kipriyanu, Rum Bakanlar Kurulunda geniş çapta değişiklik yaptı. Kipriyanu, 10 bakandan 7'sini değiştirdi.

Bu değişiklik sırasında Dışişleri Bakanı Nikos Rolandis, Maliye Bakanı Afksentis Afksentiyu ile İçişleri ve Savunma Bakanı Hrislodulos Benjamin yerlerini korudular.

Kıbrıs Rum Yönetimi Lideri Kipriyanu AKEL'in desteklediği Eğitim Bakanı Sofiyanos'un yerine, Selanik Üniversitesi öğretim üyelerinden Nikos Konomis'i getirdi.

İLTER TÜRKMEN'İN TEMASLARI

Öte yandan, Kıbrıs Türk kesimine yaptığı resmi bir ziyareti tamamlayan Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Büyükelçi İlter Türkmen, toplumlararası görüşmelerde 4 konunun ele alınacağını ve bunlardan bir tanesinin de Maraş sorunu olduğunu söyledi.

Türkmen toplumlararası görüşmelerle ilgili olarak, Türk hükümeti ve Kıbrıs Türk yönetiminin, toplumlararası görüşmelerin başarılı olmasını ve bir çözüme ulaşma yolunda bir aşama teşkil etmesini samimiyetle istediklerini belirtti.

TİKP Adana İl Merkezi asılsız bir ihbarla arandı

İl Başkanı Bülbül "Pankart asanların imzası belli olduğu halde partimizin aranması kasıtlıdır"

ADANA (ÖZEL)

ADANA'da önceki gün iki erin öldürülmesinden sonra Türkiye İşçi Köylü Partisi Adana İl Merkezi asılsız bir ihbar üzerine çelik yelekli ve otomatik silahlı polislerce arandı. Arama sonunda hiç bir şey bulunamadığına dair zabıt tutuldu.

TİKP Merkez Komitesi üyesi ve Adana İl Başkanı Hüseyin Bülbül yaptığı açıklamada "Pankartları asanların imzası açıkça bulunurken, partimizin asılsız bir ihbara itibar edilerek aranmasını protesto ediyoruz" dedi. Bülbül'ün açıklaması şöyle:

"Ne için arama yapacaklarını sorduğumuzda, iki eri öldürenlerin parti binamıza kaçtığını ileri sürdüler. Arama emrini bizzat Sıkıyönetim Komutanının verdiğini söylediler.

"Partimiz bütün Türkiye'de olduğu gibi, Adana'da da bugüne kadar hiç bir anarşi ve terör olayına karışmamıştır. Bugüne kadar bombalı pankart asanları, adam öldürenleri eleştirmiş, bu yolun çıkmaz yol olduğunu anlatmıştır. MHP'nin terörüne karşı da amansız bir mücadele yürütülmüştür. Gerek MHP'ye karşı, gerekse sol adına anarşiye bulaşanlara karşı yürüttüğü mücadelede şehitler vermiştir.

"Bütün bunlar Türkiye'de sağduyu sahibi bütün insanlar tarafından bilinir ve takdirle karşılanırken, asılan pankartların altında pankartı asanların açık imzası bulunurken güvenlik kuvvetleri asılsız bir ihbara itibar edip partimizi basmışlardır. İhbarı yapanı henüz tespit etmemekle birlikte, Bankalar Karakolu ile içiçe bulunduğunu kesin olarak biliyoruz. İhbarın asılsızlığın kanıtı, didik didik yapılan arama sonucu hiç bir suç unsurunun bulunmamasıdır. Bunun yanısıra birçok görevlinin uygunsuz biçimde adam arama yerine not defterlerini, belgeleri karıştırmaya özel dikkat göstermesidir. Bu durum yapılan ihbarın başka amaçlarla ve karanlık güçlerce yapıldığının kanıtıdır.

Elazığ TİKP İl Örgütünün açıklaması: DEV-SOLCULARIN SALDIRILARI SÜRERKEN, POLİS ARKADAŞLARIMIZIN EVİNİ ARIYOR

ELAZIĞ(ÖZEL)

ELAZIĞ'da Dev-Solcuların saldırıları yüzünden Türkiye İşçi Köylü Partisi taraftarları evlerine gidemezlerken, polis Türkiye İşçi Köylü Partisi İl Disiplin Kurulu Üyesi Makbule Cengiz'in evini iki kez aradı,

Son zamanlarda Dev-Solcuların devrimcilere yönelik saldırılarından dolayı Türkiye İşçi Köylü Partisi taraftarları Fevzi Çakmak Mahallesindeki evlerine rahatça giremezlerken polis TİKP İl Disiplin Kurulu Üyesi Makbule Cengiz'in evini iki kez "kaçak adam olduğu" gerekçesiyle aradı.

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

TİKP "Direnişlerin sorumlusu Sabancı'dır"

Adana'da direnişe geçen işçi sayısı 10 bine yükseldi

● Sıkıyönetim komutanlığı işçi temsilcileriyle bir toplantı yaptı
● MHP'li müdürün alınmasını isteyen Tekel Fabrikası işçileri de direnişe geçti
● Sasa'da atılan işçi sayısı 44'e yükseldi

ADANA(ÖZEL)

ADANA'daki direnişler giderek genişliyor Tekel Fabrikasına yeni atanan MHP'li müdürü protesto etmek ve Sasa işçilerini desteklemek amacıyla Tekel işçilerinin de direnişe geçmesiyle Adana'da direnişe geçen işçi sayısı on bini buldu. Bu arada Sasa'da işveren Sabancı uzlaşmaz tutumunu sürdürürken dün de yeni işçilerin işlerine son verdi. Böylece Sasa'da işten atılan işçi sayısı 44'e yükseldi.

SADIK BORAL'IN AÇIKLAMASI

Öte yandan Türkiye İşçi Köylü Partisi Adana Merkez İlçe Başkanı Sadık Boral dün bir bildiri yayınlayarak "Bu tutumunda ısrar eden Sabancı işvereni, devam eden direnişlerin tek sorumlusudur. Bu tutum direnişlerin bitmesine değil, daha çok körüklenmesine hizmet eder" dedi. Boral açıklamasında şu görüşleri savundu:

"Sabancı işverenini bu tutumundan derhal vazgeçmeye ve işçilerin taleplerine cevap vermeye çağırıyoruz."

Adana Sıkıyönetim Komutanlığının direnişteki işçi temsilcileriyle bir toplantı yapmasını olumlu bulduklarını kaydeden Boral, "Partimiz bu direnişlerin işçilerin talepleri kabul edilerek bir an önce bitirilmesi için bütün gücüyle çalışacaktır" dedi.

Yetki sorununun bir an önce çözülmesini istiyorlardı

Mahkemelerini izlemeye gelen Demir Döküm işçileri gözaltına alındı

TDD işçileri Adliyede "Bu kadar sürüklendiğimiz yeter. Artık Devrimci Maden-İş'in yetkisi kesinleşsin!" dediler.

● *İşçiler davanın bir yıldan beri sürüncemede kalmasını protesto ettiler*

İŞÇİ SERVİSİ

FABRİKADAKİ yetki sorununun hâlâ çözülmemesini protesto eden Demir Döküm işçileri dün topluca İstanbul Adliyesine geldiler. İşçiler daha sonra Adliyeden dönerken güvenlik kuvvetleri tarafından göz altına alındılar.

Adliyede 2 Nolu İş Mahkemesinde bakılan yetki davasının bir an önce sonuçlandırılmasını isteyen işçiler "Fabrikada yetki Devrimci Maden-İş'indir. Maden İş'in oyalamalarına artık tahammülümüz kalmadı. Mahkemenin bir an önce kesin karar vermesini istiyoruz" dediler. Mahkeme davayı 16 Eylüle erteledi. Demir Döküm işçileri Adliyede "Yetkimizi isteriz, Kahrolsun Maden-İş Yaşasın Devrimci Maden-İş" şeklinde bağırdılar. Daha sonra işçiler Sultanahmet'te bekleyen arabalarına doğru sessizce giderken güvenlik kuvvetleri tarafından etrafları çevrildi ve arabalara bindirilip topluca gözaltına alındılar.

Devrimci Maden-İş Silahtar Şube Yönetimi üyeleri ise basına bir açıklama yaparak Mahkemeyi izlemeye gelen işçilerin güvenlik kuvvetleri tarafından gözaltına alınmasını protesto ettiler.

İşçiler geldikleri gibi sessiz bir şekilde Adliyeyi terkederken. Ancak güvenlik kuvvetleri daha sonra işçileri Sultanahmet'te çevirip gözaltına aldılar.

KANIA "SENDİKAL BİRLİKTEN" DEM VURURKEN

Polonya'da işçiler topluca resmi sendikalardan ayrılıyor

10 kentte hâlâ grev var

İşçi Önderi Lech Walesa'nın liderliğinde kurulan Gdansk Hür Sendikasının yeni açılan lokali.

VARŞOVA(AJANSLAR)

POLONYA'nın birçok kentinde grevler sürerken Kania'nın Birleşik İşçi Partisi denetimindeki resmi sendikalara kayıtlı çok sayıda işçinin kitlesel olarak bu örgütlerden ayrılarak yeni kurulmakta olan hür sendikalara katıldığı bildiriliyor. Resmi sendikanın yayın organı "Glos Prady" özellikle Baltık kıyılarındaki işçilerin Genel Kurulu beklemeden Parti denetimindeki sendikadan istifa etmek niyetinde olduklarını yazdı.

Polonya Birleşik İşçi Partisi Birinci Sekreterliğine getirilen Stanislaw Kania, son gelişmeler konusundaki fikirlerini açıklarken, "Ülkede sendikal birliğin mutlaka sağlanması gerektiğini" ileri sürdü. Gözlemciler, hür sendikaların güç kazanmaya başlamasıyla Varşova yönetiminin grevciler üzerindeki

(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

Irak Kültür ve Enformasyon Bakanı temaslarını sürdürüyor

ANKARA (ÖZEL)

RESMİ bir ziyaret için önceki gün Ankara'ya gelen Irak Kültür ve Enformasyon Bakanı Latif Nisa-el Casım temaslarını sürdürüyor.

Devlet Bakanı ve Dışişleri Bakanı Ekrem Ceyhun'la Irak Kültür ve Enformasyon Bakanı Latif Nisa-el Casım'ın başkanlık ettikleri Türkiye ve Irak heyetleri dün sabah bir toplantı yaptılar. Casım dün saat 12.00'de Başbakan Süleyman Demirel tarafından Başbakanlık konutunda kabul edildi.

İran Başbakanı Recai, ABD'nin günah çıkartmasını istedi

● **Beheşti yanlıları Beni Sadr'a karşı yürüttükleri kampanyayı sürdürüyor**

TAHRAN/WASHİNGTON

İRAN Başbakanı Muhammed Ali Recai, önceki gün Kum kentinde yaptığı konuşmada "ABD, İran'da yaptığı yanlışlarından dolayı günah çıkardığını açıklarsa bu ülke ile olan sorunlarımızı görüşerek çözmeye hazırız" dedi.

Recai konuşmasında ABD İran ilişkilerindeki 6 aşamaya değindi ve şöyle dedi: "Amerikalılar rehinelerini kurtarmak için İslam kurallarına uygun olarak hatalarını kabul etmelidirler ve bu günahlarını yeniden işlememeliler."

İran Parlamentosu Dış İlişkiler Komisyonu ise rehineler sorununun gelecek cumartesi gününün gündemine alınarak Parlamentoda görüşülmesini önerdi. Fransa radyosunun haberine göre, Dış İlişkiler Komisyonu üyeleri "Milletvekillerinin bundan daha önemli yapacakları bir şey yok" dediler.

HÜKÜMET SORUNU

İranlı lider Ayetullah Ho-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Adana'da bir köylüyü karakolda işkence ile öldüren bir polis ve iki bekçi tutuklandı

ADANA (AA)

BİR koyun hırsızlığı nedeniyle karakolda gözaltına alınan Mustafa Kabacan adlı bir yurttaşın dayak sonucu ölmesi üzerine, Ramazan Samit adlı polis memuru ile Müslüm Yapıt ve Ömer Kızmızdan adlı bekçiler tutuklandılar.

Öğrenildiğine göre, bir koyun hırsızlığını aydınlatmak üzere bir süre önce gözaltına alınan Mustafa Kabacan'ın dayak sonucu ölmesi üzerine bir polis ve iki bekçi Kabacan'ı döverek öldürdükleri için adliyeye sevkedildiler ve ilk sorgularında tutuklandılar.

TKP ile TİP'in ortak bildirisinde ülkemizi nükleer mezarlık haline getirme tehdidi tekrarlandı

HABER MERKEZİ

Merkezi Doğu Berlin'de bulunan TKP ile TİP'in, "Birlik Dayanışma" ve "Türkiye İşçi Partililer" imzasıyla yayınladıkları bildiride, Rusya'nın bir süre önce yurdumuza yönelttiği "Türkiye'yi bir nükleer mezarlık haline getirme" tehdidi tekrarlandı.

Bilindiği gibi, Rusya'nın Resmi Haber Ajansı Tass'da bir süre önce çıkan bir yazıda, Türkiye'nin nükleer mezarlık haline gelebileceği söylenmişti. 30 Ağustos nedeniyle yayınladıkları bildiride, TKP ve TİP'liler ABD ile yapılan anlaşmalara değinerek şunları söylüyorlar:

"Ülkemiz bir nükleer savaşın saldırı üssü, dolayısıyla ilk hedefi durumuna getirildi. Topraklarımız nükleer mezarlık olma tehdidi altındadır." Ortak bildiri, "Kurtuluş Savaşının gerçek mirasçısı bizleriz" diyerek 30 Ağustosun bütün yurt çapında resmi bayram olarak kutlanmasına da karşı çıkıyor.

Akademilerarası Kurul Fersoy başkanlığında toplandı

ESKİŞEHİR (AA)

MİLLİ Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy başkanlığında toplanan Akademilerarası Kurul, 1980-1981 öğretim yılında tüm akademilerde öğretime ara verilmesi kararını görüştü.

Fersoy toplantıyı açarken yaptığı konuşmada, Akademilerarası Kurulun, eğitim ve öğretimi yeniden düzenleyici araştırmalar yapmasını isteyerek, "Bir yönetmelik düzenlemesi ile bu devrenin aşılacağını tahmin ediyorum" dedi.

Libya ve Suriye birleştiklerini açıkladı

ŞAM (AA)

LİBYA ve Suriye birleştiklerini açıkladılar. Birleşme haberinin yer aldığı ortak bildiride, iki ülke liderinin birleşik bir devlet kurmaya ve tam bir ekonomik, politik ve askeri birleşmeyi gerçekleştirmeye karar verdikleri belirtildi.

Ortak bildiride "Birleşik devlet halkın egemenliğine dayalı demokratik kurallara sahip olacaktır" denildi. "İki liderin bir ay içinde yeniden biraraya gelerek yeni devletin yapısının ayrıntılarını tamamlayacakları" kaydedildi. Fakat yeni devletin başkanının kim olacağı hakkında bir açıklama yapılmadı. Ortak bildiride, devletin adının ne olacağına ve ortak hükümetin nerede toplanacağına da değinilmedi.

Bildiride yeni devletin 13 ilkesi sıralanırken, "Yeni devlet, siyonist varlığına karşı savaşımda bir araç" olarak nitelendi. İlkelerin bir diğerinde ise yeni devletin Camp David anlaşmalarına karşı çıkmaya and içtiği kaydedildi.

Birleşik devletin nüfusu, 9 milyonu Suriyeli, iki milyonu Libyalı olmak üzere 11 milyondur.

Çin Halk Meclisi Cao Ziyang'ın Başbakanlığını onayladı

PEKİN(AJANSLAR)

ÇİN Milli Halk Meclisi, Hua Guofeng'in Başbakanlıktan istifa etmesinden sonra 61 yaşındaki Cao Ziyang'ın Başbakanlığa getirilmesini onayladı. On bine yakın delegenin katıldığı önceki günkü oturumda seçim gizli oyla yapıldı.

Milli Halk Meclisi şimdiye kadar yaptığı toplantılarda aralarında Deng Siaoping'in de bulunduğu 7 Başbakan Yardımcısının istifalarını da kabul etmişti.

BBC'nin Pekin'den bildirdiğine göre Meclis, üç yeni Başbakan Yardımcısını yeni görevlerine seçti.

PERTİNİ PEKİN'E GİDECEK

Roma'da yapılan resmi bir açıklamada İtalyan Devlet Başkanı Sandro Pertini'nin 16 Eylül günü Çin Halk Cumhuriyeti, Kuveyt ve Amman'ı kapsayan resmi bir ziyarete çıkacağı bildirildi.

Mao Zedung ölümünün 4. yılında toplantılarla anıldı

TİKP Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın "Polonya Mao'nun kapitalizme geri dönüş teorisini doğruladı"

ANKARA (ÖZEL)

MAO Zedung ölümünün 4. yıl dönümünde toplantılarla anıldı. Önceki gün TİKP Ankara İl Örgütü tarafından düzenlenen toplantıda konuşan TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Hasan Yalçın, Mao'nun dünya devrimine yaptığı katkıları ve Türkiye devrimcilerinin Mao'dan öğrendiklerini anlattı.

Yalçın, "Polonya Mao'nun geri dönüş teorisini doğrulamıştır. Polonya'da

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

örse çekiç

Gülay Göktürk

Bir sendikanın değişen çehresi

Bundan iki buçuk yıl önce Petrol-İş Kongresinin ardından yazdıklarımızı birçok okuyucu ve sendikacı biraz hayret, biraz da inanmaz bir ifadeyle okumuşlardı.

"Yok canım" diyordu çoğu "Bunlar sizin sandığınız gibi değildir. O sizin dedikleriniz Petrol-İş'te asla tutunamazlar."

Bundan üç gün önce Petrol-İş'in 17. Genel Kurulunu izlemek üzere yine aynı salona giderken o günkü tartışmaları hatırlıyorduk.

Evet, zayıflardı, tutunamazlardı tutunmasına ama karşılarında mücadele eden bir güç olursa. Meydan boş bırakılmazsa. Bunu yapabilmek içinse birinci olarak teşhisi doğru koymak TKP'nin Petrol-İş kanalıyla Türk-İş'e çengel attığını görmek lazımdı.

Bu görev aradan geçen iki buçuk yıl içinde ne kadar yapılmıştı? Ve bakalım bizim "ilerlemeciler", bu iki buçuk yıl içinde ne kadar tutunmuş, ne kadar yol almıştı, görecektik.

Biz bunları düşünerek kongrenin yapılacağı salonun kapısına vardığımızda, çok iyi tanıdığımız o barikatla karşılaştık. Pos bıyıklı, asık suratlı, hain bakışlı kapı görevlilerinden oluşan bir barikat: "Aydınlık giremez".

Türk-İş'e bağlı bir sendikanın kongresinde ilk defa böyle bir barikatla karşılaşıyordum. Demek ki "tutunamaz" denenler, en azından kapıyı tutmuşlardı. Bakalım içerisi ne alemdi.

Divanın müdahalesi ile kongreye girebildik. Ve içerde bir sendikanın iki buçuk yıl içinde değişen çehresini izledik. Açış konuşmasından çalışma raporuna ve konuklara kadar damgasını vuran TKP etkinliğini ibretle gözledik.

Konuk sıralarını istila eden revizyonist şefler, sanki bir sendikanın genel kurul misafiri değil, ev sahipleriydiler. Yeni ele geçirdikleri bu "alanın" keyfini çıkarmak istercesine koltuklarına yaslanmış, duvarlarda asılı pankartları süzmekteydiler. Daysal, Karaca, Denizmen ve Karadayı teker teker mikrofona çıkıp o basmakalıp "birlik" nutuklarını atarlarken, Türk-İş'e bağlı sendikalardan pek kimse ortada görünmüyordu. Durumu yakından bilmeyen birinin şüpheye düşmesi işten bile değildi, Acaba bu DİSK'in bir kongresi miydi, yoksa Türk-İş'in kongresi miydi?

Kapıya "Aydınlık giremez" pankartını asıp konuk sıralarını tutanlar Çalışma Raporunu da kendilerine benzetmişlerdi. Sayfalarca "sosyalist sistem"e düzülen övgüler, bütün genel kurul raporlarında kullanılan ve sosyalist sistemin büyük başarılarını(!) kanıtlayan o beylik istatistikler, el çabukluğuyla "istiklali kazandırılan" Angola, Etyopya ve Güney Yemen ve okus pokusla yokedilen Afganistan...

"Türkiye'de durum" bölümü zaten dünden hazır: Bunalan ve buhrandan buhrana sürüklenen emperyalizm, tekellerin, Özalların ve Demirellerin desteğinde yükselen faşizm. Kahrolsun, sömürü, baskı ve tekeller, yaşasın ulusal demokratik güçler...

* * *

Bundan iki buçuk yıl önce sendikada önemli köprü başlarını ele geçirmiş bulunan revizyonistler, sistemli bir tasfiye fesih ve atama çalışması ile delegasyonun önemli bir bölümünü kontrolleri altında tutmayı ve seçim başarısını garanti altına almayı başarmışlardı.

Ama bütün çabalarına rağmen, Genel Kurul salonunu dikensiz gül bahçesine çevirememişler, "çatlak sesleri" yok edememişlerdi.

Genel Kurulun ikinci günü, muhalefet sıralarından yükselen yürekli ses Adem Yılmazların yüreğine korku salarken, o Genel Kurula gelemeyen onbinlerce petrol işçisine cesaret veriyordu.

"Biz kahrolsun Amerika, kahrolsun Rusya diyoruz. Siz diyebiliyor musunuz?" diye soruyordu yurtsever delegeler.

Işte Adem Yılmaz gibilerin en zayıf oldukları nokta, hiç bir zaman cevap veremeyecekleri soru da buydu.

Bu zayıflıklar yüzündendir ki bugün bütün duvarları pankartlarla donatmış olsalar, bütün delegasyonu kendi keyifle.rince oluştursalar, konuk sıralarına Daysallar, Karacalar değil Brejnevleri oturtsalar, kongrenin bütün kapılarını tutmuş da olsalar, bu saltanat mutlaka yıkılacaktı.

TRABZON ANARŞİ DOSYASI

olaylar, belgeler sorumluları

● Trabzon Emniyeti bugüne kadar komandoların yaptığı birçok cinayet, saldırı ve bombalama olaylarını örtbas etti

POLİSLERE SALDIRANLAR KİMLİKLERİNİ KENDİLERİ AÇIKLIYORLAR

MHP'li "Hizmet" gazetesinin manşeti: "Dikkat dikkat, Mehmet Gezici 1. Şubeye atandı."

Hizmet gazetesinde çıkan bu haberden sonra 21 Ocak 1979 günü Pol-Der Başkanı Mehmet Gezici kurşunlandı.

* * *

MHP'li "Türksesi" gazetesinde, AP hükümeti işbaşına gelir gelmez görevinden alınan Emniyet Müdürüne hitaben yazılan 5 Ocak 1979 tarihli bir yazı:

"Hadi cevap verin bakalım. Özellikle sizden cevap bekliyoruz Emniyet Müdürü Yavuz Bey. Malum ya, burası Trabzon ve Trabzonlular da meraklı insanlardır. Artvin'e, ya da başka bir ile hiç binzemez Trabzon."

Türksesi gazetesinde çıkan bu yazıdan sonra 16 Nisan 1979 akşamı Emniyet Müdürü, Akçaabat yolunda silahlı saldırıya uğradı.

* * *

"Genç Arkadaş" dergisinin 9. sayısında, 3. Şube Müdürü Muharrem Lafçı'ya saldıran, "Çekin o pis ellerinizi" başlıklı yazıdan:

"Ve sen! Her gün 'gıcık' olduğun ülkücüleri kasten tutuklattıran, dedikoducu mu, lafçı mı ne olduğu bilinmeyen!

"Ülkücüleri biraz tanımaya tanışsana...

"Tanısan da tanımasan da farketmez zaten."

Bu yazının çıkmasından bir süre sonra 3. Şube Müdürü Muharrem Lafçı, silahlı saldırıya uğradı.

Saldırganların kimlikleri ve eylemleri, Arif'e tarif gerektirmeyecek kadar açık

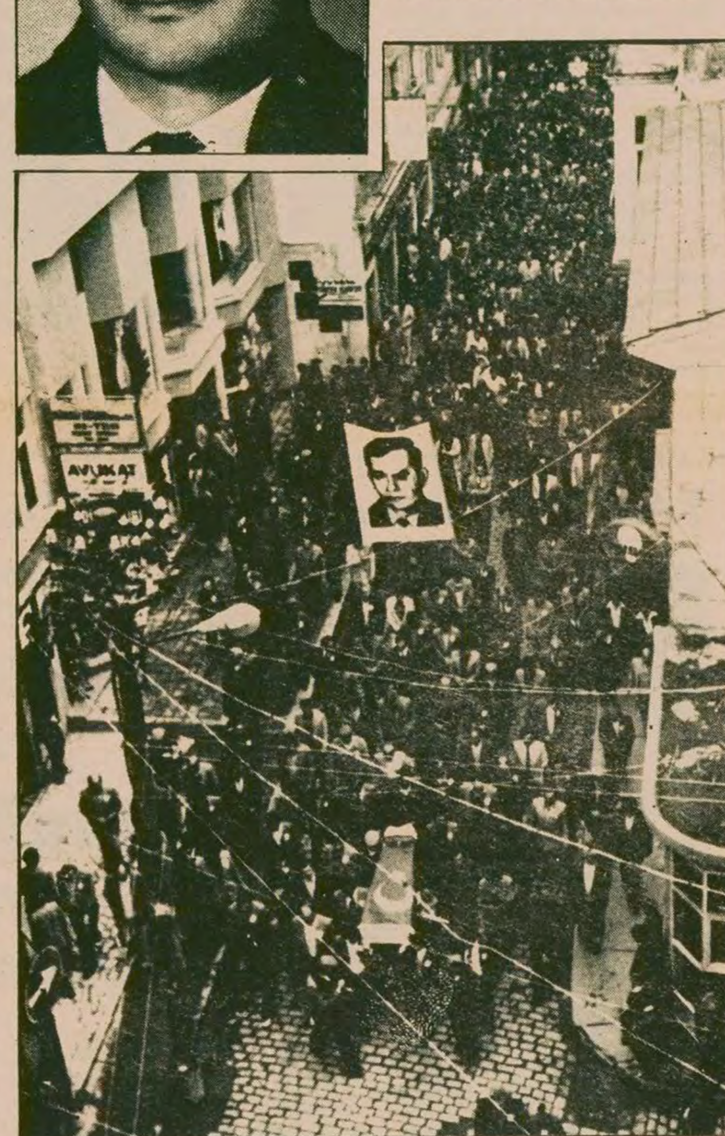
MHP'nin hedef gösterdiği polisler silahlı saldırıya uğradı

● Türkeş, geçmişte komandolarının emniyet kuvvetlerine yardımcı olduğunu söylerdi. Trabzon'da bugün emniyet yetkilileri MHP'lilere yardımcı oluyor

Trabzon'da MHP'nin tanınmış ve sevilen şahısları hedef almaya başlaması üzerine öldürülen, Trabzon Barosu Sekreteri, Halkevleri eski Başkanı, CHP Hukuk Bürosu kurucusu Avukat Temel Aydın oğlu. (yanda)

Trabzonlular tarafından sevilen bir şahsiyet olan Av. Temel Aydınoğlu'nun cenazesine kalabalık bir kitle katıldı.

Trabzon'da MHP'liler Ramazan'da da boş durmayarak açık olan çeşitli kahve, lokanta gibi iş yerlerini bombalayarak bir kişinin ölmesine, ondan fazla kişinin de yaralanmasına neden oldular. Ramazanda bazı semtlerde lokanta veya kahve gibi iş yerlerini çalıştırmak ancak Pol-Bir'li polislere ve komandolara haraç vererek mümkündü.

9 Temmuz Çarşamba günü Vakfıkebir ilçesinde MHP'lilere ait bir otomobilin devrilmesi üzerine dinamit nakliyatının kimler tarafından ve nasıl yapıldığı ortaya çıktı. Dinamit yüklü 61 AE 256 plakalı taksinin devrilmesi sonucu, Trabzon Lisesi müstahdemi "Tarkan" lakabı ile tanınan Sabahattin Bayraktar ve lise öğrencisi Salih Çamur adlı komandolar öldüler. Şöför Murat Gençoğlu, İbrahim Esenbaş, Niyazi Akbaş adlı komandolar yaralı olarak yakalandılar.

SALDIRILAR ETKİLİ KİŞİLERE YÖNELİYOR

Toplu katliam ve cinayet girişimlerinin yanı sıra MHP etkili şahsiyetleri de hedef seçmekte ve öldürmektedir. Bu hedeflerden biri Trabzon Barosu Genel Sekreteri Avukat Temel Aydınoğlu silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetti. MHP, KTÜ Rektörü Erdem Aksoy'u da açık hedef haline getirdi. Kentte ve okul çevresinde duvarlara hiç çekinmeden MHP ve ÜYD imzalı "Kızıl rektör ölecek" diye yazılar yazdılar.

GEÇMİŞTE EMNİYET KUVVETLERİNE YARDIMCI(!) MHP'LİLER BUGÜN MHP'YE YARDIMCI EMNİYET GÖREVLİLERİ

Trabzon'da MHP'nin zorbalığının bugünkü boyutlara ulaşmasında, pervasızlaşmasında emniyet görevlilerinin de rolü büyüktür. Türkeş, geçmişte komandolarının emniyet kuvvetlerine yardımcı olduğunu iddia ederken, bugün değişen koşullar sonucu emniyet görevlileri MHP'lilere yardım eder hale gelmiştir.

Trabzon Emniyeti AP hükümetinin sürgün ve kıyım politikası sonucu bu hale geldi. Önceki dönemde canları pahasına görev yapan, birçok kez MHP lilerin silahlı saldırısına uğrayan emniyet görevlileri AP hükümeti tarafından hallaç pamuğu gibi atıldılar. Bu uygulama sonucu kilit noktalara yerleştirilen MHP yanlısı polisler Trabzonda anarşi ve terörü yaygınlaştırmaya, halk üzerinde baskı uygulamaya başladılar.

29 Nisan 1980 günü Dev-Gör'ü ve Dev-Lis'i basan MHP'liler Dev-Lis Başkanı Recep Soydaş, Sekreter Fethi Çıkar, üye İsmet Çatalbaş'ı katlettiler. Aynı akşam TRT'de olay vali ve emniyet müdürleri tarafından katilleri koruyan bir üslupla yansıtıldı. Yapılan açıklamada "olayın içerde fraksiyon çatışması mı yoksa dışarıdan saldırı sonucu mu gerçekleştiği araştırılıyor" denildi. Halbuki saldırı güpe gündüz herkesin gözü önünde dışardan gelen katillerce gerçekleştirilmiştir. Çok sayıda tanık olmasına karşın olayı saptıran Emniyet yetkilileri, MHP'nin işini kolaylaştırdılar. Daha sonra olayla ilgili olarak bir açıklama yapan MHP yetkilileri olayla ilgileri olmadığını, cinayetlerin içerde çıkan fraksiyon çatışması sonucu işlendiğini iddia ettiler.

DİNAMİT OLAYI VE MHP

Aynı gün akşam saatlerinde MHP İl binasında 2. Şube polislerine ateş açıldı. Bu olay üzerine MHP'nin aranmasına içerdeki silahlı kişiler engel oldular. Yapılan aramalar sırasında MHP binasının yanında bir çuval dolusu dinamit bulundu. Binadaki silahlar ise 1. Şube polislerinin gözleri önünde kaçırıldı ve hiç kimse yakalanmadı. Ertesi gün, Emniyet Müdürü dinamitlerin kesinlikle MHP binasında bulunmadığına ilişkin bir açıklama yaptı. Açıklamada polislere ateş açılması olayından ise hiç bahsedilmiyordu. Öte yandan aynı gün MHP'liler Trabzon Numune Hastanesini kurşunladılar. Yetkililer aynı gün meydana gelen her üç olayda kullanılan silahların aynı olduğunu belirttiler.

Bir başka olay da Vakfıkebir ilçesinin Beşikdüzü nahiyesinde meydana gelen olayları önlemek için gönderilen polis ekibine silahla mukabele eden Beşikdüzü ÜGD Başkanı Hüseyin Avni Oğuzhan, silahıyla birlikte suçüstü yakalandı. Bu olay tutanaklara geçmesine rağmen Hüseyin Avni Oğuzhan, Emniyet Müdürünün telsiz emriyle serbest bırakıldı.

Göreve başladığı zaman onlarca polisin içinde "Buraya bir tane sağcı getirdiğinizi görmeyeceğim" diyen Emniyet Müdürü sözünü böylece yerine getiriyordu.

28 Haziran 1980 günü saat 21 30 sıralarında silahlı saldırıya uğrayarak hayatlarını kaybeden Köksal Aksu ve Yaşar Barut'un katillerini yakalamaya giden istihbaratçı Orhan ve polis memuru İsmail, Emniyet Müdürünün telsiz emriyle durduruldular. Daha sonra polis memuru İsmail tartaklandı ve açığa alındı.

4 Mayıs 1980 akşam kaldıkları ev basılarak gözaltına alınan aralarında TİKP Sürmene İlçe Başkanı Celal Kanca'nın da bulunduğu yedi kişiye 1. Şube polislerince işkence yapıldı. İşkence sırasında polisler "Ayasofya mahallesinde bize silah atıldı bunun intikamını alacağız" dediler. Bu konuşmadan beş gün sonra 9 Mayıs akşamı, Ayasofya mahallesinde bir evin kapısını polis diyerek açtıran katiller, iki öğretmeni öldürüp, birini yaralayarak kaçtılar. Öğretmenler bir kaç gün önce polis otosunun kurşunlanması olayı ile ilgileri olduğu iddiası ile gözaltına alınarak ağır işkencelere maruz bırakılmışlardı. Öğretmenlerin sorgunun hemen ardından serbest bırakılmaları, olayla bir ilişkilerinin olmadığını gösteriyordu. Görgü tanıklarının ifadesine göre, ev basma sırasında katillerin biri polis elbisesi giyiyordu. Elinde de telsiz cihazı vardı. Ayrıca olay yerinde otomatik sten tabancasına ait MKE markalı mermiler bulundu. Ve bu olayda diğer olaylar gibi kaybolup gitti.

(Devam edecek)

14. Temmuz günü Sümer Sinemasının yanındaki kahvenin bombalanması olayına katılanlardan birinin görgü tanıklarının ifadelerine göre çizilmiş temsili resmi.

Dev-Gör ve Dev-Lis'in bulunduğu binanın basılması ve 3 kişinin öldürülmesi olayında gözcülük yapan MHP'linin görgü tanıklarının ifadelerine dayanılarak çizilmiş temsili resmi.

GÜNDEM dışı

Nurcuları kim kazandı?

Yolumuzu isterseniz biraz da güneye doğru çevirerek Isparta'ya kadar bir uzanıverelim. Isparta denince önce Demirel, sonra kardeşleri, sonra akrabaları, sonra akrabalarının akrabaları ve en sonra da hemşehrileri gelir... Geçenlerde Isparta'da sessiz sedasız geçen ilginç bir mücadele oldu. Olaylar Bediüzzaman Saidi Nursi ve vekili merhum Hüsrev Altınbaşak için okutulan bir mevlitle başladı. "Ihlas ve takva ehli" Müslümanlar, sessiz, sedasız ve siyaset de karıştırmadan mevlidi tamammışlardı ki ortalık kızıştı. Mevlidi haber alan başka çevreler hemen harekete geçti. Kolay mı işin arkasında binlerce nurcu oyu var. Mevlidin üzerinden bir hafta bile geçmemişti ki, İstanbul'da yayınlanan ve Nurcuların kümelendiği bir gazete ile AP Erzurum Milletvekili Osman Demirci Hoca'nın gayretleriyle ikinci bir mevlit düzenlendi. Osman Demirci Hoca toplanan kalabalığa bir güzel de vaaz verdi. Bu arada cemaatın içinden bazıları, camide yer alan çeşitli ayetler yerine Bediüzzaman Hazretlerinin sözlerini astılar.

Mevlit dolayısıyla AP'li milletvekillerinden Rıfkı Danışman, Yakup Üstün'le bir çok genel müdür de Isparta'ya gelmişti. Bunların toplulukla çok çok sohbet ettikleri görüldü. İş bu kadarla bitmedi... Mevlitten sonra bir grup AP İl Başkani ve Demirel'in ünlü kardeşi Şevket Demirel'in evine ziyarete giderken, kalabalık da otobüslerle Demirel'in köyüne taşındı. Orada otobüsten inen kalabalık Demirel'in evini ve civarını dolaşarak bir gezinti yaptı. "Tavaf" böylece tamamlanırken, işin ilginç yönü, evden bir kimsenin çıkıp da buralara kadar zahmet edenlere bir ikramda bulunmamasıydı. Böylece ilk mevlidin etkisi dağıtılmaya ve nurcu oylar yine sandığa konmaya çalışıldı. Ancak... Sanırız tam da başarılı olamadılar. Çünkü mevlide İzmir'den Fethullah Gülen Hocaefendi taraftarları ile Risale-i Nur Şakirtlerinden Yazıcı grup olarak bilinen Hüsrev Altınbaşak'ın taraftarları katılmamışlardı.

Samimiyet

TİP'lilerle TKP'liler samimiyeti iyice ilerlettiler. Gerçi ortada TKP diye bir şey görünmüyor, ama sık sık yayınladıkları bildirilerde TİP'in adının yanında "Birlik Dayanışma" adına rastlanıyor. Bu tabii TKP'nin göbek adı. Ama bir bakıma da aralarındaki samimiyetin derecesini göstermiyor mu?

Kim tehdit ediyor yahu?

TİP ve TKP'liler geçenlerde yayınladıkları bir bildiride "Ülkemiz bir nükleer savaşın saldırı üssü, dolayısıyla da ilk hedefi durumuna getirilmiştir. Topraklarımız nükleer mezarlık olma tehdidi altındadır" buyurmuşlar. Ama sözü burada kesmişler. Biz devam ettirelim. Kimin hedefi olmuşuz? Cevap-Sovyetlerin; Kim nükleer mezarlık yapacakmış bizi? Cevap-Sovyetler..

Bu sözleri ve "nükleer mezarlık" tehditlerini ilk kez Moskova radyosundan duymuştuk. Şimdi aynı sözleri TİP ve TKP'lilerin ağzından duyuyoruz. Ama yine de arada biraz fark var. Moskova "Sizi nükleer mezarlığa çeviririm" diyordu. Bunlar "evet çevirir, haklıdır da" diyorlar.

İnceliğin böylesi

TÜRKİYE'DE TERÖR BÖLÜCÜLÜK VE DEMOKRASİ
ALPARSLAN TÜRKEŞ
«Sağ terör»

TÜRKİYE'DE TERÖR BÖLÜCÜLÜK VE DEMOKRASİ
ALPARSLAN TÜRKEŞ
«Barış Politikamız»

Yukarda Hergün gazetesinden aldığımız iki küpür görülüyor. Birinde Türkeş "Sağ Terör"ü anlatıyor. Yanına abus çehreli bir fotoğrafı konmuş. Ötekinde Türkeş "Barış politikalarını" anlatıyor. Resim değişmiş ve gülümsemeye çalışanbir Türkeş resmi iliştirilivermiş. Çok ince politika yapıyorlar doğrusu.

TEKZIP

Türkeş bir süredir Hergün gazetesinde Terör'ü anlatıyor. 3 Nisan günkü yazıda Türkeş açık açık "komando kamplarına" tekrar sahip çıktı. Hani daha 1968 yıllarında MHP bu kampları açtıktan sonra Türkeş demeçler verip: "Evet bu kampları biz kurduk" demişti de sonradan Cumhuriyet Başsavcılığına durum intikal edince "Bunların bizimle hiç bir ilgisi yoktur" deyip işin içinden çıkıvermişti... Şimdi yine "komando kamplarını" kendilerinin kurduklarını söylüyor, "Bizim çalışmalarımız, bizim çalışmalar" deyip duruyor.

Şimdi bir vakitler Aydınlık'ta Türkeş'in komando kampları açtığını, hatta devletin emniyet örgütünün raporuna dayanarak ve bu kamplardaki komandoların silahlı resimlerini basarak bir yazı yazmıştık da, hemen ardından MHP'nin tekzipçibaşısı Yaşar Okuyan'dan da tekzibi yemiştik. Okuyan devletin böyle bir resmi belgesi olmadığını söylerken, kampların da MHP ile bir ilişkisi olmadığını yazıvermişti. Şimdi o alışkanlıkla, ister misiniz Okuyan kaleme sarılıp bir de Türkeş'i tekzip etsin...

Hoca yine karıştırdı galiba

Erbakan her zamanki adetini tekrarlayarak 30 Ağustos törenlerine de katılmadı. Genelkurmay Başkanı Evren, Hoca'ya bir soru sordu: "Erbakan acaba 30 Ağustosun neresinde" diye... Erbakan da acele cevapladı: "İçindeyiz, içinde" diye...

Şimdi törenlerde Erbakan'ı göremeyince iki ihtimal geliyor akla; ya Hoca neyin içinde neyin dışında olduğunu karıştırdı veya Hoca nefesi kuvvetli bir Hocanın dualarıyla görünmez oldu da, içimizde ama biz bir türlü göremiyoruz.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Metro şenliği

Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer, 145 gün hükümetten onay bekledikten sonra, onay almaktan vazgeçti ve metronun temeli atıldı.

Aslına bakarsanız bu 145 gün metro lehine reklam olarak geçti. Onbinlerce afiş mi bastırılmadı, Ankara'nın her yerine bayrak mı asılmadı, gökten otobüs biletleri mi yağdırılmadı?

Anlatıldığına göre Sıhhiye köprüsünün üzerinde kocaman metro yazısını gören bazı turistler, orasını metro istasyonu sanarak köprünün altında dikilip metro bekliyorlarmış. Orada otobüs beklemekte olan vatandaşlar merak edip durumu öğrenince 1982'ye kadar beklemeleri gerektiğini söylemişler de, turistler de beklemekten kurtulmuşlar.

Bu arada İmar İskan Bakanı da çıkıp "Metro yapımına başlanırsa gecekondu kanununu uygularım" demez mi? Buyrun size hem de bedava tarafından bir reklam daha. Metro'yu "kaçak inşaat" sayacak ve dozerlerle inşaatı yıktıracak.

İşin daha garip tarafı, bir bakan böyle derken, Ticaret Bakanı Halil Başol'un, metronun temel atma törenine kutlama mesajı göndermesi idi.

Bana kalırsa Ali Dinçer bu metroyu tamamlamak istiyorsa, hükümetle arayı iyi tutmalı. Özellikle de Adalet Bakanı Ömer Ucuzal ile iyi geçinmeli.

Onun emrinde metro inşaatında çalışacak yüzlerce kalifiye elemanı var. Malum, metro genellikle yer altından giden bir taşıt.

Daha önceki gün Bolu cezaevinde bir tünel bulmadılar mı?

Bugüne kadar cezaevlerinden kaçmak için kazılan tunelleri ucuca ekleseniz belki üç büyük ilimize metro çıkar.

Ne yabancı teknolojiye ihtiyaç var, ne masrafa. Bu konuda uzmanlığı tartışılmaz derecede üstün ustalığa ve bedava işgücüne sahibiz. Patenti de Adalet Bakanlığına ait.

Evet, bence Ali Dinçer kısa sürede yüzde yüz yerli bir metro istiyorsak, halktan yardım isteyeceğine, vakit geçirmeden Adalet Bakanlığı ile diyalog kurmalıdır.

* * *

Ankara metrosunun temel atma törenlerinde kalabalık bir grubun "Tek yol devrim" diye bağırdıklarını duyunca oldukça şaşırdık.

Töreni izleyenler "Tek yol devrim" sloganı ile metro arasında bir bağlantı kuramadılar.

Metro değil, devrim mi demek istiyorlardı? Yoksa metronun belirlenen güzergahını beğenmemişler de, başka bir yerden geçmesini mi öneriyorlardı, anlaşılamadı.

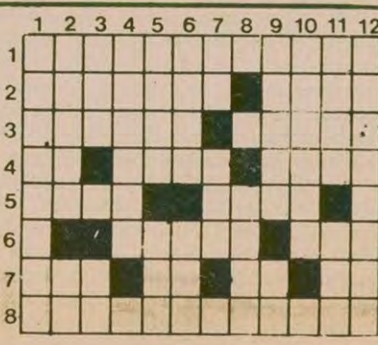
Söylendiğine göre bazı "solcular" Ali Dinçer'i eleştiriyorlarmış, "Metro yaparak burjuvaziye nizmet ediyorsun" diyorlarmış.

Bu olay aklıma bir metro hikayesi getirdi.

Paris metrosunda sabahın erken saatinde işçiler işyerlerine gidiyorlar. Nasıl olmuşsa o saatte şık giyimli bir asilzade de metroda bulunuyormuş. O güne kadar görülmemiş bir manzara. Derken metro bir sarsılmış, alışkın olmayan asilzade dengesini kaybederek bir işçinin ayağına basmış. Ayağına basılan işçi asilzadeye bir tokat atmış, arka sıralarda oturan bir işçi bunu görünce kalabalığı yararak gelmiş asilzadeye bir yumruk atmış.

Mahkemelik olmuşlar. Hakim yumruk atana sormuş: "Hadi bu adamın ayağına basılmış, bekli nasırı acıdı o acıyla bir tokat attı. Sana ne oluyor da arkadan gelip yumruk atıyorsun?" İşçinin cevabı: "Hakim bey, ben başladı sandım!"

Kimbilir, "Tek yol devrim" diye bağıranlar da, metronun temel atma törenindeki kalabalığı görünce bir şeyler başladı, fırsat kaçırmayalım demişlerdir.

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2								■				
3							■					
4			■					■				
5					■	■					■	
6		■	■						■			
7				■			■			■		
8												

SOLDAN SAĞA: 1) Bir hastalığın başka bir hastalıkla karışması ve başka bir hastalığa sebep olması. 2) TERSİ soylu-TERSİ tahta nefesli bir çalgı 3) Bir konu hakkında yazılan ve söylenilen şey-TERSİ devlet görevlilerine verilen derece. 4) Umuma ait (eski dil)-Bir renk-TERSİ üzüm ağacı. 5) Parlayan-TERSİ son (eski dil) 6) Bir bayan adı,-İntikam. 7) Yeryüzü-Dahi anlamında bir söz-TERSİ ilave-Bir nota. 8) Fırsat vermek (iki kelime)

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Atatürk ilkeleri. 2) Beğenip isteme-Bir nota. 3) Mastar eki-Yılın bölümlerinden 4) Oldukça yumuşak tel ve levha haline gelebilen değerli bir eleman. 5) TERSİ hasta, mariz-TERSİ basit, bayağı. 6) TERSİ hayvan semirtecek yer-O kuyan (eski dil. 7) TERSİ bir renk-İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık 8) Prensip. 9) Günün başlangıcı-Rütbesiz asker. 10) Bir şeyi çiğnemeden yemek. 11) Havan ile sahra topu arası bir silah-Bir bağlaç. 12) TERSİ halk arasında eşekkulağı da denilen dağlarda ve kırlarda biten, zeytinyağı içinde şişe ile güneşe bırakıldığında yaraları iyileştirmekte kullanılan sarı çiçek

SOLDAN SAĞA: 1) Toros Dağları. 2) Oratorya-Yeğ. 3) Sol-Reaya-SA. 4) Ukde-nM. 5) Ardiye-Azı 6) Ci-Enayiler. 7) Uygun-nesE 8) KemşelireksA
YUKARIDAN AŞAGIYA: 1) Tosuncuk 2) oroK-İye. 3) raldA-gM 4) Ot-Er-uŞ. 5) Sor-Dene. 6) Drezin. 7) Aya-Yani. 8) ğaY-Eyer. 9) aN-İse. 10) Ay-maleK 11) reS-zE 12) ığadırğA

sorular ? cevaplar

İstanbul Suadiye'den okuyucumuzun sorusu

Kazım Karabekir ve Fevzi Çakmak

SORU Kazım Karabekir ve Fevzi Çakmak hakkında bilgi istiyorum. Kurtuluş Savaşı ve sonrasında M. Kemal'le aralarında ne gibi çelişkiler vardı? Temsil ettikleri sınıf veya görüş neydi?

CEVAP Kazım Karabekir, Atatürk'ün Samsun'a çıktığı günlerde Erzurum'daki 15. Kolordunun Komutanıydı. Atatürk'le tanışmaları 31 Mart isyanını bastırmak için kurulan Harekat Ordusundan başlar. İkisi de bu orduda kurmay subaylığı yapmıştır. Mondros mütarekesi ve ardından Sevr anlaşmasıyla Türkiye'nin parçalanması ve emperyalistler tarafından işgal hazırlıklarının yapıldığı sırada Karabekir, M. Kemal ile görüştüğünü ve milli mücadele için fikir birliğine vardıklarını söyler. Karabekir, Erzurum'da bir yandan İngiliz emperyalistlerinin tahrikleriyle çıkarılan Doğuda Ermenistan kurulması ve bu bölgenin İngiliz mandasına girmesini hedefleyen hareketlere karşı mücadele ederken, bir yandan da o sırada Erzurum ve Trabzon'da kurulan Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerini birleştirmeye çalışmıştır. Bu sırada Samsun'a çıkan ve Amasya'da ilk bağımsızlık kararını açıklayan Atatürk daha sonra Erzurum'a geçmiş ve burada tarihi Erzurum Kongresi toplanmıştır. Bu kongrenin toplanmasında Osmanlı hükümetinin kongreyi dağıtma emrini reddeden Karabekir'in önemli desteği olmuştur.

Karabekir daha sonra Kurtuluş Savaşı boyunca Şark (Doğu) Cephesi Komutanlığını yürütmüş, aynı zamanda Edirne Milletvekilliği de yapmıştır. Kurtuluş Savaşından sonra Ankara'da bulunan 1. Ordu müfettişliğine getirilen Karabekir, ikinci dönem seçimlerinde ordudan ayrılarak Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele, Cafer Tayyar Eğilmez ve diğer arkadaşlarıyla birlikte, ilk muhalefet partisi olan Terakkiperver Fırkayı kurdu ve başkanlığına getirildi (1924). Doğuda Şeyh Sait isyanından sonra parti kapatıldı. Kazım Karabekir, Terakkiperver Partiden bazı milletvekillerinin de yer aldığı Atatürk'e suikast olayının ortaya çıkmasından sonra İstiklal Mahkemelerinde yargılandı ve beraat etti. Karabekir daha sonra 1927 yılında İstanbul Milletvekili seçildi. 1938-1946 arasında TBMM Başkanlığı yaptı ve 1946 yılında bu görevi yürütürken öldü.

Atatürk ile Karabekir ve arkadaşları arasında ilk çelişkiler Kurtuluş Savaşından sonra Cumhuriyetin ilanı, Anayasanın kabulü ve saltanatın kaldırılması sırasında ortaya çıktı. Atatürk, Karabekir ve arkadaşlarını muhafazakar olmakla eleştirir. Kurtuluş Savaşından sonra başlayan devrimler gerici çevrelerde tedirginlik ve giderek de bir endişe yaratmıştır. Karabekir ve arkadaşları bu gelişme içinde gericiliği ve işbirlikçiliği savunan Terakkiperver Partiyi kurmuştur. Parti, saltanatın ve hilafetin kaldırılmasına muhalefet etti ve Atatürk'ün getirdiği yeniliklere karşı direndi Bu parti aynı zamanda Batılı kapitalist ülkelerin sömürüsüne ülkenin kapılarının kayıtsız şartsız açılmasını savunuyordu. Eski hilafet taraftarları, İttihat ve Terakki kalıntıları, Cumhuriyetten ve Kurtuluş Savaşından çıkarları zedelenenler ve işbirlikçi burjuvazinin temsilcileri bu parti etrafında toplanmaya başladılar. Bu arada Doğu Anadolu'da Şeyh Sait isyanı patlak verdi. Bu isyan sırasında Terakkiperver Partinin mensuplarının da kışkırtıcı rol oynadıkları ve isyancılara cesaret verdikleri belirlendi. Parti bunun üzerine kapatıldı.

Fevzi Çakmak, Birinci Dünya Savaşı sırasında çeşitli cephelerde komutan olarak bulundu. Kurtuluş Savaşı yıllarının başında İstanbul'daydı. 1920 başlarında Harbiye Nazırlığına getirildi. Damat Ferit hükümeti kurulunca Anadolu'ya geçti ve kurtuluş mücadelesine katıldı. Padişah onun hakkında da idam kararı çıkarttırdı. TBMM tarafından Harbiye Nazırlığına getirildi. İsmet İnönü'nün Garp Cephesi Komutanlığına getirilmesiyle boşalan Genelkurmay Başkanlığını da yürüttü. Kurtuluştan sonra asaleten Genelkurmay Başkanlığına getirildi, aynı zamanda Kozan Milletvekiliydi. Daha sonra milletvekilliğinden ayrılarak, 1944 yılında yaş haddinden dolayı emekli olana kadar Genelkurmay Başkanlığını yürüttü. Çakmak, esas olarak emekli olduktan sonra siyasi hayata atıldı. Önceleri Demokrat Partiyi destekledi. DP listesinden 1946 seçimlerinde bağımsız olarak İstanbul Milletvekili seçildi. Daha sonra DP liderleriyle anlaşamadı ve Millet Partisinin kuruluşunda yer aldı. 1950 yılında öldü.

CASTRO ve BREJNEV

- Küba Sovyet ekonomisine gittikçe daha çok bağlanıyor
- Küba'da kitlesel hoşnutsuzluklar artıyor
- Castro Latin Amerika ülkelerine müdahale etmeye çabalıyor

Rusya'nın Latin Amerika'daki ön kalesi: Küba

DIŞ HABERLER SERVİSİ

KÜBA, Sovyetler Birliğinin Latin Amerika'ya sızma politikasının çok ilginç bir örneği haline geldi.

Aslında bu örnek, 1960'larda özellikle 1970'lerde Küba'nın Sovyetler Birliği'ne ekonomik alanda gittikçe artan bağımlılık süreci içinde oluştu ve Küba'nın Latin Amerika'daki birçok kargaşalığa karışmasıyla daha da belirgin bir hal aldı.

Denilebilir ki, şu anda Küba, Latin Amerika'da ABD ve Sovyetler Birliği'nin rekabet alanında, Sovyetler Birliğinin bir dayanak noktası, Sovyetler Birliğinin bu bölgeye sızmasının bir merkezi haline geldi.

SOVYETLER BİRLİĞİNİN LATİN AMERİKA'DAKİ TEK ASKERİ DEPOSU: KÜBA

KÜBA, Sovyetler Birliği'nin deniz ve hava tatbikatlarının emin bir üssü durumundadır. 1974 yılının Eylül ayında 2.model füze taşıyan Sovyet Kresta tipi kruvazör, Küba deniz kuvvetlerinin Karaib Adalarında yaptığı manevralara katıldı. Bunun üzerine 1975'de bölgede çeşitli savaş tatbikatlarının sayısı artmaya başladı. 1978'de Sovyetlerin bu bölgedeki askeri varlığında önemli ölçüde bir artış oldu. Bu arada Sovyetler Birliği Küba'da TU—956 tipinde ve nükleer silah taşıyabilecek yetenekte 20 bombardıman uçağı bulunduruyor. Buna ek olarak Sovyetler Birliği, Küba uçak filosunu saatte 1200 mil hız yapan MIG—23 uçaklarıyla donattı. Geçtiğimiz son yılda ise Sovyetler Birliği Küba'da bir takım hava ve deniz (Cienfuegos limanında kurulan bir denizaltı üssü olmak üzere) üsleri kuruyor ve askeri amaçlar için kullanılacak ulaştırma ve iletişim tesisleri yapıyor. Şu anda Küba'da bulunan Sovyet askeri uzman, teknisyen ve birliklerinin sayısı 150 bin olarak tahmin ediliyor.

SOVYETLERE EKONOMİK BAĞIMLILIK

KÜBA'daki tek tip üretim yeni bir olgu değildir. Bu sorun ülkenin bağımsızlığa kavuşmasından önce de vardı. Çünkü ABD emperyalizmi Latin Amerika ülkelerini sömürmek için uzun yıllar bu yöntemden oldukça yararlanmıştı. Bu uğurda çetin bir mücadele veren Küba halkı, sonunda 1959'da sömürgeciliğin pençesinden kurtulabildi. Ne var ki, ABD'nin 1960'larda Küba'ya karşı uyguladığı ekonomik kuşatmadan bu kez Sovyetler Birliği kendi çıkarları için yararlandı.

Sovyetler Birliği, ABD'nin Küba ile olan ticari anlaşmalarını feshetmesinden sonra, Havana yönetimiyle birkaç yıllık ticari anlaşmalar imzalayarak petrol, tahıl ve endüstri ürünleri karşılığında bu ülkeden şeker, nikel ve tütün satın almayı kabul etti. Aslında, Sovyetler Birliği bu anlaşmalarla ABD'nin Küba'daki eski yerini almış oluyordu. Bunun sonucunda Sovyetler Birliği Küba'yı sadece tek tip üretim yapan bir ülke durumuna sokmakla kalmadı aynı zamanda bu ülkeyi, giderek kendisine ekonomik yönden bağımlı bir ülke durumuna da soktu.

Böylece, Sovyetler Birliği'ne şeker ihracı Küba ekonomisinin temel siyaseti haline geldi. Küba bu uğurda kendi tarım ve sanayi üretimini feda etti. Örneğin 1957 yılında şeker ihracat geliri toplam Küba ihracat gelirlerinin yüzde 80'ini oluştururken, 1974'te bu oran yüzde 86'ya yükseldi. Sovyetler Birliği şeker satın alımında kilo başına 0.12 dolar ödüyor. Fakat bu para Sovyet rublesi ile ödendiğinden Küba bu dövizi ancak Sovyetlere bağlı bir ekonomik örgüt olan Comecon üyesi ülkelerle olan ticaretinde kullanabilmektedir. Bu da zorunlu olarak Küba'yı sözkonusu bu ülkelerden çeşitli malları dünya piyasasının üstünde bir fiyatla satın almaya zorlamaktadır.

Sovyetler Birliği'nin iç şeker piyasasının fiyatı kilo başına 16 dolardır. Fakat Sovyetler Birliği'nin Küba'dan aldığı şekerin fiyatı ise sadece 0.06 dolardır. Buna karşılık Sovyetler Birliği aynı şekeri Comecon üyesi ülkelere 0.16 dolardan satmaktadır.

Tek tip üretim genel olarak Küba ekonomisini çok büyük güçlüklerle karşı karşıya bırakmaktadır. 1975'te yapılan Küba Komünist Partisinin ilk kongresinde Fidel Castro, ülkenin iç ekonomisindeki kıtlıkları ve kısa sürede çözülmesi zor temel besin maddelerinde eksiklik olduğunu kabul etmek zorunda kaldı. Küba'nın Sovyetler Birliği ile ticareti 1977'den tam 4.400 milyon dolara yükseldi. Bu miktar Küba dış ticaret hacminin yüzde 60'ını oluşturuyor.

Bilindiği gibi Küba 1972'de Comecon'a resmen üye oldu. Bunun doğal bir sonucu olarak da Brejnev'in öne sürdüğü sömürgeci "uluslararası işbölümü" doktrininin uygulama alanına girdi ve beş yıllık ekonomi planını Sovyet beş yıllık ekonomik planına göre ayarladı.

Sovyetler Birliği belli bir süreden bu yana Küba'ya geri bir teknoloji ihraç ediyor. Bu da Küba endüstri üretiminin verimliliğini en asgari düzeye düşürüyor. Örneğin son yıllarda Küba'nın şeker dışındaki tarım üretimi yüzde 20 oranında bir düşüş gösterdi. Bunun yanında şu anda Küba'nın Sovyetler Birliği'ne olan borç miktarı tam 7 milyar doları buluyor.

KÜBALILAR ARASINDA HOŞNUTSUZLUK

KÜBALILAR arasındaki hoşnutsuzluk en çok işçi kitleleri arasında görülüyor. İşçiler arasında başgösteren hoşnutsuzluk kendisini "işten kaçma ve işyerlerinde görülmeme" biçiminde gösteriyor. Küba Çalışma Bakanlığının 1970'te yayınlanan bir raporuna göre işçiler arasında "işten kaçma" oranı yüzde 20 idi. Aynı bakanlık 1973'te işçiler arasında pasif direnişlerin" genişlediğini buna karşı bir dizi ceza önlemleri alındığını kabul ediyordu.

Öte yandan Küba, bugün Latin Amerika ülkelerinin en büyük ordusuna sahip. Örneğin nüfusu 66 milyon olan Meksika'nın ordusu sadece 89 bin askerken, 10 milyon nüfusu olan Küba'nın ordusu ise 175 bin kişiyi buluyor. Bu durumu ülkenin ekonomik ve demografik koşullarına ters yönde etki yapıyor. Buna, Küba'nın diğer ülkelerde bulunan askerleri için yaptığı askeri harcamaları da eklersek durumun vahimliği daha da belirgin bir hal alır.

Hoşnutsuzluğun bir başka kaynağı da diğer ülkelere "kardeşçe yardım" adı altında gönderilen Kübalı askerlerin sözkonusu ülkelerde sürekli olarak verdiği kayıplardır. Örneğin Küba, Etyopya'daki çatışmalarda 1000 Ogaden Çölünde 500 olmak üzere 1500 ölü ve 5000 kadar da yaralı verdi.

SOVYET DOMİNOSU:KÜBA

SOVYET propaganda cihazı Küba'yı "Latin Amerika'daki sosyalizmin kalesi" olarak niteliyor. Çünkü, Küba bu bölgede çeşitli ülkelerin içişlerine karışmak ve Sovyet yanlısı yıkıcı silahlı güçlere yardım etmekle Sovyetlerin bu bölgeye sızmasına büyük ölçüde yardım etmektedir.

Şili'de Allende hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte kendisini iyice açığa vuran bu olgu, Nikaragua Devriminden sonra daha üst bir düzeyde ve hatta pervasızca devam etmektedir. Bu yüzden Küba ile diğer Latin Amerika ülkeleri arasındaki çok yönlü ilişkiler çeşitli iniş ve çıkışlar göstermiştir.

Sovyetler Birliği'ne bağımlılığın doğal bir sonucu olarak, Küba, "Bağlantısızlar Hareketi"ni Moskova'nın dümen suyuna çekmeye çalışıp bu ülkeler arasında ayrılık yaratıyor. Aynı şey Latin Amerika için de söylenebilir. Örneğin Küba bu bölgede çeşitli ülkeler arasında kurulan ya da kurulmakta olan bazı yerel kuruluşlara Sovyetler Birliği'nin hesabına sızmaya çalışmaktadır. Küba'nın içine sızmaya çalışıp etkinlik kurmaya çalıştığı bu yerel kuruluşlardan bazıları şöyle sıralanabilir: 1975'te kurulan, beş Karaib ülkesi ve 20 Latin Amerika ülkesini kapsayan ve uluslararası alanda özellikle ABD'ye karşı ortak bir tavır almayı amaçlayan (SELA) örgütü, 1975'te kurulan ve çokuluslu deniz ticareti çizgisi üzerinde bulunan ülkeler örgütü (NAMOCAR), Karaib ve Latin Amerika şeker ihraç eden ülkeler örgütü (GEPLACEA) ve Latin Amerika Enerji Örgütü (OLADE).

Görünen şudur ki, Küba Sovyet stratejisine uygun olarak Latin Amerika'da daha bir süre huzursuzluğun kaynağı olmaya devam edecektir.

HALKLARIN DÜNYASI

Ciğdem Kömürcüoğlu

Erkmen olayı

Sayın Hayrettin Erkmen'in, MSP'nin verdiği ve CHP'nin desteklediği gensoruyla düşürülmesinden sonra Erbakan:

"Batı Kulübü zihniyetinin tasfiyesini Allah kabul etsin" diyerek tulumba tatlısını kaşıkladı.

Ecevit olağanüstü toplanan grupta "Bu hükümet boşluğa düşmüştür" dedi.

Erbakan'ın duaları henüz kabul olunmadı. Erkmen'in gitmesiyle "Ne Batı zihniyeti tasfiye edildi. Ne de İsrail yanlısı siyaset referanduma tabi" tutuldu.

Yalnızca siyaset hayatımızda artık her gün yaşamaya alıştığımız garabetlere bir yenisi eklendi.

Çünkü Erkmen'i düşürmek için verilen gensorunun tutar yanı yoktur. Ne yazık ki, ülkemizin dış politika gibi tayin edici bir sorunu, iç politikaya ve hükümet pazarlıklarına kurban edilmiştir.

Dış politika alanında bölgemize ve ülkemize yönelen Sovyet tehdidi karşısında daha tutarlı siyasetler benimsenmesi, barış cephesinin kurulması için daha kararlı mücadele edilmesi, komşularımızla anlaşmazlıkların giderilmesi ve Üçüncü Dünya ülkeleriyle daha yakın ilişkiler kurulması için daha tutarlı siyasetlere ihtiyacımız var.

Ama gensoru bu önemli konularda temelde hiç bir değişiklik getirmediği gibi tamamen şoven ve teslimiyetçi bir açıdan hazırlanmıştır. İsrail'le ilişkilerin kesilmesi gibi bölge için çok önem taşıyan bir sorun bile "İsrail'in Kudüsü başkent ilan etmesi, aynı projenin bir diğer bölümü olan Anadolumuzu kendisine vilayet yapma adımının bir başlangıcıdır" şeklinde bir safsata haline getirilerek ciddiyetten uzaklaşılmıştır.

CHP'ye gelince. Gensoru Erkmen'i "Göreve başlar başlamaz bizi Ortak Pazara sokmaya teşebbüs etmekle" suçlamaktadır. Oysa Türkiye'nin Ortak Pazara girmesi 1963 yılından beri gündemde olan bir konudur. O yıllarda da İnönü Başbakandı, Ecevit de Çalışma Bakanı. Ayrıca Ecevit hükümeti döneminde de sadece ilişkilerin beş yıl süreyle dondurulmasıyla yetinilmiştir.

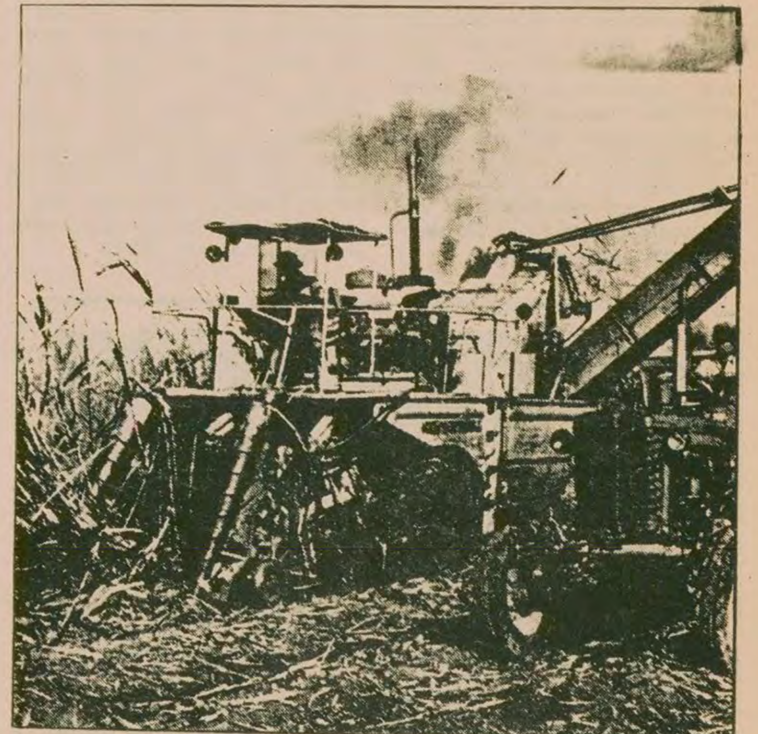
Ayrıca bugün CHP iktidarda olsa İsrail'le ilişkileri kesecek midir?

Gensoru Erkmen'i Afganistan'ın işgaline yeterli tepki göstermemekle suçlamıştır. Oysa ülkemizde ve dünya çapında önde gelen devlet adamları işgali kınarken, Ecevit haftalarca ağzını açmamışır. "Bakalım, görelim, altından ne çıkacak" gibi şeyler mırıldanmıştır. Demirel hükümeti, bu konuda CHP yönetiminden çok daha açık bir siyaset izlemiştir.

CHP yönetimi o gensoruda ortaya konan pek çok maddeyi ne içerik ne de ideoloji açısından benimsememesine rağmen, MSP'nin peşine takılmış ve salt hükümeti zayıflatmak ve siyasi hesaplarla olumlu oy kullanmıştır. Dolayısıyla esas boşluğa yuvarlanan, iktidarda da muhalefette de bir o yana bir bu yana savrulan CHP olmuştur.

Kaldı ki, ülkede anarşi jet hızıyla tırmanırken, Cumhurbaşkanı ne hikmetse bir türlü seçilemezken, Demirel hükümetinin izlediği siyasetlerin en az hatalıolanı veCHP'ninhiç olmazsa asgari noktalardadestekleyebileceğiyanı dış siyaseti olmalıydı.

Öte yandan Demirel de Dışişleri Bakanına sahip çıkmayarak belki bir süre daha iktidarda kalma olanağını sağladı ama içerde ve dışarda itibarını ve güvenilirliğini iyice yitirdi. Kıbrıs'la ilgili toplumlararası görüşmelerin Türk ve Yunan Dışişleri Bakanları Genel Sekreterleri arasında yapılacak görüşmelerin arifesinde bu talihsiz gensoru, görüşmeler için olumlu değil tersine kuşkulu bir ortam yarattı.

Sovyet tarım makinaları Havana bölgesinde şeker kamışı hasadında.

"Burası Sofya Radyosu..."

Ragıp Duran

ÜÇ-dört yıl önceydi. Cağaloğlunda bir gazete idarehanesinde yolculuk yorgunu bir adam anlatıyordu: "Üstadım adamlar her işi beceriyorlar. Hayran kalırsınız vallahi... Bize tarım kooperatiflerini gezdirdiler. Sonra sayılar ortada. Küçücük ülke nasıl da kalkınmış..."

Aynı yazar, önceki gün "Demokrat" gazetesindeki köşesinden şu satırları yazmış: "Örneğin Bulgaristan ve Sovyetler Birliği ile 'Kültür Anlaşmaları' bile imzalanmamış, ya da imzalanmışsa bile uygulanmamıştır."

"Demokrat" gazetesinin Genel Koordinatörü Arslan Başer Kafaoğlu ne demek istiyor? Türkiye, Bulgaristan ve Sovyetler Birliği ile sırf coğrafi açıdan komşu olduğu için kültür anlaşması imzalamaya mı zorunludur? Kafaoğlu'na sorarsanız evet. Çünkü "Bulgar atasözüne göre, insan eşini bile değiştirebilirmiş de komşularını değiştiremezmiş!"

Kafaoğlu, Bulgaristan reklamı yapacağım diye heyecanlanmış yazısının sonuna gelirken başında yazdığını bile unutmuş. "Komşularımız" başlıklı yazısının başında, "Atatürkçü dış politikada bloklara bağlılık yoktur" diyen Kafaoğlu, son üç paragrafını Sofya Radyosunun bültenleri ile doldurmuş.

"Demokrat" yazarı, Sovyet yanlısı iki örgütün Bulgaristan'da yapacağı toplantıların reklamını yapmak için 6 uzun paragraflık bir yazı yazmış.

Kafaoğlu'na inanacak olursak "Komşumuz" Bulgaristan'da çok önemli şeyler oluyormuş, bizim basın da yeteri kadar bu gelişmeleri izlemiyormuş. Bakın neler yazıyor:

"Ağustos ayında Bulgaristan'da önemli bir dünya çapında yarışma oldu. Bu sportif yarışma 'Dünya Paraşütle Atlama Şampiyonası' idi. Ne yazık ki, ben de bu şampiyonayı yanından geçtiğim kentteki kalabalığın nedenini sorarak öğrendim."

İnsanı bu kadar üzecek başka bir şey düşünebiliyor musunuz? Koca Bulgaristan'da, pek çok önemli fevkalade ve dünya çapında 'Paraşütle Atlama Şampiyonası' yapılacak biz bilmeyeceğiz!...Olur mu böyle şey? Nasıl da atlanır böylesine önemli bir olay? Nasıl da yansıtılmaz okuyuculara bu haber?

Arslan Başer Kafaoğlu, Polonya'da şöyle bir dolaşıp, kalabalığın nedenini merak etse ya...

"Polonya Mao'nun...

(Baştarafı 3. sayfada)

üretim araçları iktidardaki yeni burjuvaların eline geçmiştir. İşçi sınıfı da mücadele etmektedir" dedi.

TİKP Ankara İl Örgütü tarafından düzenlenen toplantıya çok sayıda izleyici katıldı. Ankara İl ve Genel Merkez salonları tıklım tıklık dolmuş kalabalık koridorlara taşmıştı. Toplantı büyük devrimci Mao Zedung için saygı duruşu ile başladı.

Toplantıda konuşan TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Hasan Yalçın, Mao'nun işçi sınıfının iktidarı ele geçirmesinin yetmediğini, geri dönüşün mümkün olabileceğini tahlil ettiğini belirterek, bu teorinin Polonya meselesiyle kanıtlandığını söyledi. Yalçın "İşçi sınıfı Polonya'da revizyonizmin karnını deşmiş ve karnındaki pisliği ortaya çıkarmıştır. Polonya'da geri dönüşe karşı, işçi sınıfı mücadele etmiştir. İşte Mao'nun geri dönüş teorisinin hayattaki örneği" dedi.

Hasan Yalçın, devrimcilerin Mao Zedung'dan çok şey öğrendiğini de sözlerine ekleyerek, "Biz ondan dogmatizme karşı olmayı öğrendik. Medrese kafalarına karşı çıkarak gerçeklere dayanma politikasını uyguladık. Maceracılığa karşı mücadele etmeyi ve çoğunlukla birleşme tutumunu öğrendik.

Bilimsel sosyalizm, bizzat kendi öz pratiğimizle Türkiye toprağında sınandı. Partimizin yürüttüğü çizgi mücadelelerinde kazandığı başarılar aynı zamanda bilimsel sosyalizmin ve Mao Zedung'un zaferidir" dedi.

Dev-Solcuların...

(Baştarafı 3. sayfada)

Türkiye İşçi Köylü Partisi Elazığ İl örgütü, olayla ilgili olarak bir açıklama yaptı. Açıklama şöyle:

"Polisin kaçak adam aramak için evlerde kanuni olarak arama yapmaya hakkı vardır. Dün gece İl Disiplin Kurulu Üyemiz Makbule Cengiz'in evi güvenlik kuvvetlerince arandı. Arama olayında hiç bir suç unsuru bulunmadığı gibi kaçak adam da iddia edildiği gibi evde saklanmamıştı. Son zamanlarda Dev-Sol adlı örgütün Partimiz yöneticilerine ve taraftarlarına karşı bir saldırı kampanyası başlattığı Elazığ halkı ve güvenlik kuvvetlerince bilinmektedir. Saldırıdan dolayı Partimiz taraftarları Fevzi Çakmak Mahallesinde bulunan evlerine rahatça gidememektedirler. Her gün yeni ölüm tehditleriyle karşı karşıyadırlar. Nitekim saldırılar kadın arkadaşlarımıza bile yönelmiştir. Elazığ İl örgütü olarak güvenlik kuvvetlerinin saldırganlarla saldırıya uğrayanların anarşi yaratan ve anarşiye karşı olan güçleri birbirinden ayırması gerektiği kanaatindeyiz. Aksi tutum anarşiye karşı verilen mücadeleyi zayıflatır. Anarşi yaratanların ekmeğine yağ sürer. Partimiz Elazığ İl örgütü kuruluduğundan bu yana hangi görüşten, hangi inançtan olursa olsun, bütün Elazığ halkının birliğini kararlı bir şekilde savunmuş, düşüncelerinden dolayı insanların katledilmesine kararlı bir şekilde karşı çıkmıştır. Bu yüzden partimiz anarşi mihraklarının hedefi haline gelmiştir. Son olarak Fevzi Çakmak Mahallesinde Dev-Solcuların partimize saldırması bu yüzdendir."

Recai, ABD'nin...

(Baştarafı 3. sayfada)

meyni salı günü yaptığı açıklamada İran Devlet Başkanı Beni Sadr'ın İran kabinesini reddetmekten vazgeçmesini istedi.

Öte yandan İran İslam Cumhuriyeti Partisi Başkanı Ayetullah Muhammed Beheşti, İran Devlet Başkanı Ebülhasan Beni Sadr'ın suçlamalarını açıklığa kavuşturmasını ve "iktidarı tekelleştirmek" isteyen "azınlık gruplar"dan kimi kastettiğini belirtmesi gerektiğini söyledi.

Beheşti, mevcut koşullarda bu gibi suçlamaların kimseye yarar sağlamadığını iddia etti.

Hatırlanacağı gibi İran Parlamentosu Başkanı Ayetullah Rafsanjani de önceki gün yaptığı konuşmada, Beni Sadr'ın binlerce kişi önünde yaptığı konuşmadan hoşnut olmadığını söylemiş ve "hiç şüphem yok ki Beni Sadr bu sözleri ile İslam Cumhuriyeti Partisini hedef almaktadır" demişti.

İRAN—IRAK ANLAŞMAZLIĞI

Bu arada İran-Irak sınırındaki gerginlik sürerken Tahran radyosu önceki gün İran'la Irak arasında meydana gelen çatışmalarda Irak'a ait bir Mig uçağı ile helikopterin ve bir İran avcı uçağının düştüğünü bildirdi.

Erzincan Valisi: "İki ÜYD yöneticisi Valiliğe bomba koyarken yakalandı"

HABER MERKEZİ

ÜLKÜ Yolu Derneği Yönetim Kurulu üyesi iki komando Erzincan Vali Konağına patlayıcı madde yerleştirirken yakalandı.

Erzincan Valisi Yücel Bölgen'in verdiği bilgiye göre, Ordu Caddesinden Vali Konağına doğru yürümekte olan iki kişi şüphe üzerine takip edildi. Vali Konağına gelen Şemsettin Özer ve Yasettin Yılmaz adlı kişiler ellerindeki kutudan bombayı çıkardıkları anda kendilerini takip eden güvenlik kuvvetleri tarafından yakalandılar.

Gözaltına alınan Yasettin Yılmaz ve Şemsettin Özer ilk ifadelerinde, "Vali Konağına bomba yerleştireceklerini, ayrıca Ticaret Lisesi Müdürünün evine de bomba bırakacaklarını" söylediler.

Vali, gözaltına alınan iki kişinin de Ülkü Yolu Derneği Yönetim Kurulu üyesi olduklarını ve Adliyeye sevkedildiklerini belirtti.

MERSİN'DE

Önceki akşam İçel'de 5 mahalleyi tarayarak, toplam 6 yurttaşı öldürenlerin MHP'liler olduğu bildirildi.

MHP'lilerin otomatik silahlarla taradığı mahallelerin isimleri şöyle: Siteler, Demirtaş, Beşyol, Bahçelievler ve Sağlık Mahallesi.

Sağlık Mahallesinde biri kadın, biri çocuk üç kişinin öldüğü tarama olayı saat 21.05'de oldu. Olayda 15 yurttaş da yaralandı. Bir kitle katliamı yaratmak amacıyla MHP'liler Sağlık Mahallesindeki bir sinema ile kahvehaneyi taradılar. Komandoların olay sırasında kullandıkları beyaz renkli damalı Murat marka otomobil daha sonra terk edilmiş halde bulundu. Bu arada taksinin şoförünün zorla kaçırıldığı, şoförün olaydan sonra da ölü olarak bulunduğu bildirildi.

Siirt'in Batman ilçesine bağlı Suçeker köyünde bir eve gönderilen yiyecek çuvallarına yerleştirilen bombaların patlaması sonucu 5 kişi öldü, 2 kişi de yaralandı.

Suçeker köyünde oturan Halil Kandemir adlı yurttaşa bir minibüsle gönderilen, içinde yiyecek bulunan çuvallar Halil Kandemir'in yakınları tarafından açıldığı sırada, yiyecekler arasına yerleştirilen bombalar patladı.

Patlama sonucu, evde bulunan Fevziye Kandemir, Arife Kandemir, İbrahim Kandemir, Şerife Kandemir ve Fehime Kandemir hayatlarını kaybettiler. Patlamada Yusuf Kandemir ve Mahmut Kaptı adlı yurttaşlar ağır yaralandılar.

Yaralıların, Batman Sosyal Sigortalar Hastanesinde tedavi altına alındıkları bildirildi.

MALATYA'DA

Malatya'da bir süre önce vurulan MHP'li kitapçı Abuzer Mutlu'nun tedavi edilmekte olduğu hastanede ölmesinden sonra MHP'liler misilleme olarak Cemal Güler adlı bir esnafı vurarak öldürdüler. Aynı gün Malatya bölgesine sefer yapan bir minibüs tarandı, iki yolcu hayatını kaybetti. Ölenlerden birinin, bir süre önce evinde bomba ve dinamit yakalanan MHP'li bir kişi olduğu bildiriliyor. Olay günü akşamı Tekel işçisi olan bir kişi Sultansuyu civarında otomobilinin içinde öldürülmüş olarak bulundu.

MHP'lilerin önceki gün öğleden sonra evinden çıkarken taradıkları ilerici öğretmen Hasan Hüseyin, tedavi edilmekte olduğu özel Halk Hastanesinde saat. 13.30'da öldü.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

Türkiye İşçi Köylü Partisi Malatya İl Başkanlığı bir açıklama yaparak MHP ve maceracı solcuların Malatya'yı bir mezhep çatışmasının eşiğine getirdiğini kaydetti. Yapılan açıklamada şöyle deniyor:

"Cinayetler karşılıklı misillemeler şeklinde sürmektedir. MHP'nin son günlerde Malatya'ya dışarıdan adam getirttiği tespit edildi. Malatyalı olmayan bazı şahıslar MHP'lilerle birlikte dolaşmaktadırlar. Malatya halkına sesleniyoruz: Gerek MHP'nin körüklediği Alevi düşmanlığına, gerekse maceracı solun devrimcilik adına yaptığı misillemelere karşı çıkalım, onları yalnız bırakalım.

ANADOLU BASIN BİRLİĞİ M.ALİ ÇELİK'İN KURŞUNLANMASINI KINADI

Anadolu Basın Birliği Genel Başkan Yardımcısı Sadrettin Müftüoğlu bir açıklama yaparak Birliğin Gaziantep Şube Başkanı ve Ekspres gazetesi sahibi Mehmet Ali Çelik'in kurşunlanmasını kınadı.

ANKARA'DA

Ankara Cebeci semtinde önceki gece 02.30 sıralarında Kirazlı Sokakta bulunan evlerin kapısı önünde iki teröristin saldırısına uğrayan Selim Tanrıverdi ve Sıddık adlı gençler öldüler.

Ankara Gaziosmanpaşa'da Kalamış Sokakta Osman Özer adlı yurttaş da av tüfeği ile vurularak öldürüldü.

Ankara Kayaş Ege Mahallesinde kimlikleri belirlenemeyen kişilerin saldırısına uğrayan Bektaş Boran adlı şahıs öldü.

ADANA'DA

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Adana'da önceki gün bir jandarma erinin öldürülmesi ve 4 kişinin ölümüyle sonuçlanan olayla ilgili bir açıklama yaptı. Açıklamada özetle şöyle deniyor:

"Devlet güçlerine, sıkıyönetim güvenlik kuvvetlerine ve vatandaşa karşı bu suçları acımasız ve gayri-insanı işleyen 62 kişi gözaltına alınmış olup, haklarında yasal soruşturma yürütülmektedir.

GAZİANTEP'TE

Önceki gece saat 23.00 sıralarında Mehmet Kartal adlı Sağlık Müdürlüğünde çalışan bir kişi kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

Pazarbaşı Mahallesinde de Tekstil Şube Başkanı Muzaffer Subaşı ile Ahmet Bozhüyük adlı bir plastikçi, motoksikletli iki kişi tarafından açılan ateş sonucu ağır yaralandılar.

İSTANBUL'DA SOYGUN

Tekel Genel Müdürlüğüne ait bir satış kamyonu Gedikpaşa'da silahlı iki kişi tarafından soyularak yaklaşık 900 bin lira alındı.

İki kişi Tekel kamyonunda görevli üç kişiyi silah zoruyla tehdit ettikten sonra satış hasılatı olan yaklaşık 900 bin lirayı alarak yaya olarak olay yerinden kaçtılar. Çevrede geniş bir operasyona girildi.

ESKİŞEHİR'DE

Eskişehir'in Huzur Mahallesinde bulunan bir kahvehanenin önceki akşam motosikletli iki kişi tarafından taranması sırasında sağ görüşlü olduğu bildirilen Şahap Esen öldü, Seydi Kocabıçak ise ağır yaralandı.

FATSA'DA

Ordu'nun Fatsa ilçesinde Kazım Sarı adlı bir kişi dün sabah kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

İlçenin Meşebükü köyünde de Mehmet Samsun kendisine ait fındık bahçesinde öldürüldü. Aynı köyde Ahmet Gündoğdu adlı bir kişinin de cesedi bulundu.

SURUÇ CEZAEVİ BAŞGARDİYANI ÖLDÜRÜLDÜ

Urfa'nın Suruç Cezaevi Başgardiyanı Bekir Hanas aynı cezaevinin gardiyanlarından Ali Arslan sokakta yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

Kartal'da zorla...

(Baştarafı 1. sayfada)

Ergör ve Aydın Avci yardımcı oluyorlar. Hüseyin Baştan ve yardımcılarının günde dört yüz adet Hergün gazetesini esnafa ve yurttaşlara zorla sattıkları bildiriliyor. Tehdit altındaki yurttaşlar bu gazeteleri almak, çoğu zaman da yüksek fiyat ödemek zorunda kalıyorlar. Can güvenliklerinden çekindikleri için şikayette bulunamayan yurttaşlar zaman zaman da dayak yiyorlar. Son zamanlarda İstanbul'un çeşitli semtlerindeki cinayetleri, otomobille adam kaçırmak yöntemiyle uygulayan MHP'liler, Pendik'te de kendilerine boyun eğmeyen bazı yurttaşları otomobille kaçırıp dövüyorlar. Cinayet düzeyinde olmayan bu eylemler halkı sindirme amacını taşıyor.

Pendik'te Esnaflar Derneğini 1978 yılından beri zorla ellerinde bulunduran MHP'liler, dernek makbuzlarıyla da haraç topluyorlar.

Pendik bölgesinin, İstanbul çapındaki MHP faaliyetleri açısından özel bir yeri var. MHP'liler burada kaçakçılık şebekeleriyle ilişki içinde ve bu imkanları aranan bazı militanları saklamak için kullanıyorlar.

KARTAL-PENDİK BÖLGESİNDE BELLİ BAŞLI MHP SALDIRILARI

1) 1977 yılının sonlarında Süreyyapaşa Caddesinde Muammer Karan isimli bir işçi evine girerken öldürüldü.

2) 1979'da Göztepe ve Erenköy'de evlere girerek hırsızlık yapan bir MHP şebekesi Pendik'te yakalandı. Bunların elebaşılığını yapan Hamdi Altunezen girdiği evlerde genç kızlara tecavüz ediyordu. Bu çeteden biri daha sonra Tuzla'da ölü bulundu, Hamdi Altunezen de kendi arkadaşlarınca cezaevinde öldürüldü.

3) 1979'da Kaynarca'da Mühendis Kenan Öztürk öldürüldü.

4) 1979'un sonunda CHP Kartal İlçe Başkanı Nihat Öztürk'ün arabası Şehit Fatih Caddesinde kurşunlandı.

5) İstasyonda Abbas Şahin'e ait büfe üç defa bombalandı.

6) Aster-İş Şube Başkanı kurşunlandı.

7) Maden-İş Bölge binası üç defa, Maden-İş Satış Kooperatifi bir defa bombalandı.

8) Bir TİP ilçe yöneticisinin Süreyyapaşa Caddesindeki dükkanı bombalandı.

9) Tuzla Başkomiseri Süleyman Demirağ'ın arabası çalındı. Olayda dört MHP'li yakalandı.

10) 1977 yılında Pendik ÜGD binasında bir kızın ırzına geçen MHP'liler hakkında soruşturma açıldı.

11) 1980 yılı ocak ayında İsmet Han adlı bir yurttaşı öldüren MHP'li yakalandı.

12) 1977 yılında Kartal Emniyetinde görevli polis memuru Sabahattin Alkım'ı yaralayan Ülkü Ocakları Üyesi Hakkı Avcı ve Yaşar Alper yakalandı.

13) 1978 yılında Tavşantepe'de bir bakkaldan haraç alırken çıkan çatışma sonunda ölen bakkal ve bir MHP'liyle ilgili dava devam ediyor.

14) Bu yılın haziran ayında biri subay, iki kişinin arabalarını yaktılar.

15) Geçtiğimiz ağustos ayında CHP Kartal eski İlçe Başkanı Nihat Öztürk öldürüldü.

ELEBAŞILAR

Bölgede Hergün satışını örgütleyen Hüseyin Baştan ve arkadaşları dışında şu kişiler 1974 yıllarından beri MHP'nin zorbalıklarını yönlendiriyor:

1) Faik İçmeli: 1974-76 yıllarında Kartal Ülkü Ocakları Derneği Başkanlığını yürüten Faik İçmeli, MC döneminde Cevizli Tekel'de etkili bir göreve getirildi. Kardeşlerinin de MHP militanı olduğu bilinen İçmeli'nin bir kardeşi Cevizli'deki bir çatışmadan dolayı tutuklandı. Bir ara MHP İstanbul Gençlik Kolları Başkanlığı da yapan İçmeli 1979'da yedeksubay olarak askere gitti.

2) Orhan Çakıroğlu: Eski MHP yöneticilerinden olan Çakıroğlu, geçmişte esrar alışverişiyle uğraşan biri olarak tanınıyor. Faik İçmeli, bu şahsı Karadenizli-Göçmen çatışması yaratarak MHP'ye kazandı. Kabadayı olarak bilinen Çakıroğlu, etrafındaki kişileri adam dövme işlerinde MHP'nin hizmetine verdi. Çakıroğlu'nun İstanbul Hukuk Fakültesini bitirdiği, savcılık yapmak istediği, fakat Türkeş'in ricasıyla Kartal'da kaldığı söyleniyor. Halen Kartal İlçe Başkanı.

3. Nihat Dağlı: 1977-78 yıllarında Kartal ilçe yöneticilerinden olan Dağlı MHP ile Ülkü Ocakları arasında irtibatı sağlıyordu. Şu anda İstanbul İl Yöneticilerinden olup Kartal bölgesiyle ilgilenmektedir.

4) Selman Çınar: Eskiden beri Tavşantepe'de oturan Çınar, 1978'de İstanbul Üniversitesinde öğrenci iken okulda MHP'nin militanlığını yürütüyordu. 16 Mart 1978 katliamına adı karışanlardan biri olan Çınar, 1978 yılı sonlarından itibaren bir çok eylemde yer aldı. MHP tarafından satın alınan bir araba, halen bu şahıs tarafından kullanılıyor. Şu anda belirgin bir işi olmayan Çınar'ın üst örgütlerle irtibatı sağladığı sanılıyor.

DESTEKÇİLER

Musa Baştan: Yakacık AP Belediye Başkan adayı olan Baştan'ın oğlu Pol-Bir İstanbul Şube Başkanı Ahmet Baştan. Diğer oğulları da MHP'li olan Musa Baştan AP'li olmakla birlikte MHP'nin önemli destekçilerinden. Oğullarından biri de cinayet suçundan içerdedir. Diğer destekçilerden önemli olanları, Klüpçü Kadir Altan, Klüpçü Kenan ve Yaşar Oralgündür. MHP'li militanları barındıran bu kişilerden Oralgün'ün bir ara, MHP Esnaf Kolu Başkanlığı yaptığı biliniyor.

MİLİTANLAR

Bilal Esen, Sabahattin Dilber (Tatar Sabahattin), Yıldıray Aktürk, Ferit Çınar, Hayri Gündağ, Şaban Yılmaz, Altan Alkan, Ali Ölmez. Bunlardan çoğu çeşitli davalardan aranıyor.

ÜSLENDİKLERİ YERLER

1. Pendik'teki MHP lokali
2. Ark sinemasının üzerindeki kahvehane.
3. Minibüs yolu üzerindeki Karadeniz Kıraathanesi.
4. Kent Oteli.
5. Ankara Caddesinde Rialto Oteli.
6. Dolayoba Belediyesinin altındaki kahvehane.
7. Kaynarca İstasyonunun üstündeki kahvehane.
8. Pendik'te eski şehir klübü olarak bilinen yer. Şimdi MHP'liler yatıp kalkıyor.

TİKP Fatih İlçesinin Fener'deki yangından zarar gören yurttaşlarla yaptığı görüşmeye elliye yakın mağdur yurttaş katıldı.

Fener'deki yangından zarar gören yurttaşlar tazminat istiyorlar

KEMAL ÖZDEN

GEÇTİĞİMİZ günlerde Fener'de kimyevi madde depolarından çıkan yangından mağdur olan yurttaşlarla görüşen TİKP Fatih İlçe Başkanı Erdoğan Kahyaoğlu ve Fener Temsilcisi Mustafa Ünal, parti olarak yangından zarar gören yurttaşların zararlarının tazmini için bütün imkanlarını seferber edeceklerini söylediler.

TİKP yöneticileri ile bir kahvehanede görüşen elli kadar mağdur yurttaş, yetkilileri suçlayarak zararlarının tazmin edilmesini istediler.

Toplantıda konuşan bir yurttaş, "Bu yangın belası kaçıncı. Yetkilileri sadece geçmiş olsun demek için yanımızda görüyoruz. Bu yangınların sorumluları bellidir. Felaketin faturasını hep biz mi ödeyeceğiz? Bu iş böyle yürümez. Yakalarına yapışacağız" derken tüm yurttaşların ortak isteğini dile getiriyordu.

Yurttaşlarla görüşen TİKP Fatih İlçe Başkanı Erdoğan Kahyaoğlu da yaptığı konuşmada özetle şöyle konuştu, "Felaket gökten zembille yere inmedi. Kaynağı ve sorumluları bellidir. Bugüne kadar gereken tedbirleri almayan Belediye ve devlet organları da yerinde duruyor. Bu felaketin faturası suçsuz yoksul halka ödetilemez. Fener'de herkesi tehdit eden felaketin kaynağı da kurutulmalıdır. Evet mücadele etmek lazımdır. Bu çoluk çocuk, ekmek davasıdır. Haklı insanlar birleşirse başarı kapısı aralanmış demektir. TİKP olarak bütün imkanlarımızla sizin yanınızda ve önünüzde olacağımıza söz veriyoruz."

TİKP yöneticilerinin bizzat mağdur yurttaşların içinde yer aldığı onları temsil edecek ve mücadelelerinin başına geçecek bir komite kurulması önerisi, yurttaşlar tarafından sevinçle karşılandı. Mağdur yurttaşların önümüzdeki günlerde mahkeme ve yetkili organlar nezdinde topluca girişime geçecekleri belirtildi.

Bahçelievler katliamında kullanılan araba Mustafa Mit'in üzerine kayıtlı

ANKARA(ÖZEL)

BAHÇELİEVLER semtinde 9 Ekim 1978 günü 7 TİP'li gencin öldürülmesinde kullanılan Chevrolet marka otomobilin MHP Gençlik Kolları Genel Başkanı Mustafa Mit'in üzerine kayıtlı olduğu öğrenildi. Mustafa Mit'e ait olan 06 PT 137 plakalı Chevrolet marka arabada Emniyet Amirini öldürmekten sanık olarak aranan Nevzat isimli bir MHP'linin 14'lü tabanca ile yakalandığı belirtiliyor.

Öte yandan Bahçelievler katliamının son kurbanı Serdar Alten'in ölmeden önce ifadesinde katliamda kullanılan arabanın 06 PT 137 plakalı Chevrolet marka üstü beyaz altı mavi bir araba olduğunu söylediği belirtiliyor. MHP Gençlik Kolları Başkanı Mustafa Mit'in arabanın cinayette kullanıldığının anlaşılması üzerine, arabanın trafikteki kaydını başkasının üzerine yaptırdığı bildirildi. Ancak 06 PT 137 plakalı arabanın 1978 yılında Mustafa Mit'in üzerine kayıtlı olduğu saptandı.

Bahçelievler katliamında kullanılan ve bir Emniyet Amirini öldürmekten aranan Nevzat isimli MHP'linin yakalandığı araba MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş tarafından, MHP Gençlik Kolları Genel Başkanı Mustafa Mit'e verilmişti. Gazetemizde İtirafları yayınlanan Ali Yurtaslan da açıklamalarında bu arabanın Bahçelievler katliamında kullanıldığını söylemişti. Ali Yurtaslan 15 Ağustos günü yayınlanan açıklamalarında şöyle diyordu:

"Türkeş'in 1978 Ekiminde yapılan bir toplantıda 'Bahçelievler bizim için emniyetli bir hale getirilmelidir' demesinden kısa bir süre sonra Bahçelievler'de bu cinayet meydana geldi. 7 TİP'li öldürüldü. Türkeş'in konuşmasından sonra bizimkiler Bahçelievler'de bir araştırma yapmışlar ve TİP'lilerin kaldığı evi tespit etmişler. Burayı basmadan önce kim olduklarını öğrenmek için bir araştırma daha yapılmış. Bunların TİP yöneticisi olduklarını öğrenmişler. Bunun üzerine Abdullah Çatlı timin başına geçmiş. TİP'lileri öldürmeden önce bunların sorgulamasını Abdullah Çatlı yapmış. Olayda Mustafa Mit'in Chevrolet marka arabasıyla, Ankara Şubesinin Renault'u kullanılmış. Mustafa Mit'in Chevrolet marka açık mavi renkteki arabasını ülkücü gençler 1977 seçimleri sırasında Türkeş'e hediye etmişler, o da Mustafa Mit'e vermiş."

Başsavcı Kıyak: "Yurtaslan'ın itiraflarını incelemeye başladık"

ANKARA (THA)

CUMHURİYET Başsavcısı Kıyak, Ali Yurtaslan'ın itiraflarına ilişkin incelemenin başlatıldığını açıkladı.

Başsavcı Kıyak, MHP ile ilgili dosyaların henüz incelenmeye başlandığına ilişkin olarak dünkü gazetelerde yer alan haberler üzerine THA muhabirine bir açıklama yaptı.

Kıyak açıklamasında, "Başlangıç safhasında olan incelemenin sadece Ali Yurtaslan'ın itiraflarıyla ilgili başvuru üzerindeki inceleme olduğunu" belirtti ve "MHP hakkında Başsavcılığa daha önceden intikal etmiş bulunan dosyalarla ilgili çalışmaların ise daha ileri safhalara ulaştığını" kaydetti.

"Sol örgüt" adı...

(Baştarafı 1. sayfada)

SAĞ EYLEMCİLERİN KURDUĞU "SOL" BİR ÖRGÜT

Askeri savcının iddianamesinde MHP Yüksek Disiplin Kurulu üyesi Abdurrahman Öncel'in iş adamlarının solculara karşı, ülkücülerin safında yer almalarını sağlamak amacı ile hareket ettiği belirtilerek, eylemlerin Öncel tarafından yönetildiği açıklanıyor. İddianamede Abdurrahman Öncel'in Çelik-İş Genel Müdürlüğü görevlerinde bulunduğu inşaat ve arsa üzerinde iş yapan bir kişi olduğu anlatılarak, şöyle deniliyor:

"Zengin işadamlarını korkutmak ve daha sonradan onları etkileyerek solculara karşı olmalarını sağlamak amacı ile yapılacak işler için haklarında gıyabi tutuklama kararı olan ve ülkücü görüşü benimseyen Dülger ve Akkaya ile yine ülkücü görüşe sahip Gürleroğlu ve Atçı'nın iştiraki ile meydana getirdikleri teşekkül ile ilk eylemin Gegin'in iş hayatında tanıdığı Kimya Sanayi Anonim Şirketi Yönetim Kurulu Başkanına karşı yapılması kararlaştırılmıştır. Eylemi Mustafa Dülger ve Osman Akkaya'nın gerçekleştirmesi planlanmıştır.

"Plan gereğince işadamının evine silah zoru ile girilecek ve kendilerinin Türkiye Halk Kurtuluş Örgütü üyesi olduklarını belirtecekler ve evde bulunan kıymetli eşyaları gaspedeceklerdi."

İddianamede olayın planlanmasından sonra Mustafa Dülger ve Osman Akkaya'nın 13 Şubat 1980 günü işadamının evine girerek 200 bin lira değerindeki mücevherleri aldıkları ve kendilerini ev halkına solcu olarak tanıttıkları belirtiliyor.

"Sol" örgüt adına yapılan ikinci eylem ise, bir işadamına ait 3 milyon lira değerinde altının alınması ve sekiz yaşındaki çocuğunun kaçırılmasıdır. İddianame çocuğu kaçıran Abdurrahman Öncel ve arkadaşları işadamından bir milyon markın Almanya'nın Frankfurt şehrinde bir bankaya yatırılmasını istedikleri anlatılıyor. Ancak çocuğun kaçırılışının 6. gününde serbest bırakıldığı, fidyenin alınıp alınmadığının anlaşılamadığı belirtiliyor.

Askeri savcının iddianamesinde daha sonra şöyle deniyor:

"Yapılan eylemlerde seçilen kişileri, teşekkülün yönetici kadrosunda bulunan Öncel ve Gegin belirlemekte ve yine yönetici durumunda bulunan Kayıcıoğlu'nun nezaretinde eylem tamamlattırılmaktadır.

"Siyasi bir partinin Yüksek Disiplin Kurulunda görev alan Öncel'in büyük zengin işadamlarının ülkücüler safında yer almasını temin ve zengin işadamlarının solculara karşı olmalarını sağlamak amacı ile hareket ettiği anlaşılmıştır."

İddianamede de sanıkların Abdurrahman Öncel, Metin, Adil Etçi, Metin Gegin, Mustafa Kayıcıoğlu, Osman Akkaya, Mustafa Dülger ve Cemil Gürleroğlu hakkında toplam 75 yıla kadar hapis, Nurdoğan Kalkan hakkında ise on yıl ağır hapis cezası isteniyor.

Polonya'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

baskı ve tehditlerini artıracağını belirtiyor.

Batılı kaynakların Varşova'dan bildirdikleri haberlere göre grevler, sanayi bölgesi olan Poznan yöresi dışında hükümet işçilerin taleplerini kabul etmediği için sürüyor. Çeşitli iş kollarındaki grevciler, hükümete önerdikleri talep listelerinde, siyasi ve ekonomik özgürlüklerin yanı sıra felsefi ve dini hürriyetlerin somut olarak uygulanmasını da istiyorlar.

İtiraflar...

(Baştarafı 1. sayfada)

yor. MHP yöneticileri, bir yandan itiraflar hakkında kuşkular yaratmaya çalışırken, diğer yandan da itirafta bulunan eski MHP'lilerin "korkak" oldukları gibi söylentiler yayarak gençleri etkilemeye çalışıyorlar. MHP'nin, ÜGD Genel Yönetim Kurulu Üyesi Ali Yurtaslan'ın itirafından sonra telaş içine düştüğü bildiriliyor. Bu arada, özellikle Ali Yurtaslan'ın itirafıyla ilgili yan bilgiler ve yeni itiraflar gazetemize gelmeye devam ediyor.

Ceylan Ekmek Fabrikası işçileri 4 günlük grevi başarıyla sonuçlandırmanın sevincini yaşadılar. (Fotoğraf: Erkan ILDIZ)

ANLAŞMA SAĞLANDI, CEYLAN EKMEK'TE GREV SONA ERDİ

İSTANBUL (ÖZEL)

Üsküdar'a bağlı Yukarı Dudullu semtinde kurulu Ceylan Ekmek Fabrikasında geçen cumartesi başlayan grev, önceki gün anlaşmaya varılması üzerine sona erdi.

İşveren ile Sosyal-Demokrat-İş Konfederasyonuna bağlı Ekmek-İş Sendikası arasında varılan anlaşma ile işçilerin ücretlerinde artış sağladı ve çeşitli sosyal haklar alındı.

Çoğu sigortasız olarak çalışan Ceylan Ekmek Fabrikası işçilerinin 250-300 lira dışında hiç bir sosyal hakları yoktu.

MEHTAP TOPÇU'NUN

Yaş gününü kutladık. Dost ve arkadaşlara duyururuz

ÜMİT-HÜSEYİN TOPÇU
KONSTANZ

KAYIP— Nüfus hüviyet cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Murat YARALI

KAYIP— A.İ.T.İ.A'dan aldığım şebekemi kaybettim. Hükümsüzdür.
Erdal İKİZ

İLAN
İSTANBUL 7 NCİ İŞ MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNDEN
Dosya No: 979/324

Davacı Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından davalı Tez-İş Madeni Eşya ve Boya Sanayii Ohannes Parsehoğlu ve ortağı Adi Komandit Şirketi aleyhine ikame olunan alacak davasının yapılan yargılaması sonunda:

Davacı vekili davalı şirkete ait Dolapdere Yenişehir Kavuncu Hasan Sok. No: 31'deki adresine yapılan tebligat bila tebliğ iade olunmuş, yaptırılan tahkikat netice vermemiş, davalı adına ilanen tebligat ve gıyap kararı tebliğ edildiği halde mahkemeye gelmemiştir.

Mahkememizce kazazede sigortalı işçi Kemal Sencana geçirdiği kaza sebebiyle bağlanan gelirler artırılmış olup, artırılan miktar davalının kusurlu bulunduğu % 60 oranına tekabül eden 5335.92 liranın ödeme tarihi olan 5.7.1977 gününden itibaren % 5 kanuni faiziyle tahsiline karar verilmiş, keza 130.- lira subut harcının davalıya tahmiline, dava ikamesi sırasında 30 lira peşin harç alınmış olmakla bunun subut harcından mahsubuyla fazlasının davalıdan tahsiline, davacı tarafından yapılan dava dilekçesindeki masraf, bilirkişi ücreti, gazete ilan masrafları olmak üzere toplam 2470.- liranın davalıdan tahsili ile davacı kuruma verilmesine, avukatlık asgari ücret tarifeleri gereğince 533.60 lira vekalet ücretinin davalıdan tahsili ile davacı kuruma verilmesine 4.6.1980 günü karar verilmiş olup, işbu karar gazetede yayınlandıktan 8 gün içinde temyiz edilmediği taktirde kesinleşeceği hususu karar yerine ilanen tefhim olunur.

(Basın: 6267-1197)

KAYIP— Sigorta ve kimlik kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Halil TAŞRALI

KAYIP— 1675977 nolu pasaportumu kaybettim. Hükümsüzdür.
Bahram Toloe SHAGAR

KAYIP— DTC Fakültesinden aldığım öğrenci kimliğimi kaybettim. Hükümsüzdür.
Ömer DEMİREL

KAYIP— Bonservisimi ve Sendika üye kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Ö. Faruk ÇALIŞIR

KAYIP— Hatay Valiliğinden aldığım TR-D-119044 nolu pasaportumu kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisi hükümsüzdür.
Cemil BEYAZ

İ. B. BEYOĞLU ŞEHİRGAZI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

İşletmemizin 73.674 Kg. Pik, 1.726 Kg. Çelik döküm işi yaptırılacaktır.

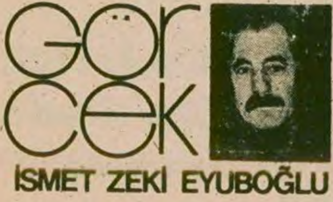
a) Yukarıda cins ve miktarı yazılı döküm işi ihaleye çıkarılmış olup, Şartnamede yazılı yasal oranlara göre hesap edilecek geçici güvenceyi içeren teklif mektupları 16.9.1980 salı günü saat 15.00'e kadar işletmemiz Levazım Müdürlüğüne verilecektir.

b) İhale mektupla fiyat ve teklif isteme usulü ile yapılacaktır,

c) Döküm modelleri işletmemiz tarafından verilecektir. Resim ve model Poligon Havagazı Fabrikası Müdürlüğünde görülebilir.

d) Bu işe ait şartnameler Taksim İpek Sok. No:8'de 1000.-TL karşılığında temin edilecektir.

(B-20369-1196)

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

Resim

İslam dini, çoktanrıcılığa yeniden eğilim uyandırır korkusuyla, resmi yontuyu yasaklamış. Bu yasak İran, Çin, Anadolu Müslümanları arasında pek geçerli olmamış. Çok dar bir alanda da kalsa resim, yontu değişik niteliklerde gizlilikler içinde kendini sürdürmüş denebilir. Ancak bunda büyük bir başarı sağlandığı söylenemez doğrusu. Bir uygarlık ürünü olan resim, İslam ülkelerinde, gerekli yerini alamamıştır. Durum Anadolu'da biraz başkadır. Bütün yasaklara karşın halk resmi seviyor. Aşırı dincilerin fotoğraf çektirmeyi bile suç saymalarına karşılık büyük bir halk kesiminin fotoğrafa da, resme de derin bir ilgi duyduğunu köy kahvelerini süsleyen resimlerden, fotoğraflardan anlamak kolaydır.

Dinin koyduğu yasağı halk kendi beğencine göre yeni bir yorumdan geçirerek geçersiz kılabiliyor Anadolu'da. Genellikle "halk resimleri" adı verilen sanat ürünlerinin masallarla, yiğitlik öyküleriyle, sevgi işleriyle yanyana yürüdüğünü görüyoruz. Halife Ali'nin savaşları, yiğitlikleri, üstün başarıları adı sanı bilinmeyen halk çocuklarının elinde resimleşiyor, resimle sergileniyor. Böylece inançla resim bir yolunu bulup elele verebiliyor. Kimi yörelerde, özellikle Alevi kuruluşlarda resimle yazı sarmaş dolaş oluyor. Sünnilerdeyse yazı resmin yerini alıyor, resimleşiyor. Resim yasağından doğan boşluğu yazı-resim kaynaşması gideriyor. Bunda halk beğencinin ne denli etkili olduğunu anlamak kolaydır. Beğenç yasak dinlemiyor, sanatın kanatları altında istediğini yapabiliyor. İşin içine biraz okumuşluk, bilgiçlik taslama karışınca dinin koyduğu yasağın sınırları da genişliyor. Bunu fotoğraf çektirmeyi suç(günah) sayan, bu yüzden şimdi elimizde silik bir gölgesi bile kalmayan ölüp gitmiş yakınlarımdan, büyüklerimden biliyorum. Oysa resim yasağı, resmi, yontuyu bir Tanrı, bir "put" olarak görme korkusundandı demiştik, bugün için öyle bir korku, kaygı kalmamıştır artık.

Halkımızın resme duyduğu sevginin kaynağı yaşama biçiminden geliyor besbelli. Bizim halkımız eliyle tuttuğunu, gözüyle gördüğünü düşünmeye, yoğun olmaya çok yatkın bir niteliktedir, yalın kavramlardan pek tat alamıyor sanırım. Bunu da resimleşen bir olaya duyduğu derin ilgiden çıkarıyorum. Anadolu'nun gezdiğim birçok yerinde, özellikle Alevi çevrelerinde resme duyulan ilginin bir yaşama öğesine dönüştüğünü görür gibi oldum. Ulus yönetiminin bütün öğretim eğitim kurumlarından kovduğu resmi, halk köy odasına, köy kahvesine buyur ederken ne inancında bir eksilme, ne de özünde bir düşüş seziyor. Büyük illerde, varlıklı çevrelerde bir süsleme aracı olan, süsleme işine dönüşen özel resimi burada sözkonusu etmiyorum.

Son yıllarda "minyatür" denen, eskilerin "nakş" adını verdikleri bu sanat türü ayrı bir çalışma konusudur. Nigâri, Levni, Siyah Kalem gibi başarılı ürünler veren nice sanatçı yetişmiş bu alanda. Ancak onların yapıtları halk resimleri ölçüsünde yaygın olamamış, geniş bir alanca benimsenmemiştir. Söz gelişi adı geçen sanatçıların yapıtları köy odalarına, köy kahvelerine değin gidememiştir. Oysa halk resimleri illere bile inmiş, kimi han kahvelerinin duvarlarını süslemiştir.

Halkın resme duyduğu ilgiden yararlanma yoluna gidilmedi çağlar boyunca. Bu yüzden de Türk resmi, halk içinde eski bir geleneği olmasına karşılık, gelişme olanağı bulamadı. Avrupa ile kurulan ilişki geçen yy.da birkaç ressamın yetişmesini sağladı, ancak resmin devletle senli benli oluşu Cumhuriyet döneminden sonra başladı. Bugün pek çok sergimiz, oralarda yapıtlarını sergileyen ressamımız vardır. Ancak bu gelişmede de eskilerin düştükleri yanlışlığa düşülmüştür. Resim Avrupa'dan geldi diye bütün gözler oraya çevrildi, Anadolu halkının resimle olan eski yakınlığı, şu halk resimleri denen ürünler bir yana atıldı, önemsenmedi. Oysa Anadolu insanının, ilkel biçimler içinde bile olsa, resme duyduğu ilgi üzerinde durulmalıydı. Türk resmi Batı'dan etkilenmesine karşılık, belli bir geleneğe bağlanmalıydı. Bu yapılmadığı gibi, yapmak isteyenlerle de alay edildi, yaptıklarının resimle ilgili bir iş olmadığı öne sürüldü. Bu konuda, onbeş yıl önce felsefe bölümünü bitirmiş birkaç arkadaşla aramızda geçen tartışmayı unutamıyorum bir türlü Resim denince yalnız "soyut resim" anlaşılıyor, halk resmine ilgi göstermek "gericilik" diye niteleniyordu onlarca.

Oysa ben halkın yaptığı, sevdiği gibi resim yapılsın dememiştim. Halkın başlattığı çizgi çağdaş resim anlayışıyla geliştirilsin dileğinde bulunmuştum.

Hangi sanat türü olursa olsun, kendi gelişim çizgisi üzerinde, bir geleneğe dayanma gereğindedir. Yeryüzünde gökten birdenbire inmiş bir buluş bir yaratma yoktur. En ileri yaratmaların bile eskiye giden ilkel bir örneği vardır. Yaratıcı atılım bu örneği geliştirmekle, yeni başarı aşamalarına ulaştırmakla kendini sürdürebilir. Kökü olmayan bir ürünün geleceğe uzanacak dalları da olamaz. Bu düşüncenin geçmişe dönmekle, geçmişi olduğu gibi geleceğe aktarmakla bir ilgisi yoktur. Gelenek derken katılaşmış, taşlaşmış kurumların yaşatılmasını, diriltilmesini düşünmüyorum, yeniyi belli bir kaynaktan başlatan özlü gelişimi anlıyorum. Burada değişmezlik sözkonusu değildir. Anadolu insanı yaşadığı ortamda bütün yaratma türlerine, elindeki olanaklar ölçüsünde, bir gelişme gücü vermiştir. Bu güç çağların değişik baskılara yol açan etkileriyle engellenmiş, ancak büsbütün yokolmamıştır. İşte bu yaratıcı gücü uyandırmak, uygarlığımızın ilk kaynaklarına inerek kendimizi bulmak gereğindeyiz. Bu bir öğrenme, bilme sorunudur, geriye, geçmişe dönüş değil.

Biz halkımızı, onun yaratıcı gücünü tanımıyoruz, bu nedenle de onun tadına varamıyoruz. Halkı tanımak, halkı anlamak onun tadına varmakla olur ancak. Halkımızın sanata duyduğu saygıyı, sevgiyi bile yeterince kavramış değil aydınlarımız. Yeryüzünde bir yandan yeniyi sevdiğini bağıra çağıra söyleyen, bir yandan da geçmişini, sevdiği yeniliğin kaynağını bilmeyen tek aydın kalabalığı bizim ülkemizdedir.

EKİMDE YENİ BİR DERGİ ÇIKIYOR

"Sanat Olayı"

YAKINDA "Karacan Yayınları" adını alacak olan "Milliyet Yayınları", ekimden itibaren aylık bir sanat dergisi yayımlamaya başlayacaktır.

"Sanat Olayı" adlı derginin sahibi, yayınevi adına Ercüment Karacan, Genel Yayın Yönetmeni Ülkü Tamer, Yazı İşleri Yönetmeni Alpay Kabacalı, Teknik Yönetmeni de Edip Alşar'dır.

Derginin ilk sayısında Yaşar Kemal, Aziz Nesin, Fakir Baykurt, Attila İlhan, Necati Cumalı, Oktay Akbal, Şükran Kurdakul, Zülfü Livaneli, Faruk Erem, Özdemir Nutku, Türkkaya Ataöv, Onat Kutlar, Elif Naci, Mücap Ofluoğlu, Orhan Barlas, Kemal Özer, Azra Erhat, Sabiha Tansuğ, Ülkü Tamer, Barış Pirhasan, Emel Ceylan Tamer, Metin And, Vedat Günyol ve Füruzan gibi imzaların öyküleri, yazıları, şiirleri konuşmaları yer almaktadır.

"Sanat Olayı"nda ayrıca haber, değerlendirme, bilmece bulmaca sayfaları da bulunmaktadır.

Dergiyi hazırlayan kadro, bilindiği gibi, son sekiz ay içinde aylık "Milliyet Sanat Dergisi"ni çıkarmıştı.

Öte yandan, "Milliyet Sanat Dergisi"nin yayını "Milliyet" gazetesi tarafından sürdürülecektir.

Kuşadası Kültür ve Sanat Şenliği bugün sona eriyor

İlki bu yıl düzenlenen Kuşadası Kültür ve Sanat Şenliği bugün sona eriyor. Dört gün süren şenlikte tiyatro ve film gösterilerinin yanısıra karikatür ve fotoğraf sergileri açıldı. Şenliğe katılan yazarlar kitaplarını imzaladılar.

Şenliğin etkinlikleri arasında "Düşman", "Demiryolu", "Hazal" filmlerinin yanısıra Fikret Otyam'ın fotoğraf sergileri, ayrıca Belediye Başkanlarının katıldığı "Şenlikler ve Belediyeler" konulu forum ile sanatçıların katıldığı "Halk Gecesi" yer aldı.

Bugün ise, "Genç Türk Sineması" konulu forumdan sonra "Hazal" filmi gösterilecek.

İzmir Resim-Heykel Müzesinde resim ve seramik kursu kayıtları sürüyor

İzmir Resim ve Heykel Müzesinde her yıl sürdürülen Resim ve Seramik Kursu önümüzdeki yıl da devam edecek. Kursların ücretsiz olup haftada her sınıf için iki gün üçerden altı saat olduğu bildirildi.

Kurslara katılmak isteyenlerin 1-30 Eylül 1980 tarihleri arasında Orduevi yanındaki Müze Müdürlüğüne çalışma saatleri içinde başvurmaları gerekiyor. Eski kursiyerler için ise kayıt tarihinin 15 Eylülde sona ereceği açıklandı.

İsaac Newton, okulda, sınıfının en kötü öğrencisiydi

ABDULLAH RIZA ERGÜVEN
Stockholm Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Spinoza şöyle bir örnek verir: "Yoldan geçmekte olan birinin tepesine çatıdan bir kiremit parçası düştü ve adam öldü diyelim." Genellikle şöyle düşünülür: Tanrının buyruğuyla bu amaçla taş düşmeseydi, adamın ölümüyle ilgili bütün durumlar raslantıyla nasıl ortaya çıkacaktı?" Yel esintisi nedeniyle denirse, şöyle yanıt verirler: "Tam o sırada neden yel esti?" "Neden tam o sırada yoldan geçiyordu?" Böylece, bu çeşit soruların ardı arası kesilmez. En sonunda Tanrı isteğine değin asylum ignorantiae değin gelinir."

Demek ki, Spinoza'nın tanrısı, biraz önce andığımız gibi, birinin "tasarısı"na göre davranmaz. Evren vardır; ne iyidir, ne kötüdür! Tanrı, doğayla birdir: Deus sive natura. Yaratıcı doğayla, ölü değil! Oluşan, değişen, her gün yenileşen:

Parmaklarımın ucunda
Güneş hava su
Büyük göklerin aydınlığınca

———

Deus sive natura
Açılır yaprak yaprak
Dolaşır kömür aklığınca
Uzar yaşamım
En küçük parçacılarda
Burdan yıldızlara

———

Goethe'nin doğaötesel şiiri Gott-Natur, Spinoza'nın Deus sive natura'sı, doğa ya da tanrı:

Was kann der Mensch im Leben mehr gewinnen,
Als dass sich Gott-Natur ihm offenbare?
Wie sie das Feste laesst zu Geist verinnen,
Wie sie das Geisterzeugte fest bewahre.

Bir dostuna yazdığı mektupta: "...Örneğin Neron'un anasını öldürmesi.. suç olarak karşılanmaz! Orestes de anasını öldürdü. Suçlamadı kimse! Neydi Neron'un suçu? Anasına karşı sevgi, saygı ve duygusuzluğundan başka!?.. Neden olarak gösterilemez Tanrı, bunda! İyilik bilmezlik, duygusuzluk bg.den başka değildi Neron'un suçu" diyor Spinoza.

Aşağı yukarı yirmi beş milyon yıldan beri, Homo erectus'dan bu yana insan yaşamakta yeryüzünde! Bu gerçek, suçun temel nedeni her zaman birdi. Spinoza'dan önce de! Ancak bu büyük düşünür konuyu bir daha irdeledi bütün yalınlığıyla:

Anlıyorum
gözlerime değince
aydınlığı
burnuma vurunca
kasımpatıları

Anlıyorum
çağırışını ağustosböceklerinin
ikide bir
Spinoza'dan önce
gün batımı

Okulda, sınıfının en kötü öğrencisiydi İsaac Newton (1642-1727), kendinden yaşça daha büyük bir çocukla kavgaya tutuşuncaya değin. O günden sonra okumaya iyice sarıldı Newton. On sekiz yaşında Cambridge'e. 1665-66 yılları öğrenimi veba yüzünden kesintiye uğradı. Üç ayda Londra halkının onda biri öldü. Cambridge kapanır. Yirmi yaşındaki Newton düşünmek üzere Wollsthorpe'e gider. Orada kaldığı on sekiz ay onun bütün geleceğini saptıyordu. Zor bir konu üstünde saatlerce kendini vererek düşünebilme gibi korkunç bir yeteneği vardı. Şu sonuca ulaştı genç yaşında: Ay ve gezegenler "burgaç"larla kendi yörüngelerinde dönüyorlardı. Yıllarca durdu bu sorun üstünde. Sonucu, ancak yirmi yıl sonra yayımladı. Kuramlarını kanıtlamak için de matematik bir yöntem buldu: Ayrımsal hesap. Bu on sekiz ayda gelgit yasalarını da bütünledi. Çarşıdan satın aldığı birkaç biçme'yle (prizma) yapmış olduğu deneylerle ak ışığın öbür renklerin karışımı olduğunu gösterdi. Her renk biçmeden geçerken kendi özelliğine göre kırılıyordu. Yeni bir ırakgörür yaptı düzenlediği merceklerle. Evren üzerine bilgimizi artırdığı söylenince "sabırlı bir düşünce"den başka bir yeteneği olmadığını söyledi.

1667'de üç büyük buluşla Cambridge'e döndü: I. Genel Çekim Yasası, 2. Ayrımsal hesap 3. Işığın Ayrışımı. Matematik profesörü İsaac Barrow "az bulunur bir değer" diye niteledi onu. Yerini yirmi altı yaşındaki Newton'a bıraktı (1669). Bu yeni görevinde otuz iki yıl çalıştı. Bilim Akademisine üye seçildi. Buluşlarıyla kimilerinin öfkesini çekmişti. Şöyle dedi: "...Bir insan yeni bir şeyi ya yayımlamamalı ya da köle gibi kendini savunmak durumunda bırakmalı!.." Ayrımsal hesabı öğrenci bulunduğu yıllarda ortaya koymuştu. Birkaç yıl sonra bu yöntemi düşünür ve matematikçi Leibniz açıklayıp Newton'la kendisi birbirlerinden habersiz olarak aynı dizge üzerinde çalıştıklarını söyler. Hesabı, Newton'un Leibniz'den aldığı yayılır. Bunun üzerine, ünlü İsviçreli matematikçi Jean Bernoulli, her birinden iki çözgüyü (problemi) bir yılda çözülmesini ister. Yılın bitiminde Leibniz çözgünün yalnız birini baş etmiş öbürüyle uğraşıyordu. Newton yirmi dört saatten az bir zamanda her ikisini de çözerek "Royal Society"ye gönderir. Bernoulli inceledikten sonra, Ayrımsal hesabı Newton'un bulduğuna karar verilir.

Gökbilimci Edmund Halley (1656-1742), kendi adını taşıyacak olan kuyruklu yıldızın yörüngesinin saptanması için Newton'a gelir. Daha önceden hesaplamış olduğunu şaşkınlıkla görür. Giderlerini karşılamak üzere yayımlama önerisinde bulunur. Böylece günışığına çıkmış olur "Principia".

Nesnelerin devimine değil, bu devimin değişim sayısına daha çok önem veriyordu Galile. Her özdek, ya dinginlik durumunda bulunur, diyordu Newton; ya da bir doğru yönünde düzgün deviminde süredurur, bir güç bu durumu değiştirmeye zorlayıncaya değin. Süredurum diyoruz buna fizikte.

Ağırlığı ne olursa olsun, bütün nesnelerin eş hız, eş ivmeyle düştüklerini göstermişti Galile. Neydi bunun nedeni? Özdekte değişmez bir nicelik bulmuştu Newton. Devimin değişmelerinde özdeğin kütlesi değişmez kalıyordu. Zaman kavramı bir çeşit devim niceliğiydi. İvmeyle kütlenin çarpımına eşitti zaman kavramı. Hızın bir yönü, bir niceliği olmasına karşın; kütlenin ancak niceliği vardı. Özdeğin hızı değişti mi, zamanı da değişiyordu.

x Abdullah Rıza Ergüven, Güneşe Açılmak, s. 43, İst. 1978.
xx Abdullah Rıza Ergüven, Burdan Öte, s.54, Yeditepe Y. (çıkacak)

Bu yazı İngiliz yazar David Margolies'in "The Function of Literature"(Edebiyatın İşlevi) adlı kitabından bir bölümdür. Marksist estetiğin önemli kuramcılarından biri olan Christopher Caudwell üzerine bir inceleme niteliğinde olan bu kitapta edebiyatın işlevi, bu işlevin Caudwell'in "Yanılsama ve Gerçekçilik" adlı yapıtında nasıl değerlendirildiği, Caudwell ve Plehanov'un tetik anlayışları, edebiyatın günümüzde ve gelecekte işlevi gibi konular ele alınıyor.

Önümüzdeki günlerde Margolies'in bu kitabından bölümler yayınlamayı sürdüreceğiz. Bugün yayınladığımız yazı, Yeni Dergi'nin Aralık 1970 tarihli 75. sayısında yayınlanmıştı. Yeniden gözden geçirilmiş çevirisiyle sunuyoruz. "Yanılsama ve Gerçeklik"ten yapılan alıntılar ise Mehmet Doğan tarafından dilimize çevrilen ve Payel Yayınları tarafından birinci basımı Aralık 1974 de yapılan aynı adlı kitaptandır.

Özgürlük ve "Burjuva Yanılsaması"

DAVİD N. MARGOLİES

Özgürlük, Caudwell'in eserinde durmadan karşımıza çıkan, Caudwell'in gözünde açıkça büyük önemi olan bir kavramdır; Caudwell'in sanat kuramında onsuz edilemeyen bir öğedir. Caudwell'e göre, toplumun amacıdır özgürlük. Şiirin işlevi en genel bir deyişle, insanın özgürlüğü ele geçirmesine - *"üretici ve şair olarak insanın ortak amacı"* (1) omuz vermektir; toplumsal ürünün *"maddesel olsun düşünsel olsun bir tek ereği olabilir; özgürlüktür bu"*(2)

Caudwell'e göre temel anlamında özgürlük, insanın, kendisini bir birey yapan, benzersiz kılan *"bütün içgüdüsel güçlerini gerçekleştirmesi"*(3) ve çeşitli yeteneklerini geliştirmesidir. Öyleyse özgürlük zorunlu olarak toplumsal bir şeydir. Marks, *"insan en gerçek anlamıyla bir zoon politikondur"* der, *"insan yalnızca toplumsal bir hayvan değil, ancak ve ancak toplum içerisinde bir bireye dönüşmesi mümkün olan bir hayvandır."* (4). Özgürlük birbirleriyle bağıntılı olan toplumsal bilinç ve toplumsal çaba yoluyla ele geçirilir. Bilinç, üretim için bir araya gelen insanların bir ürünü olduğuna göre (Marks ve Engels *"bilinç yalnızca başka insanlarla karşılıklı ilişkinin gereğinden, zorunluluktan doğar"* (5) demişlerdir) ve gerek yaşama düzeyi gerekse insana sunulan çeşitli varoluş olanakları bakımından bireyin tam bir gelişmesi için belli bir maddi üretim düzeyi gerektiğine göre, özgürlük eninde sonunda ekonomiye dayanır. (*"Gözlerini uygarlaşmış bir topluma açmış olan bir insan için dünya o kadar karmaşık ve gelişmiştir ki, kendi yaşamı biricik olabilir: kendi genetik bireyselliği ile tamamen gerçekleştirilebilir olabilir."*) (6) Özgürlüğü ekonomi mümkün kılar.

Özgürlük bir istemi gerektirir İstediğimizi elde etmek için yalnızca ne yapmamız gerektiği değil ne istediğimizi de bilmemiz, sistemli olarak belirli sonuçlara vardıran yasaları ve olasılıkları da bilmemiz gerekir: *"Bu yüzden, bir insanın yargıcı belirli bir sorunla olan bağıntısında ne denli özgür olursa, bu yargının içeriği de o ölçüde daha fazla zorunlulukla belirlenmiş olur."*(7). Caudwell, çevrenin kesin olarak zorunluluk yasasına bağlı olduğunu ileri sürer; yani olayların gözümüze çarpan her deviniminin her zaman bir nedeni ve bu nedenin de bir nedeni vardır, vb. Zorunluluğun kavranılması, yani aynı koşullar altında aynı nedenlerin aynı sonuçları doğuracağının kavranılması özgürlüğe yol açar. *"Çünkü evrenin nedenselliğini ne denli iyi kavrarsak, özgürce dilediklerimizi de o ölçüde daha fazla gerçekleştirebiliriz."* (8)

Özgürlük bir istemi gerektirir. İstediğimizi elde etmek için yalnızca ne yapmamız gerektiğini değil, ne istediğimizi de bilmemiz gerekir; bunun için de, dış dünyayı olduğu kadar kendimizi de bilmek zorundayızdır. Bu bilgi özgür istem için de gereklidir, çünkü özgür istem ancak eylemin dolaysız nedeni diyebileceğimiz bir önceki güdünün zihnimizde bilincine vardığımız zaman vardı. Caudwell, bu güdü kendisi özgürse, bizim bu güdüye yol açan bir önceki güdünün de bilincinde olmamız gerektiğini söyler. *"Bu yüzden özgür istem nedenselliğin karşıtı değildir; tam tersine, nedenselliğin daha sonraki özel bir görünümüdür, nedenselliğin bilincidir."*(9)

Söz gelişi, nevrozlu bir kimse özgür değildir, çünkü bilinçsiz fizyolojik olaylar bilinçli işlevlerin zorla yerini alan tedirginliklere yol açabilir. Böyle durumlarda, nevrozlu, eylemlerine yol açan güdülerin bilincinde olduğunu sansa bile bunların bilincinde olmayabilir. Bu yüzden de özgür değildir, çünkü isteminin belirlenmesi bilincinin dışındaki olaylardan doğar. Kendi kendini belirlemeyi ve özgürlüğü, daha önce bilinçsiz olan güdüleri bilinçli güdülere dönüştürerek ele geçirir. Caudwell, özgürlük görüşünü şöyle özetler:

"Bu yüzden insanın bilinçli amaçlara yönelen iç özgürlüğü yani bilinçli istemi toplumun bir ürünüdür; ekonomik bir üründür. Toplumun, özgürlüğü yakalamaya çalışırken ele geçirdiği ürünlerin en seçkinidir. Toplumsal bilinç, toplumsal çabadan doğar. Çaba harcarken içgüdüsel isteklerimizin boşalımını sağlarız. İçgüdüsel isteklerimizi doyurmayı öğrenirken gerçekliğin doğasına ve gerçekliğin doğasının nasıl üstesinden geleceğimize ilişkin bir şeyler de öğreniriz. Bu erdem, isteklerimizin doğasını değiştirir, böylece isteklerimiz daha da bilinçli bir duruma gelir, gerçekliğin daha açık seçik imgeleri ile yüklü olur. Giderek zenginleşen istekler daha incelir ve daha yetkin bir ekonomik üretim içerisinde daha derin ereklere varmaya çalışır, böylece gerçekliğin iyice derinliğine iner ve bir kat daha zenginleşirler Denilebilir ki, toplumsal varlık diyalektik süreç içerisinde toplumsal zihni ortaya çıkarır ve gittikçe derinleşen iç ve dış gerçeklik arasındaki bu karşılıklı ilişki kültür tarafından korunur ve sürdürülür. Toplum ne denli gelişirse, insanın bilinci de o denli az doğal içgüdüden, o denli çok toplumca biçimlendirilmiş bilgi ve duygudan meydana gelir. Kendi öz varlığını ve dış gerçekliğin zorunluluklarını gittikçe daha açık seçik kavrar insan. Ve gittikçe daha özgür olur."(10)

İnsan toplum içerisinde dış gerçeklikle kaynaşarak özgür olur; daha fazla bilir ve daha fazla ister(ne istediğini bilir) giderek daha fazla özgür olmaya itilir. Ama, *"ancak eylemle kazanılabildiği içindir ki... yalnızca düşünce ürünü"*(11) olmayan bir özgürlük uğruna savaşmalıdır. *"Gerçek özgürlük"* der Caudwell, *"özgürlüğün araçlarını, yani alet ve makineleri yaparken harcadığımız kadar büyük bir çabayla yaratılmak zorundadır. İnsanların zihinlerinin iç gerçekliğinden, gerçekliğin yüreğinden sökülüp alınmalıdır özgürlük."* (12). Ama Caudwell, gerçek özgürlüğün ancak insanlar gönenç içerisinde, yoksunluk ve nefretten uzak, güvenlik ve arkadaşlık içerisinde (Caudwell in burjuva toplumunda olmayacağına inandığı bir şey) yaşayabildikleri zaman var olabileceğini eklemekten de geri kalmaz.. *"İnsan ancak bu zorunluluklar elde edildikten sonra sanat ve bilim yoluyla ne istediğini ve ne elde edebileceğini tam bir açıklıkla öğrenebilir; ancak o zaman zorunluluk aşamasından özgürlük aşamasına geçmiş olur."* (13)

Caudwell, *"yok edilmesi en zor olan burjuva yanılsaması"*(14) olarak nitelediği olumsuz özgürlük düşüncesini, yani insanın toplumsal ilişkiler içinde değil toplumsal ilişkilere rağmen özgür olduğu düşüncesini yerden yere vurur.(Bu, burjuva toplumunun temel yanılsamasıdır ve burjuva toplumunun temel çelişmesi ile yani toplumsal üretim araçlarının özel mülkiyeti ile karıştırılmamalıdır.) Yanılsama *"İnsanın doğal olarak özgür olmasıdır -yani toplumun bütün düzenlenişlerinin insanın özgür içgüdülerini kısıtladığı ve köstekledigi, toplumun bütün düzenlenişlerinin insanın elden geldiğince katlanması ve hafifletmesi gereken sınırlamalar koyduğu anlamında 'doğal olarak'. Bundan da anlaşılmaktadır ki, insan isteklerini özgürce gerçekleştirdiği zaman en iyi ve en soylu olmaktadır."*(15)

Caudwell bunun çok eski bir yanılgı olduğunu ve bu yanılgının en ünlü temsilcisinin de Rousseau olduğunu söyler. *"İnsan özgür doğar, ama her yerde zincirlere vurulur... Ama ne yazık ki"* diye ekler Caudwell, *"kurumlar yoksa insan için ne iyi denilebilir, ne de kötü. Kurumlar olmadan insan insan değildir, bilinçsiz bir hayvandır yalnızca"*(16) Burjuva toplumu *"özgürlüğün bireyin toplumun işleyişinde ve ekonomik üretimde toplumsal kuruluşlardan bağımsız olmasıyla elde edilebileceğine"*(17) inanır. Burjuvazinin gördüğü özgürlük, gerçekte bireyin isteklerini etkileyen toplumsal ilişkilerin gerekliliğini kavrayamamaktan başka bir şey değildir. Oysa toplumca uyarlanmamış içgüdüler körü körüne içgüdülerdir, bu yüzden de özgür değildirler. *"İnsan özgürlüğü doğanın ve kendisinin etken olarak bilincinde olmak yoluyla doğa üzerinde egemenlik kurmasını mümkün kılan beraberlikle elde eder."*(18) Bu beraberlik dil, iyi davranma ve yardımlaşma gibi bazı alışkanlık, sınırlama ve zorunlulukları ister istemez kaçınılmaz kılar.

Hiç kuşkusuz, burjuva yanılsaması biricik yanılsama değildir. Caudwell sınıf egemenliği bulunan başka toplumsal düzenleniş biçimlerinin de kendi toplum biçimlerinden gelen özgürlük yanılsamaları taşıdıklarını açıklarken Alman İdeolojisinden bir hayli yararlanır:

"İdeolojik olarak bilinçli olan daha önceki bütün kültürler her zaman üretim güçlerinin kullanılışını boyunduruğu altına alan ve yöneten bir egemen sınıfa dayanmıştır. Sonunda bütün bu kültürler, kendi ideolojilerini çarpıtan bir yanılsamaya kapılmıştır. Köleci kültür, özgürlüğü bir insanın isteminin başka bir insanın istemini egemenliği altına alması, bir insanın başka bir insanın istemine edilgin bir biçimde boyun eğmesi olarak görmüştür." (19)

Feodal uygarlık da boyun eğdirme yanılsamasıyla kuşatılmıştı: *"Boyun eğdirme, köleci uygarlıkta olduğu kadar feodal uygarlıkta da bilinçlidir ve bu yüzden de ister istemez bütün nedenlerin son nedenler -boyun eğdiren bir efendinin kafasındaki bilinçli amaçlar- olduğu bir fiziğe ve dünya görüşüne yol açar."*(20)

Burjuva yanılsaması, insanları [illegible] dan kurtardığı için bir zamanlar değerliydi, ama artık yararlılığını yitirmiştir, serbest piyasa ve bireycilik "özgür" burjuva toplumunda burjuvazi için özgürlük, çoğunluk için özgürlüksüzlük çelişmesine yol açmıştır. Burjuva, kendi görüşünün temelini kavrayamadığından burjuva yanılsamasının saldığı kökler hâlâ çok derinlerdedir; tıpkı kendi zorunluluğunun belli bir bilinçsiz kompleksin bir sonucu olduğuna inanmayı reddeden nevrozlu gibi, burjuva kendi özgürlük anlayışının burjuva toplumsal ilişkilerinden kaynaklandığına inanmayı reddeder. Kuramı gizli bir mıknatıs gibi çarpıtan burjuva yanılsaması bütün burjuva kültürünün özünde vardır. "Burjuva sanatçısı" sanat eserini sanat sürecinin bir ereği haline getirir ve sanat eseri ile birey arasındaki ilişkiyi üstün tutar.

"Bu ister istemez, söz konusu sanatı toplumsal bir ilişki olarak ortaya koyan toplumsal değerlerin yok olmasına yol açar; bu yüzden de sanat eseri sonunda sanat eseri olmaktan çıkar, özel bir fantezi olur sadece."(21)

"İnsanın içgüdüleriyle çevresel gerçeklik arasındaki çatışma" der Caudwell *"yaşamın kendisidir; tüm toplum ürünleri ise... bu çatışmayı hafifletmek ve sağaltmak(tedavi) için geliştirilmiş uyarlamalardır."*(22) Yani toplumun gerek üst yapısının, gerekse temelinin tüm ürünleri -tüketim malları, sistemler, sanat, bilim, vb.- insanların istekleri ile bu isteklerin meydana geldiği dünya arasındaki gerilimi hafifletir. Edebiyat bu gerilimi hafifletmenin özel bir biçiminden başka bir şey değildir. Caudwell, özellikle *"burjuva sanatçısı"* nın sanatı işlevsel olarak görememesini kınar. Sanat, hem insanın isteklerinin bir izdüşümü, hem de insanın dünyayı kendi istekleri doğrultusunda biçimlendireceği, kendini özgür kılacağı bir alettir; ama aynı zamanda özgürlüğün sanat alanında bir gerçekleştirilmesi, sanatçının bilinçli amacının yerine getirilmesidir de: *"Sanat, çeşitli mümkün etkileme yollarının sonucu olan çeşitli mümkün değişiklikleri gözönüne sererek iç güdülerin gerçek zorunluluğunu ortaya koyduğu süreçte duygu dünyasının zorunluluğunun bilincine varır ve dolayısıyla özgürleşir."*(23)

Ama Caudwell "burjuva yanılsaması"nın, sanat alanında olduğu kadar toplumsal ilişkilerde de bir zamanlar belli bir değer taşıdığını kabul eder. Burjuva şairleri *"şiire uçsuz bu[illegible] yeni teknik kaynaklar"* açmış ve *"tüm sanat ayg[illegible]"* devrimcileştirmişlerdir.(24) Özgürlüğün araçları -üretim araçlarının sabit sermayesi - kapitalizmde nasıl artmışsa, şairin elinin altında duran ona ta başlangıçtan bu yana belli ölçüde bir özgürlük sağlayan ve durmadan artan bir gelenek ve teknik birikimi de burjuva şiirine damgasını vurmuştur. Ama gerçekte, burjuva şairi bu özgürlüğe toplum yoluyla ulaşır.

"İç gerçekliğin bu ele geçirilişi, topluluk halindeki insanlarca başarıldığı ve tek insanın üstesinden gelebileceği bir görevin ötesinde bir karmaşıklığı olduğu için insan kardeşlerinin yüreklerini de ortaya kor ve toplumdaki tüm ortak duyguyu yeni bir karmaşıklık düzeyine yükseltir. İnsanlar arasında ekonomik üretimin yarattığı yeni maddi düzenleniş düzeylerine uygun düşen yeni bilinçli duygudaşlık, anlayış ve sevgi düzeylerini mümkün kılar."(25)

Çeviren: CELAL ÜSTER

NOTLAR:

(1) Christopher Caudwell, "Yanılsama ve Gerçeklik", Payel Yayınları. Aralık 1974.
(2) Aynı yerde
(3) Aynı yerde
(4) T.B.Bottomore ve M.Rubel. "Karl Marx, Selected Writings in Sociology and Social Philosophy", Watts Londra, 1956.
(5) Marks ve Engels "The German Ideology", International Publishers, 1947.
(6) C.Caudwell, a.g.e.
(7) Frederick Engels "Anti Dühring", International Publishers, 1947.
(8) C.Caudwell, "Özgürlük", Yeni Dergi Sayı 69, Haziran 1970, s.434. Caudwell bu düşüncesini şöyle yetkinleştirir:"Demek ki nedensellik ve özgürlük birbirlerinin belli görünümleridir. Zorunluluğun bilincidir özgürlük. Evren bir bütün olarak tamamiyle özgürdür, çünkü özgür olmayan kendi dışında bir şey tarafından belirlenir. Oysa bütün nesneler evrenin içerisindedir.bu yüzden de evren yalnızca kendisi tarafından belirlenir. Ama evrenin içerisindeki tek tek nesneler öteki nesneler tarafından belirlenmektedir, çünkü evren maddidir. Bu maddilik evrenin tanımında yoktur, ancak dünyayı etkin ve şaşmaz bir yolla açıklayan bilim ortaya çıkarır bu maddiliği."
(9) Aynı yerde.
(10) Aynı yerde
(11) C.Caudwell, "Yanılsama ve Gerçeklik"
(12) C.Caudwell, "Özgürlük" Yeni Dergi Sayı 69, Haziran 1970.
(13) Aynı yerde
(14) C.Caudwell. "D.H.Lawrence" Yeni Dergi Sayı 64, Ocak 1970
(15) C.Caudwell "Studies in a Dying Culture" Dodd Mead, 1958.
(16) C.Caudwell, "Özgürlük"
(17) Aynı yerde
(18) C.Caudwell, "Yanılsama ve Gerçeklik"
(19) C.Caudwell, "Further Studies in a Dying Culture" Dodd Mead 1958.
(20) Aynı yerde
(21) C.Caudwell, "D.H.Lawrence"
(22) C.Caudwell, "Yanılsama ve Gerçeklik"
(23) Aynı yerde
(24) Aynı yerde
(25) Aynı yerde.

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

● "Bugünden itibaren 50 ila 100 yıl, bütün dünyada toplum sisteminin köklü değişmelere uğrayacağı büyük bir çağ, önceki herhangi bir tarihi dönemde eşi görülmemiş, bütün dünyayı sarsan bir çağ olacaktır. Böyle bir çağda yaşadığımız için, geçmişteki mücadelelerden biçim bakımından birçok farklar gösterecek olan büyük mücadelelere hazırlıklı olmalıyız.

MAO ZEDUNG HAYATI, MÜCADELESİ MARKSİZME KATKISI

MEHMET HALİM SPATAR 4

Büyük Proleter Kültür Devrimi dönemi

MAO Zedung, 966 yılında "Revizyonist Karargahı Bombalayın" çağrısı ile Büyük Proleter Kültür «Devrimini» başlattı. Komünler bir süre önce kollektifin ortak yararı yerine kişisel çıkarı kollama yolunu tutmuş olan Parti kadrolarından olabildiği kadar arındırılmıştı., Şimdi, kentlerdeki "kapitalist yolcular"a karşı bir mücadele veriliyordu. Mao Zedung bunun gibi daha binlerce kültür devriminin gerekebileceğine işaret ediyor, "Büyük Proleter Kültür Devrimi mutlaka gereklidir ve proletarya diktatörlüğünü sağlamlaştırmak, kapitalizmin geri getirilmesini önlemek ve sosyalizmi inşa etmek için tam zamanında yapılmalıdır" diyordu.

1967 Şubatında da şunları söylemişti: "Geçmişte köylük bölgelerde, fabrikalarda, kültür alanında mücadeleler verdik; sosyalist eğitim hareketini yürüttük. Ama karanlık yanlarımızı açığa çıkarmaları için geniş kitleleri harekete geçirmenin yolunu yöntemini bulamayışımız yüzünden bu çabalar meseleyi çözmeye yetmedi."

Lin Biao ve "Dörtlü Çete"nin ezilişi

BÜYÜK Proleter Kültür Devriminin ardından,, bu mücadelerin arkasına sığınmayı başaran Lin Biao'nun karşı-devrimci çabası da boşa çıkarıldı. Daha sonra da Lin Biao karşı-devrimci kliğinin devamı olan Dörtlü Çete'nin faaliyetleri de açığa çıkarıldı. Bunlar Mao Zedung'un ölümünün hemen ardından iktidarı ele geçirmek için komplocu ve bozguncu faaliyetlerini alttan alta yürütüyorlardı. Mao Zedung, bu dördünü kastederek, sık sık "Hizip kurmayın, hizip kuran yıkılır," diyerek uyarılar yapıyor, Üç Evet-Üç Hayır ilkesinin uygulanmasını istiyordu. Bu ilke, "Revizyonizmi değil, Marksizmi uygulayın. Bölünmeyin birleşin. Hile ve komplolarla uğraşmayın, açık yürekli ve dürüst olun" şeklinde özetlenir.

Dörtlü Çete, Mao Zedung'un ölümünü fırsat bilerek iktidarı ele geçirmek için harekete geçtiyse de, Mao Zedung Düşüncesi ile silahlanmış Çin halkı ve Çin Komünist Partisi, Hua "Guofeng' in önderliğinde birleşerek karşıdevrimci darbe girişimini önledi.

Bu olayı ele alan Çin Komünist Partisi 10.Milli Kongresi raporunda, Cu Enlay şöyle diyordu: "Gelecekte, sınıflar ortadan kaldırıldıktan sonra bile, üstyapı ile iktisadi temel ve üretim ilişkileri ile üretici güçler arasında hala çelişmeler olacaktır. Ve bu çelişmeleri yansıtan iki çizgi arasındaki mücadeleler de, yani ileri olanla geri olan ve doğru olanla yanlış olan arasındaki mücadeleler de sürecektir.(...) Daha uzun bir zaman, Parti içinde bu çelişmeleri yansıtan iki çizgi arasındaki mücadeleler olacak ve bu mücadeleler on kere, yirmi kere, otuz kere tekrarlanacaktır. Lin Biao'lar olsun, Vang Ming'ler olsun, Liu Şaoçiler, Beng Deh--huay'lar ve Gua Gang' lar olsun, tekrar ortaya çıkacaklardır. Bu insan iradesinden bağımsız bir şeydir. Bu yüzden, partimizdeki bütün yoldaşlar, önümüzdeki uzun yılların mücadelelerine, zihnen hazırlıklı olmalı ve düşman taktiklerini nasıl değiştirirse değiştirsin, durumdan en iyi şekilde yararlanabilmeli ve mücadeleyi proletaryanın zaferiyle sonuçlandırabilmelidirler."

Mao Zedung'un hayatı, büyük fırtınalar içinde çetin mücadelelerden geçerek ilerleyen bir devrimin tarihidir. Mao Zedung, her zaman mücadelenin başında bulundu, Her durumda, somut olguların, gerçeğin ayrıntılı bir araştırmasına dayanan, öznel nesnel şartların, dostlarımızın ve düşmanlarımızın kimler olduğunun belirlenmesine ve değerlendirilmesine dayanan somut bir önderlik yaptı.

Onun 1962'de söyledikleri her zaman hatırımızda olsun:

"Bugünden itibaren 50 ila 100 yıl, bütün dünyada toplum sisteminin köklü değişmelere uğrayacağı büyük bir çağ, önceki herhangi bir tarihi dönemde eşi görülmemiş, bütün dünyayı sarsan bir çağ olacaktır. Böyle bir çağda yaşadığımız için, geçmişteki mücadelelerden biçim bakımından birçok farklar gösterecek olan büyük mücadelelere hazırlıklı olmalıyız."

Engels'in Karl Marx'ın mezarı başında yaptığı konuşmanın son cümlesini, öğrencisi Mao Zedung için de tekrarlıyoruz:

"Adı çağlar boyunca yaşayacaktır. Eseri de öyle!"

● Mao Zedung, Kültür Devrimi günlerinde halkı selamlıyor ●

Kaynaklar:
– *Mao Zedung*, Seçme Eserler, *I, II, III, IV.ciltler, Aydınlık yay.*
– *Roy Mac Gregor-Hastie*, Bir Kızıl Barbar, *Gün yayınları,1969*
Çin Komünist Partisi IX.Milli Kongresine Rapor, *Aydınlık yayınları. 1970*
– *Edgar Snow*, Red China Today, *Penguin Books, 1971.*
– *D.Milton, N.Milton and Franz Schurmann*, People's China, *Vintage Books, 1974.*
– Çin Komünist Partisi Kısa Tarihi, *Aydınlık yayınları.*
– *Edgar Snow*, Uzun Devrim, *Yücel yayınları, 1975*
Çin Komünist Partisi 10.Milli Kongresine Rapor,*Aydınlık yayınları 1974.*
– Çin Komünist Partisi 11.Milli Kongresine Rapor, *Aydınlık yayınları, 1977*
– *Han Suyin*, Sabah Tufanı, *Hürriyet Yayınları, 1978*
– *Mao Zedung*, Yayınlanmamış Yazılar *May yayınları 1976*
Devrimler ve Karşı-Devrimler Ansiklopedisi, *Gelişim yayınları 1975.*
– *Beijing Review, çeşitli sayıları.*
– *Aydınlık Dergisi, Eylül 1974.*
– *Aydınlık Gazetesi, 9 Eylül 1978 ve 9 Eylül 1979*
– *F.Schurmann and Orville Schell*, Communist China, *Penguin Books, Great Britain, 1967.*
– *J.Locguin, R.Uboldi, Etiemble, S.de Beauvoir, Li fu-chun*, Yeni Çin Dün-Bugün, *Payel yayınevi, 1966.*

(Devam edecek)

Kültür Devriminde büyük bir kitle gösterisi

Konuk: Prof. Cem'i Demiroğlu
(İstanbul Üniversitesi Rektörü)

"AKADEMİLER ÖN KAYITLA ÖĞRENCİ ALARAK ÖĞRENİME BAŞLAMALIDIRLAR"

Üniversitelerarası Kurulun Danıştayın akademilere bağlı bazı fakültelerle ilgili aldığı karar üzerine bu okullara merkezi sistemle öğrenci göndermeme tutumuna karşılık İktisadi Ticari İlimler Akademilerinin öğrenimi tatil etme kararı almasıyla üniversite-akademi tartışması yeni bir boyut kazandı. Konuya açıklık getirmek üzere üniversite ve akademi yetkilileriyle görüştük. Bugün akademilerle-üniversiteler arasındaki tartışma konusunda İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof.Cem'i Demiroğlu ile yaptığımız görüşmeyi sunuyoruz

—Sayın Demiroğlu, bildiğiniz gibi Üniversitelerarası Kurulun akademilere bağlı bazı fakültelere merkezi yerleştirme sistemi ile öğrenci göndermeme kararı üzerine İktisadi Ticari İlimler Akademileri öğrenimi tatil kararı aldı. Bu durumdan dolayı yeni kayıt yaptıracak 4 bin 700, halen bu okullarda okumakta olan 46 bin kadar öğrenci okuluna gidemez durumda iken halen akademi - üniversite tartışması sürüyor, bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

—Öğrenimi tatil etme kararı yasa dışıdır. Böyle bir kararı almaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Bir kamu kuruluşu hizmeti bir anlaşmazlık nedeniyle durdurulamaz. Biz üniversite olarak da anlaşmazlık diye bir konu kabul etmiyoruz. Şöyle ki Üniversitelerarası Kurulun almış olduğu karar tamamen yasaldır. Şimdiye değin olduğu gibi bu konuda da Danıştay kararını saygı ile karşılayıp uygulamışızdır.

Akademilerin dayanmak istedikleri Anayasa Mahkemesi kararı da onları haklı çıkarmamaktadır. Çünkü Ankara Üniversitesi tarafından Danıştaya açılan akademilere bağlı bazı fakültelerin iptali ile ilgili karar Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararına dayanılarak çıkarılmıştır. Ve kararda Anayasa Mahkemesinin cümlelerine dayanılarak hüküm verilmiştir. Anayasa Mahkemesinin aldığı kararda akademilerin fakülte açacağına dair bir hüküm yoktur. Kadro nakillerinin nasıl olacağı şeklindeki iddiayı doğru görmemiştir.

Bu yüzden Ankara Üniversitesinin açmış olduğu davayı reddetmiştir. Danıştay ise bu karara dayanarak Ankara Üniversitesinin akademilere bağlı bazı fakültelerin iptali ile ilgili davasını haklı bulmuştur.

Bu konularda Üniversitelerarası Kurulun görevlendirdiği bir kurul bu noktaları detaylı bir rapor halinde hazırlayarak ilgililere sunacaktır.

—İstanbul Üniversitesinin İktisadi Ticari İlimler Akademileri hakkında üniversitenin manevi şahsiyetini tahkir ettiği gerekçesiyle 2100 liralık tazminat davası açtığı haberi basında yer aldı. Tartışmanın bugünkü aşamasında böyle bir girişim doğru mu?

—Her şeyden önce şunu belirteyim ki söz konusu tazminat davası her ne kadar basına şimdi yansıdıysa da başvuru tarihi çok önceye dayanır. Biz tazminat davasını 9 Mayıs 1980 tarihinde açtık. Ankara Üniversitesinin aynı konudaki başvurusunun tarihi de daha eskidir. Yani tartışmanın bugünkü aşamasında açılmış değildir dava.

—Sorunun kısa vadede çözümü nasıl sağlanabilir?

—Akademiler evvela ön kayıtla öğrenci almalıdırlar. Üniversite olma konusunda da TBMM'den çıkacak yasayı izlemelidirler.

Akademilerarası Kurul Başkanının TV'de izlediğim açıklamasında sorunun kısa vadede çözümünün TBMM de olduğunu söyledi. TBMM'den gerekli kanun çıksa dahi eğitim nasıl başlatılacaktır? Şüphesiz ki önkayıtla. Başka bir alternatif yoktur. Çünkü bugünkü aşamadan sonra üniversitelere öğrenci yerleştirilmesinin değiştirilmesi diye bir şey sözkonusu olamaz. O halde neden ön kayıtla öğrenci alınıp eğitime başlanılmaz.

Akademilerin tartışmalı bölümleri eskiden olduğu gibi yüksekokul ya da bölüm şeklinde eğitimlerini sürdürebilirler. Buna yasal hiç bir engel yoktur. Bugünkü aşamada da yapılacak en akılcı çözüm budur.

Akademilerin öğrenci almaması için sebep yoktur

Bizim için akademilerle çatışma mevzubahis değildir. Yasalara uymak görevimizdir. Akademilerin öğrenci almama konusuna gelince bunun için hiç bir sebep göremiyorum. Her türlü puan cetveli kendilerine sunulmuştur. Ön kayıtla öğrenci alabilirler. Yasalara uyarak üniversite olmalarına da karşı değiliz. TBMM bunu yapabilir. Ancak yasalarımıza uymayan bir taraf olursa o zaman yasal yollara başvurmak da hakkımızdır.

—Geçtiğimiz günlerde İktisadi Ticari İlimler Akademileri Kurul Başkanı Prof. Orhan Oğuz gazetemize verdiği bir demeçte Üniversitelerarası Kurulun Danıştayın kararını yanlış yorumladığını sözkonusu kararın fakültelerin iptali olmayıp, fakülte yönetmeliklerini kapsadığını kaydederek fakültelerin kuruluşlarını yitirmediğini söylemişti. Sizse bu bölümleri fakülte olarak dahi isimlendirmiyorsunuz, tartışmanın bu yönü nedir sizce?

—Yönetmeliği olmayan fakülte öğrenim göremez. Sınıfta kalmadım diyen öğrenciye ne diyeceksiniz? Hangi dersleri hangi gerekçelerle okutacak ve diplomayı neye dayanarak vereceksiniz?

Bir fakülte kurulduğu zaman ilk yapılacak iş yönetmelik çıkarmaktır. Yoksa eğitim sürdürülemez.

—Akademilerle üniversiteler arasındaki farklar eğitimin eşitliği ilkesini çiğnemiyor mu? Yüksek okulların aynı statü düzeyine getirilmeleri beklenemez mi? Bu soruyu aynı zaman süreci içinde farklı yüksek okulda okuyan öğrencilerin aldıkları diplomaların aynı değerde olmamalarından dolayı çıkan tartışmalara açıklık getirmesi açısından soruyorum.

—Akademi-üniversite ayrılığı tüm dünyada vardır. Üniversite, akademi, yüksekokul gibi üç tip okul var. Bütün dünyada olan bir şeyi biz neden inkara kalkalım. Akademilerin hepsinin üniversite olması diye bir şey olmamalı. Akademiler de akademi olarak öğrenim hayatında haysiyetli bir yer tutabilir. Herşeyin yeri ayrı.

İktisadi Ticari İlimler Fakültelerinin Marmara Üniversitesi olma girişimlerine karşı değilim. Bu konuda her türlü yardıma da hazırız. Yeter ki onlar yasal yollardan meseleyi takip etsinler.

İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Cem'i Demiroğlu (solda) arkadaşımız Kemal Özden'le.

Televizyonda bugün

19.00 HABERLER

19.05 HEIDI

Dizinin 38. bölümünde kış gelmiş, her taraf karlarla kaplanmıştır. Heidi okula başlar.

19.30 HAFTANIN ŞARKISI

Programda İstanbul Radyosu Çocuk Korosu söz ve müziği Cenan Akın'a ait olan "Bahar Geldi" adlı şarkıyı seslendirecek.

19.35 YAŞAYAN EDEBİYATÇILAR

Programda eleştirmen Doğan Hızlan'ın yazar Sabahattin Kudret Aksal ile hayatı ve eserleri üzerine yaptığı bir sohbet yeralacak.

19.55 HOLMES VE YOYO

20.30 HABERLER

21.20 TÜRK SANAT MÜZİĞİ

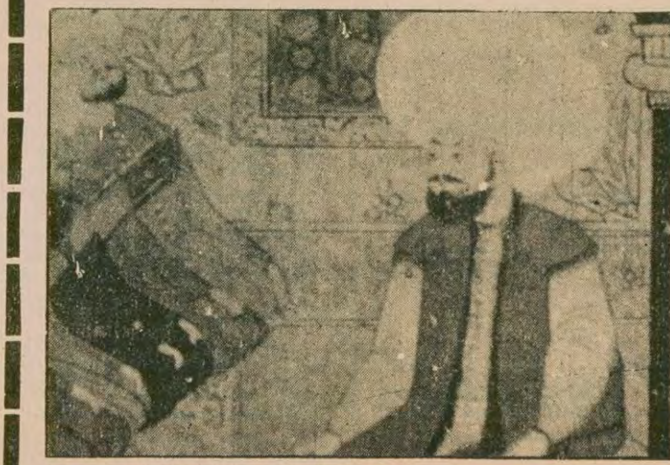
21.45 SARA

22.30 HABER PROGRAM

TRT Haber Merkezi tarafından hazırlanan bir haber program yayınlanacak.

23.30 HABERLER

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

20. yüzyılın son çeyreğinde Türk Televizyonunun hali. "Tarihte Bu Hafta" adlı programda gayet fütursuz Osmanlı övülüyor.

TRT'nin tarih anlayışı

Mehmet Yeşil

Televizyonda uzun bir süreden beri yayınlanan "Tarihte Bu Hafta" adlı programı izleyenler, iktidarın yayın organı olmayı benimsemiş TRT yönetiminin nasıl bir tarih anlayışına sahip olduğunu kısa zamanda anlamışlardır.

TRT yöneticilerine sorarsanız Türk tarihi demek Osmanlı devleti demektir. Bu sonuca nasıl vardığımızı merak edebilirsiniz? Bunu biz söylemiyoruz televizyon söylüyor.

Bugüne kadar olanak bulamadıysanız bile hiç olmazsa "Tarihte Bu Hafta" programını bir kez olsun izleyin. TRT'nin çok kurnaz yöneticileri son dakikada bir değişiklik yapmamışsa aynı sonuca sizin de varacağınıza hiç kuşkumuz yok. Önce çok görkemli ve de anlamlı jeneriğe (tanıtma yazılarına) bakın. Mehter takımlarından, tuğralardan, tuğlardan görüntülerin yer aldığı jenerik TRT' nin tarih anlayışını da özetlemektedir.

Türk tarihinde bir Cumhuriyet dönemi, onun kurucusu Atatürk, ay yıldızlı bir Türk bayrağı yer almıştır. Sanki jenerikte milliyetçi iktidarın, milliyetçi(!) TRT'cileri bunlara yer vermek gereğini hiç duymamışlardır.

Emir mi böyledir, akılsız dost gayretkeşliği mi buna neden olmuştur bilinmez.

Yalnızca jenerikle bir Anayasal kurum yöneticilerinin ulu-orta suçlanamayacağı öne sürülebilir. Unutulmamalıdır ki gözardı edilen Atatürk' tür, onun kurduğu Cumhuriyettir, yeri geldikçe milliyetçi (!) politikacıların istismar ettikleri ay yıldızlı bayraktır.

Jenerikten sonra ekrana sunucu gelmektedir, Karataş yadigarı milliyetçi (!) spiker, güzelim Türkçenin başını gözünü yararken TRT'nin tarih anlayışını da haşmetlü bir tuğrada simgeleşmiş olarak ardına almıştır.

Bildiğiniz gibi tuğra hiç bir zaman Türk tarihinin simgesi olmamıştır. Tuğra Osmanlı Padişahlarının imzasıdır. Halife de olan padişahı simgeler. Tuğra bir devrin bayrağı da değildir. Ama bugünün TRT yöneticilerine göre Türk tarihinin simgesi padişahın imzasıdır.

Bugüne kadar kurulmuş Türk devletlerinin bayrakları arasında ekranda tuğranın yer aldığı bir bayrak yoktur. Ancak TRT yöneticilerinin jenerikte yer alan haşmetli günlere özlemi suhucunun ardında yeralan tuğrada simgeleşmiş göstermektedir.

İş bununla da bitmemektedir. "Tarihte Bu Hafta" programında "Bakalım tarihte bu hafta neler olmuş?", diye merak ettik ve programı izlerken donakaldık.

O günkü programda, o haftaya rastlayan ve tarihi bir olaydan ve de olayla ilgili bir kişiden söz edildiğine tanık olduk.

Ekranda, bir Fransız yazarının artık çökmeğe yüz tutmuş Osmanlı devletinin devlet düzeni, adaleti, halka karşı olumlu davranışı allandırıla, ballandırıla anlatılmaya çalışılıyordu.

Ancak biraz sağduyu sahibi olanlar da "Acaba bu kadar güçlü, bu kadar halkıyla bütünleşmiş Osmanlı devleti, bunca üstün yetenekli padişahın yönetiminde nasıl oldu da kısa bir zamanda göçüp gitti?" diye sormaktan kendilerini alamamışlardır.

Atatürk daha 1922'de sözkonusu programda sergilenen özlemlerin sahiplerine şöyle sesleniyordu. "Osmanoğullar, zorla Turk milletinin egemenlik ve saltanatına el koymuşlardır; bu musallat olmalarını altı asırdan beri devam ettirmişlerdir. Şimdi de Türk milleti bu mütecavizlerin hadlerini ihtar ederek, egemenlik ve saltanatını isyan ederek kendi eline almış bulunuyor."

Kuşkusuz Türk ulusu Cumhuriyetin kuruluşundan 57 yıl sonra kendisini hiçe sayarak, saltanat rüyası görenlere de gereken dersi verecektir.

Radyoda neler var?

TRT - 1
14.30 Dağarcığımızdan, 15.20 Birimizin Derdi, 16.45 Barok Müzik, 17.30 Türkü Defteri, 20.00 Köy Dağarcığı, 20.20 Dostlar Beni Hatırlasın,

TRT - 2
9.15 Romanımızda Kurtuluş Savaşı, 11.40 İlköğretim, 18.00 Bir Dilden Bir Telden, 19.20 Hikmet'in Yeri.

TRT - 3
9.03 Küçük Konser, 14.30 Caz Müziği, 23.00 Perşembe Konseri